

Е. Дж. Ваггонер

ЗАКОН ЖИТТЯ

*«Я бачив кінець усього досконалого,
але **Твоя заповідь вельми широка!**»
(Пс. 119:96).*

Від видавців

«Закон Божий – це повне коло, що починається і закінчується в Бозі або, скоріше, не має ні початку, ні кінця. Бог живе у вічності, і коло Його закону охоплює весь Всесвіт. Немає нічого ні на небі, ні на землі, що не входило б у це коло. Його діапазон необмежений».

Книгу складено на основі статей Е. Дж. Ваггонера з періодичного видання «Істина для теперішнього часу», опублікованих у номерах з 14 березня по 15 серпня 1901 року.

Переклад з англійської, добірку та адаптацію статей з доповненням редакторських вставок (*ред.*), богословську експертизу виконано групою «Вісники».

Під час перекладу цього матеріалу використовувалися тексти Святого Письма українською мовою в перекладі І. Огієнка. У тих випадках, де була необхідність використання іншого перекладу для яскравішого підкреслення змісту, відповідна інформація вказана (*пер. з англ.* або *пер. KJV*).

Зміст

Розділ 1. Перша заповідь	8
Закон не застарів.....	8
Поклоніння – це служіння.....	10
Хто може дотримуватися заповідей?.....	10
Любити – означає віддавати.....	12
Святість – цілісне служіння.....	13
Підготовка до пришествя Христа.....	15
Сутність язичництва.....	16
Знак істинного Бога.....	17
Визволення з Єгипту.....	19
Розділ 2. Друга заповідь	22
Викривлення заповіді.....	22
Перекручення істини на брехню.....	24
Уява та створення образів.....	26
Наш єдиний захист – бачити Невидимого.....	27
Відвідування беззаконь.....	30
Нове народження – шлях до спасіння.....	31
Божий шлях рівний.....	32
Гріх саморуйнівний.....	33
Ревність Божа – наше спасіння.....	34
Розділ 3. Третя заповідь	36
Бог чує думки.....	36
Сутність лихослів'я.....	37
Замінники лайливих слів.....	37
Бездумні звички.....	38
Усякий гріх є богохульство.....	40
Благословенна обітниця.....	41
Брати Його ім'я.....	43
Спасіння в імені.....	44
Реальність, а не магія.....	44

Його ім'я – це Його сутність	45
Хрещення в ім'я	45
Молитва в ім'я Господа.....	46
Запечатані ім'ям Господа	48
Розділ 4. Четверта заповідь.....	50
Походження «труднощів у тлумаченні Писання»	50
Який день?.....	51
Чи відомий нам первісний сьомий день?	53
Суть заповіді.....	54
Нове творіння.....	56
«Пам'ятай».....	57
Благословення Едему.....	59
Спокій – це не тягар.....	60
Розділ 5. П'ята заповідь	62
Настанова Господа	62
Кілька ілюстрацій.....	63
Заповідь універсальна	65
Батько всіх.....	66
Розділ 6. Шоста заповідь	70
Корінь убивства	70
«Звідки війни?».....	74
Що включає в себе самооборона	76
Смертоносна зброя.....	79
Точна заповідь	80
Священність життя.....	81
Співробітники Бога	82
Розділ 7. Сьома заповідь.....	84
Порядок заповідей	84
Початок зла.....	85
Установа шлюбу	86
Терпіння любові.....	87
Організація шлюбу	88

Хто обирає?	89
Вірність Богу – захист від перелюбу	91
Плоть противиться духу	91
Інструменти Бога.....	92
Сила нового народження	93
Надія на вічність	94
Розділ 8. Восьма заповідь	96
Практика більшості.....	96
Методи ведення справ – заробляння на життя.....	97
Несплата боргів	98
Що ми повинні світу.....	100
Пограбування Бога	102
Вчення Христа про повернення десятини	104
Десятина до днів Мойсея.....	105
Десятина і субота.....	105
Вшановуйте Бога першими плодами.....	106
Основа злодійства	107
Секрет усієї чесності	109
Розділ 9. Дев'ята заповідь.....	111
Увічлива брехня	111
«Обвинувач братів»	112
Утрата довіри.....	113
Ризикнути збрехати.....	114
Плітки	115
Зайві слова	115
Просто жарт.....	117
Корінь питання.....	118
Сварки і брехня.....	119
Найвище випробування: сповідання або заперечення Христа	120
Свідки істини	121
Прийняття істини	122

Вірити за іншого – не вірити Богу	122
Порятунок від брехні.....	124
Розділ 10. Десята заповідь	124
Нескінченне коло закону.....	125
Вийти за рамки закону	125
Божа милість до порушників	126
Не зараховуючи їм переступів	127
Десята заповідь узагальнює всі заповіді	127
Духовність закону	128
Любов до грошей.....	131
Накопичування веде до бідності.....	132
Багатство – не грабіж.....	132
Забезпечення їжею та одягом.....	133
Вдоволення – це не лінощі	134
Абсолютна довіра Отцю.....	135
Довіра – це не бездіяльність.....	136
Сказати: «Нема Бога».....	137
Найчистіше щастя.....	137
Суть усього	137
Задоволення в служінні	138
Розділ 11. Закон Духа життя	140
Буква і дух.....	141
Хапаючись за тінь замість суті	143
Пиття закону з живої скелі.....	145
Закон з хреста.....	145
Вода, яка також є скелею.....	146
Уважайте, як ви слухаєте.....	147

Розділ 1. Перша заповідь

✓ «І Бог промовляв всі слова оці, кажучи: Я Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства. Хай не буде тобі інших богів передо Мною!» (Вих. 20:1-3).

Це перша й найбільша заповідь, яка включає в себе всі інші. У ній укладено весь закон, бо ми читаємо, що перша й найбільша заповідь така: **«Він же промовив йому: Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою. Це найбільша й найперша заповідь»** (Матв. 22:37, 38).

Друга найбільша: «А друга однакова з нею: Люби свого ближнього, як самого себе» (вірш 39).

Вона «однакова з нею». Вона не відокремлена від першої, але включена в неї, оскільки «від Бога любов» (1 Івана 4:7), і тільки коли любов Божа проливається в серце людини, вона може любити ближнього, як саму себе.

Отже, любити Господа всім серцем, усією душею, усією силою і всім розумом, тобто не мати інших богів перед Ним, – ось у чому полягає весь обов'язок людини.

✓ «...Іншого Бога нема, окрім Бога Одного. Бо хоч і існують так звані боги чи на небі, чи то на землі, як існує багато богів і багато панів, **та для нас один Бог Отець**, що з Нього походить усе, ми ж для Нього, і **один Господь Ісус Христос**, що все сталося Ним, і ми Ним» (1 Кор. 8:4-6).

Тому ми повинні любити Господа: «І люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю» (П. Зак. 6:5).

Закон не застарів

У наші дні багато хто вважає заповіді застарілими. Їх узагалі вважають пережитком минулого і відсталі

цивілізації. Люди думають, що християнство переросло їх і принесло ширші й досконаліші погляди на істину та обов'язок.

Служителі Євангелія навіть іноді кажуть, що ті християни, які не виходять за рамки Десяти заповідей, мають дуже вузький досвід.

Тим, хто дотримується таких поглядів, необхідно молитися молитвою псалмиста: «Відкрий мої очі, і хай чуда Закону Твого я побачу» (Псал. 119:18).

Це вузький розум людей, а не заповідь, бо «заповідь вельми широка» (вірш 96).

Тому, як сказав Бог про Єфрема:

✓ «Я можу йому написати Закон Свій хоч тисячу разів, як чуже пораховане буде!» (Осії 8:12).

✓ «Господній Закон досконалий, він зміцнює душу. Свідчення Господа певне, воно недосвідченого умудряє. Справедливі Господні накази, бо серце вони звеселяють. Заповідь Господа чиста, вона очі просвітлює. Страх Господа чистий, він навіки стоїть. Присуди Господа правда, вони справедливі всі разом» (Псал. 19:7-9).

Тому той, хто вважає закон чужим, є чужим до навернення, праведності, чистоти і досконалості.

Жодна душа ні в цьому світі, ні в світі прийдешньому, чи то людина, чи то ангел, не може обійтися без цієї єдиної заповіді: «Хай не буде тобі інших богів передо Мною!» (Вих. 20:3).

Або в іншій його формі: «А той відповів і сказав: Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всім своїм розумом» (Луки 10:27).

Очевидно, що вийти за рамки цієї заповіді – значить порушити її, оскільки це означало б мати інших богів перед істинним Богом.

Оскільки багато хто вважає, що заповіді застаріли, не дивно, що вони вважають цю заповідь принаймні необов'язковою. Звичайно, вони визнають необхідність проповідувати її в Індії, Китаї та інших країнах, де поклоняються фальшивим богам; але, хоч і не зневажаючи її свідомо, вони думають, що нам вона не потрібна, оскільки ми не поклоняємося іншим богам. Це велика помилка. У жодній країні немає християнина, який не міг би сказати разом з Ісаєю: «Господи, Боже наш, **панували над нами пани окрім Тебе**, та тільки Тобою ми згадуємо Ймення Твоє» (Ісаї 26:13).

Поклоніння – це служіння

Ісус сказав, коли протистояв спокусам сатани: «Відійди, сатано! Бож написано: Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому» (Матв. 4:10).

Апостол Павло сказав тим, з ким плив на кораблі: «Бо ночі цієї з'явився мені Ангел Бога, Якому належу й Якому служу» (Дії 27:23).

Характерною рисою того, хто визнає Господа своїм Богом, є служіння. Тому заповідь «Хай не буде тобі інших богів передо Мною» означає: «Служіть тільки Мені». І, як ми бачили, це означає, що **ми повинні любити тільки Його, любити Його всім серцем, розумом, душею й силою.**

Наскільки ми не робимо цього, настільки маємо інших богів. Розглядаючи заповідь у такому світлі, ми будемо змушені дійти висновку, що порушення цієї заповіді не менш поширене в Америці, ніж в Індії чи Африці.

Хто може дотримуватися заповідей?

Незадовго до смерті Ісус Навин зібрав весь народ і старійшин Ізраїлю й розповів їм про те, що Бог зробив для них:

✓ «А тепер бійтеся Господа й служіть Йому в невинності та в правді, і повідкидайте богів, яким служили ваші батьки на тому боці Річки та в Єгипті, та й служіть Господеві. **А якщо зле в очах ваших служити Господеві, виберіть собі сьогодні, кому будете служити**, чи богам, яким служили ваші батьки, що по тому боці Річки, та чи богам аморейським, що ви сидите в їхньому краї. А я та дім мій будемо служити Господеві» (І. Нав. 24:14, 15).

І вони сказали:

✓ «І відповів народ та й сказав: Борони, нас Боже, покинути Господа, щоб служити іншим богам! Бо Господь, Бог наш, Він Той, що вивів нас та наших батьків з єгипетського краю, з дому рабства, і що зробив на наших очах ті великі знамена, і стеріг нас на всій дорозі, що нею ми ходили, і по всіх народах, що ми перейшли серед них. І повиганяв Господь усі народи та амореянина, мешканця цього Краю, перед нами. І ми будемо служити Господеві, бо Він Бог наш» (вірші 16-18).

Це була, звісно, гарна заява, але Ісус Навин одразу відповів їм: «Ви не можете служити Господу, бо Він є Бог святий» (вірш 19, *пер. з англ.*).

Як це, мабуть, вразило дух тих ізраїльтян! І все ж це правильно по відношенню і до нас, як і до них, і містить чудову обітницю, якщо ми тільки приймемо її. Це не означає, що Богові не можна служити, адже Ісус Навин щойно сказав: «А я та дім мій будемо служити Господеві». Та й Павло також заявив, що служить Господу.

Але це означає, що тільки святі люди можуть служити святому Богові; і оскільки Бог каже нам: «Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому» (Матв. 4:10), **ми можемо вважати це гарантією того, що Він освятить нас**, якщо ми віддамося Йому для досконалого служіння.

✓ «І Він сяде топити та чистити срібло, і очистить синів Левія, і їх перечистить, як золото й срібло, і будуть для Господа жертву приносити в правді» (Мал. 3:3).

Це показує, як ми можемо дотримуватися заповідей. **Ми дотримуємося їх не для того, щоб стати праведними, але Бог робить нас праведними** – звільняє нас від рабства гріха для того, щоб ми могли їх дотримуватися. Тільки коли Бог очистить серце й вижене всякого ідола, можна дотримуватися цієї першої і великої заповіді.

Любити – означає віддавати

Усе це свідчить про надзвичайну важливість цієї заповіді для всіх, скрізь і в усі часи: «Любов виконання Закону» (Римл. 13:10).

А любов означає віддавати:

✓ «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого...» (Івана 3:16).

✓ «Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:20).

✓ «Не в тому любов, що ми полюбили Бога, а що Він полюбив нас, і послав Свого Сина вблаганням за наші гріхи» (1 Івана 4:10).

Бог проявив Свою любов до нас, віддавши Себе за нас. **Тому ми можемо проявити свою любов до Нього, тільки віддавши себе Йому та визнавши Його право розпоряджатися нами.**

Коли Павло говорив, що він служить Богові, він також говорив: «Якому належу» (Дії 27:23). Тому заповідь «Хай не буде тобі інших богів передо Мною» або її повніший вираз: «Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї» – **означає, що ми маємо віддати Господу все наше серце, усе наше**

життя, усі здібності розуму й тіла. «З цілої сили своєї» – означає не тільки всю силу, яку ми маємо зараз, а й усю, яку ми повинні мати, усю, яку Бог може виявити через наші тіла.

Є величезна різниця в тому, хто керує інструментом. Дуже гарний інструмент може робити дуже погану роботу в ненавчених руках. Але, коли майстер бере його в свої руки, результат виявляється зовсім іншим.

Так і ми, хоч і слабкі, і зробили себе ще слабшими через свою нездатність служити Богові, маємо віддавати свої члени як знаряддя праведності Богові, **щоб Він не просто прийняв нашу обмежену силу, яку ми усвідомлюємо, а щоб Він міг зробити через нас набагато більше, ніж ми просимо чи про що думаємо**, із силою, що діє в нас.

Віруючі пізнають безмірну велич Його могутності за дією могутньої сили Його, яку Він уклав у Христі. І хоча ми тепер, як занепаді люди, позбавлені сили, **та коли в любові й вірності ми віддаємо себе Йому на служіння, Його могутня сила буде діяти в нас і буде захищена нам як служіння, що його вчинили ми.**

Святість – цілісне служіння

Таким чином, ми можемо легко дізнатися, чи є у нас інші боги перед Ним:

- якщо ми не готові до кожного доброго діла;
- якщо будь-який орган нашого тіла або частина нашого розуму не контролюється Ним;
- якщо в якійсь мірі наша воля не була повністю віддана Йому;
- якщо ми є слугами своєї плоті;
- якщо будь-яка гріховна схильність тією чи іншою мірою панує над нами.

Саме в цьому сенсі ми порушуємо першу заповідь.

Таким чином, ми бачимо, що дотримання цієї заповіді означає здоров'я, бо багато людей з жалем кажуть, що не можуть служити Господеві так, як хотіли б, через їхній немічний стан. Вони обтяжені різними хворобами, але Бог каже: «Всю хворобу, що Я поклав був на Єгипет, не покладу на тебе», або «Я Господь, Лікар твій» (Вих. 15:26).

Він вимагає від нас служити Йому всім нашим життям, усією нашою силою, а це означає, що **Він очікує від нас цілісності** для досконалого служіння. **Цілісна людина – це свята людина**, і оскільки, як ми довідалися, **лише свята людина може служити святому Богові**, у нас є впевненість, що, якщо ми віддамо свої тіла в Його життя, Він зцілить нас, щоб ми могли служити Йому цілком. Якщо ж ми цього не зробимо, а продовжимо порушувати закони життя, **послаблюючи свої тіла або якийсь їхній орган, то покланемося іншим богам, а не Богові**.

День у день ми молимося або повинні молитися: «Нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі» (Матв. 6:10).

Христос сказав: «Бо Божєє Царство всередині вас!» (Луки 17:21).

Бог – Цар над усією землею, бо «Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її» (Псал. 24:1), але водночас Його право на владу не визнається на землі. Так і ми, будучи Його законним царством, не дозволяємо Йому правити в наших серцях.

Тому, коли ми молимося молитвою Господньою з розумінням цього всього, по суті, говоримо Господу: «Я належу Тобі, володарюй посеред ворогів Твоїх, руйнуючи твердині, скидаючи зверхність та всяку зарозумілість, що височіє проти знання Божого, та зводячи в полон кожную думку до послуху Христу».

Ми – народ, що є власністю Бога. Але зло не може перебувати з Ним; тому, якщо є скверна плоті або духу, Господь витісняється зі Свого законного володіння, а Його місце займають інші боги.

✓ «Або яка згода поміж Божим храмом та ідолами? Бо ви храм Бога Живого, як Бог прорік: Поселюсь серед них і ходитиму, і буду їм Богом, а вони будуть народом Моїм» (2 Кор. 6:16).

Чи багато хто може сказати Господу таке?

✓ «Хто є мені на небесах, окрім Тебе? А я при Тобі на землі не бажаю нічого!» (Псал. 73:25).

Для багатьох це здається жахаючим позбавленням усіх життєвих радощів, але це тільки тому, що вони не знають Його, а також того, що **в Його присутності є повнота радості**. У Ньому полягає все, і без Нього ми насправді не маємо нічого:

✓ «Бо всі боги народів божки, а Господь створив небеса» (Псал. 96:5).

✓ «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Римл. 8:32).

Підготовка до пришествя Христа

Дотримання цієї першої заповіді – необхідна підготовка до пришествя Господа.

✓ «...Знаємо, що, коли з'явиться, то будем подібні до Нього, бо будемо бачити Його, як Він є. І кожен, хто має на Нього надію оцю, очищає себе так же само, як чистий і Він» (1 Івана 3:2, 3).

Тоді ми побачимо Його, як Він є, **бо ми вже змінилися на Його образ, споглядаючи Його**. Тому з цією метою і сповіщається ця звістка: «Ось Бог ваш!» (Ісаї 40:9).

Жоден інший бог не повинен утручатися і закривати наш погляд. Оскільки час Його суду настав, ми повинні як сказано

«побоятися Бога та славу віддати Йому, бо настала година суду Його, і вклонитися Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела» (Об'явл. 14:7).

Це, як бачимо, не що інше, як повторення першої заповіді. Ми маємо знати тільки Його, і Христос прийшов, щоб сповістити про Нього. Заповідь є життя вічне (Івана 12:50), і пізнання Бога – це вічне життя (Івана 17:3). Ті, хто знає Його, покладають на Нього свою надію, і, коли Він з'явиться, вони скажуть: «Це наш Бог» (Ісаї 25:9).

Сутність язичництва

Христос сказав: «Отож, не журіться, кажучи: Що ми будемо їсти, чи: Що будемо пити, або: У що ми зодягнемось? Бож усього того погани шукають; але знає Отець ваш Небесний, що всього того вам потрібно. Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться» (Матв. 6:31-33).

Слово «язичник» означає поганин, якому **властиво тривожитися й турбуватися про мирські справи.** І саме в цьому багато хто з тих, хто сповідує себе християнами, виявляють, що вони не повністю звільнилися від язичництва.

Такі люди кажуть: «Часи важкі, вугілля дороге, роботи мало, одяг зношується, і ми не бачимо, звідки взяти гроші, щоб його замінити».

Вони забувають, що їхній Небесний Отець знає, що вони потребують усіх цих речей. **Подібними виразами тривоги й сумнівів вони фактично кажуть, що Бог, Якому вони служать, нічим не відрізняється від богів з дерева і каменю, яким поклоняються язичники.**

«Усього того погани шукають», бо вони знають, що їхні боги не можуть їх усім цим забезпечити. Вони знають, що мають забезпечувати себе самі.

Але:

✓ «А Бог наш на небі, усе, що хотів, учинив» (Псал. 115:3).

Він – годувальник усіх:

✓ «Сам дає всім і життя, і дихання, і все» (Дії 17:25).

Сумніватися в тому, що все, чого ми потребуємо, буде нам надано, тільки тому, що ми не бачимо, як воно все прийде до нас, – значить уподібнюватися до язичників, які не вірять у Бога, Якого не бачать.

Знак істинного Бога

Коли Ісус зцілив чоловіка, сліпого від народження, Він знайшов його і сказав йому: «Чи віруєш ти в Сина Божого? Відповів той, говорячи: Хто ж то, Пане, Такий, щоб я вірував у Нього?» (Івана 9:35, 36).

Подібним чином, коли проповідується заповідь «Хай не буде тобі інших богів передо Мною», люди можуть запитати, Хто цей Бог, щоб ми могли поклонятися Йому?

Бог заздалегідь передбачив відповідь на це запитання. Він сказав:

✓ «І також дав Я їм Свої суботи, щоб були вони знаком поміж Мною та між ними, щоб пізнати, що Я Господь, що освячує їх» (Єзек. 20:12).

✓ «І святити суботи Мої, і вони стануть знаком поміж Мною та між вами, щоб пізнати, що Я Господь, Бог ваш» (вірш 20).

Істинний Бог – це Бог, Який освячує і визволяє від рабства гріха. Він визволяє й освячує Своєю творчою силою, яка проявляється в суботі. Бо, коли Він створив усе нове, Він спочив, і, коли ми повністю перебуваємо в Його руках, ми спочиваємо в Ньому, будучи вже новим творінням.

Одне з найвеличніших питань віків – Хто є Бог? **Уперше воно виникло, коли сатана сказав: «Уподібнюсь**

Всевишньому», намагаючись поставити себе на місце Бога. **Той самий дух він вселив у своїх ангелів, тож з'явилося безліч фальшивих богів.** Усі, хто слідує за сатаною, сповнені того ж духу, духу самозвеличення.

Але не таким шляхом люди пізнають Бога або уподібнюються Йому. Христос, Який є виявленням Бога, сказав: «Навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, і знайдете спокій душам своїм» (Матв. 11:29).

Бог виявляє Свою Божественність у дарі Свого Єдинородного Сина, Який віддає Своє життя для відкуплення світу. Через самовіддачу, повне зречення себе, ми долучаємося до Бога. **Тільки через самоприниження ми підносимося до високого і святого місця, щоб перебувати з Тим, Хто перебуває у вічності.**

Сатана зробив усе можливе, щоб приховати Бога і Його силу від людей. **Суботу, яка є Божим пам'ятником, він зробив найзавантаженішим днем тижня, коли, з людського погляду, видається найбільш незручно відпочивати.**

І саме тут знаходиться найсильніший тест на те, чи визнають люди істинного Бога й чи поклоняються Йому. Чи здатний Він дарувати життя? Чи може Бог одягнути тих, хто покладається на Нього? Чи може Він дати хліб у пустелі?

Скільки людей, повністю переконаних у своєму обов'язку дотримуватися суботи, дійшовши до цього питання, **злякалися і повернули назад.** І все ж вони сповідують віру в Бога як Спасителя їхніх душ, Того, Хто збереже їхнє життя протягом усієї вічності.

Але чи вірять вони? **Чи справді людина довіряє Богові вічне спасіння своєї душі, якщо не може довірити Йому підтримку свого тіла в цьому короткому житті, яке триває всього лише мить?**

Псалмоспівець сказав: «Я спішу й не барюся виконувати Твої заповіді» (Псал. 119:60).

У цьому проявляється справжнє поклоніння Богові. Є багато людей, які, зіткнувшись із законом про суботу, кажуть, що будуть дотримуватися її, щойно зможуть привести свої справи, свій бізнес до належного стану або позбутися його. Дехто має борги і думає, що мусить продовжувати свою нинішню роботу, аж поки не розрахуються з боргами. Тоді вони будуть готові дотримуватися суботи.

Але це не свідчить про довіру до Бога, яка має характеризувати того, хто поклоняється тільки Богові. Насправді немає жодної різниці між тим, хто чекає, доки зможе заплатити борг у сто фунтів, і тим, хто каже: «Я не можу цього зробити, бо я бідна людина і мені нема на що жити; щойно я матиму сто фунтів на руках, я зможу служити Господу без страху залишитися в нужді».

Тому, коли вона починає своє гадане служіння, то насправді довіряє не Богові, а тому, що сама зробила, або тому, що вона має. Будь-яка недовіра Богові, навіть у найменшій мірі, є порушенням заповіді: «Хай не буде тобі інших богів передо Мною!»

Визволення з Єгипту

Як чудово знати, що Бог – святий і що Він має силу спасати. У цьому полягає вся суть, і ми закінчуємо тим, з чого почали наш розділ: «Я Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства».

Але дехто скаже: «Ми не були виведені з єгипетського краю з дому рабства».

Тоді настав час і для вас. Не обманюйте себе думкою:

✓ «нічийми невірниками не були ми ніколи»
(Івана 8:33);

✓ «кожен, хто чинить гріх, той раб гріха» (вірш 34).

Одне з імен Єгипту, ім'я, яке дав йому Господь, – Рагав; це означає гордість, вихваляння (див. Ісаї 30:7, Псал. 89:10). Єгипет – це синонім самозвеличення і зневаги до Бога.

Цар Єгипту сказав: «Хто Господь, що послухаюсь слова Його, щоб відпустити Ізраїля? Не знаю Господа, і також Ізраїля не відпущу!» (Вих. 5:2).

Бог відкриває Себе нам, коли ми перебуваємо в рабстві гріха. Він звільняє нас, щоб ми могли служити Йому. Ми не можемо служити Йому, поки є рабами гріха, бо «не можете Богові служити й мамоні» (Матв. 6:24).

Коли Бог виводить нас із рабства, виявляємо, що заповідь, яку ми вважали тяжким ярмом, виявилася сама по собі свободою. Вона настільки далека від рабського ярма, що тільки вільні люди можуть дотримуватися її. Вона дає свободу, «бо закон духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха й смерті» (Римл. 8:2).

Ті, хто шукає Його заповіді, впевнені, що ходитимуть вільно. Таким чином, ця заповідь – не довільне правило, **а славна обіцянка**. Замість того, щоб просто казати нам, що ми повинні або не повинні робити, **вона дає нам гарантовано усю святість, яку хотіла б дати**. Сила, за допомогою якої Рагав (Єгипет) був розтрощений (Ісаї 51:9-11), а всі вороги Господа розсіяні, виганяє і з нас усіх чужих богів.

Порівняйте уривок Вих. 20:1-3, який ми так часто цитували, з Псал. 81:8-10. Ми бачимо, що Бог, Який звільняє від рабства, каже: «О ізраїлю, коли б ти послухав Мене: нехай бога чужого у тебе не буде, і не кланяйся богу сторонньому! Я Господь, Бог твій, що з краю єгипетського тебе вивів, відчини свої уста і Я їх наповню!»

Ми слухаємо Його, і ми вільні, і відтепер гріх не буде владний над нами. Усі інші боги тримали нас у принизливому

рабстві; вони зробили нас огидними й недостойними любові. Але Бог, Який є сповнений любові, робить нас вільними, щоб ми могли поклонятися Йому в красі святості.

Потім Він каже: «Хай не буде тобі інших богів передо Мною!», і ми тішимося цим запевненням, бо знаємо, що Він має на увазі: **«Я Бог твій, і Я назвав тебе на ім'я, і ти – Мій, віднині Я боронитиму тебе від усякого чужого бога, Я нестиму відповідальність за твою свободу, доки ти слухаєшся Моїх слів. Я охоронятиму тебе від рикаючого лева й від гріха, що підстерігає біля дверей. Ніщо не заподіє тобі шкоди; Я піклуватимусь про Своїх і врятую тебе від люті гнобителя».**

А ми, у свою чергу, скажемо:

✓ «Бог для нас охорона та сила, допомога в недолях» (Псал. 46:1).

✓ «Оце, Бог спасіння моє! Безпечний я, і не боюсь, бо Господь, Господь сила моя та мій спів, і спасінням для мене Він став!» (Ісаї 12:2).

Розділ 2. Друга заповідь

Перша заповідь проходить через увесь Декалог. Вона справді є основою всіх інших заповідей, і всі вони лише впливають з цієї однієї. Вона навчає любові до Бога всім еством; а «любов виконання Закону» (Римл. 13:10). Дотримуватися Божих заповідей – означає любити Бога (1 Івана 5:3). Хто дотримується всього закону, але переступає в одному, винен у всьому (Якова 2:10).

І навпаки, хто насправді дотримується однієї із заповідей, дотримується всіх, бо закон – це єдине ціле; **це не десять окремих пунктів, а одне слово, дане одним Богом.** Якби людина дотримувалася дев'яти частин закону, або 99,99 відсотків закону, і при цьому порушила одну соту частину, то вона показала б, що її удавана слухняність насправді не є слухняністю, а лише поклонінням власній волі. Нехтування однією заповіддю покаже, що вона не поважає авторитет Законодавця, а просто чинить за власним уподобанням, як у видимій слухняності, так і в непослуху.

✓ «Не роби собі різьби і всякої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді під землею. Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я Господь, Бог твій, Бог заздрисний, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене, і що чинить милість тисячам поколінь тих, хто любить Мене, і хто держиться Моїх заповідей» (Вих. 20:4-6).

Викривлення заповіді

Перш ніж детально розглядати ясне вчення цієї заповіді, ми повинні звернути увагу на поширене неправильне її розуміння. Дехто намагається приховати свою неспроможність в певних пунктах, проявляючи надмірне завзяття

у чомусь іншому. Або ж вони хочуть відвернути увагу від того, в чому самі грішать, перебільшуючи значення якоїсь іншої заповіді, створюючи враження неможливості її дотримання. Вони скажуть: «Ти не дотримуєшся цієї заповіді», тим самим, виправдовуючись в недотриманні іншої. Але той факт, що хтось краде, не є виправданням для того, щоб інший вбивав.

Дехто уявляє собі, що друга заповідь забороняє створювати щось схоже на щось інше. Тому вони або кажуть, що ми не можемо її дотримуватися, або, коли з ними говорять, наприклад, про четверту заповідь, вони ухиляються від теми, і, вказуючи на якусь картинку, яка є у вас, кажуть: «Ти не дотримуєшся другої заповіді».

Ми маємо дозволити Богові тлумачити Його власний закон, і не повинні звинувачувати Його в непослідовності або порушенні закону. Лише через кілька днів після проголошення цієї заповіді Бог покликав Мойсея на гору і дав йому настанови зробити святиню і посудини для служіння, сказавши йому: «І дивись, і зроби за тим зразком, що тобі показано на горі» (Вих. 25:40).

І нам прямо сказано, що ці речі були «образи небесного» (Євр. 9:23). Більше того, за прямим Божим велінням стіни святилища були вкриті зображеннями херувимів, і там була зроблена кришка ковчега, на якій були фігури двох херувимів, зроблені з цільного шматка золота. Кришка накривала ковчег заповіту, який сам по собі був зображенням Божого престолу.

Цього достатньо, щоб показати нам, що друга заповідь не означає, що ми не повинні робити жодних зображень; справді, якби тлумачення цієї заповіді деякими людьми було б правильним, то це значною мірою зупинило б виробництво машин або сільськогосподарських знарядь. Жодні два елементи не могли бути зроблені однаково, тому що друге

було б подобою першого. Людина не могла б мати гудзики на своєму одязі одного й того самого малюнка.

Але заповідь не опускається до таких абсурдів. Суть заповіді полягає у словах: «Не схиляйся перед ними і не служи їм» (*пер. з англ.; ред.: в перекладі І. Огієнка той самий сенс «не вклоняйся»*).

Ніщо не має бути зроблено з думкою «поклонитися цьому».

У римо-католицькій Біблії замість слів «не схиляйтеся перед ними» написано «не поклоняйся їм», і **тоді людей навчають, що немає гріха в тому, щоб схилитися перед зображенням.**

Нам кажуть, що вони не поклоняються і не обожнюють ці зображення, але використовують їх як нагадування про Бога або святих, яких вони шанують.

Але заповідь говорить буквально на івриті: «Не роби їм поклону», тобто не схилятися перед ними і не визнавати жодним чином зображення гідними шанування.

Вона також забороняє робити будь-які зображення, що нагадують про Бога; адже кожна така річ неодмінно буде нескінченно нижчою за Бога і тому принижуватиме того, хто поклоняється.

Перекручення істини на брехню

Ця заповідь природно впливає з першої та забороняє мати іншого бога, крім Одного. Вона забороняє будь-яку спробу зобразити Його. Ми повинні поклонятися Йому особисто, а не якимось Його замісником, і не намагатися поклонятися Йому через щось інше.

У 4-му розділі книги Повторення Закону нам пояснюється, чому це так:

✓ «І промовляв Господь до вас із середини огню, голос слів ви чули, та виду ви не бачили, окрім голосу... І будете ви

сильно стерегти свої душі, бо не бачили ви того дня жодної постаті, коли говорив Господь до вас на Хориві з середини огню, щоб ви не зіпсулися, і не зробили собі ідола на подобу якогось боввана, зображення самця чи самиці, зображення всякої худобини, що на землі, зображення всякого крилатого птаха, що літає під небом, зображення всякого плазуючого по землі, зображення всякої риби, що в воді під землею, і щоб ти, звівши очі свої до неба, і побачивши сонце, і місяць, і зорі, усе військо небесне, щоб не був ти зведений і не вклонявся їм, і не служив їм; бо Господь, Бог твій, приділив їх усім народам під усім небом» (П. Зак. 4:12, 15-19).

✓ «Ніхто Бога ніколи не бачив, Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був» (Івана 1:18).

Тому **ніхто не може створити Його образ**. Ми читаємо, що за межами Святого міста серед загиблих перебуває «кожен, хто любить та чинить неправду» (Об'явл. 22:15). І хто робить будь-яке зображення, щоб представити Бога, робить неправду, тому що це спотворення Бога. Той, хто створює зображення, і той, хто поклоняється зображенню, мають «брехню у правиці своїй» (див. Ісаї 44:9-20).

У 1-му розділі Послання до римлян ми читаємо про язичників, що вони перетворили істину Божу на брехню. Істина викладена у віршах 16-20. Вона полягає в тому, що невидимі речі Бога, а саме Його вічна сила і Божественність, видні в усьому, що Він створив. Але **жодна з цих речей не є подобою Бога. Істина перетворилася на брехню, коли люди припустили, що речі, які відкривають Бога, – це Сам Бог або Його образ**.

Існує величезна різниця між пантеїзмом¹ і всюдисущістю Бога, але язичники цього не помічали.

¹ Пантеїзм – філософське вчення, що об'єднує і іноді ототожнює божество/бога і світ.

✓ «Бо, пізнавши Бога, не прославляли Його, як Бога, і не дякували, але знікчемніли своїми думками, і запаморочилось нерозумне їхнє серце. Називаючи себе мудрими, вони потуманіли, і славу нетлінного Бога змінили на подобу образу тлінної людини, і птахів, і чотириногих, і гадів» (Римл. 1:21-23).

Тут ми бачимо, як необхідна ця заповідь сьогодні і в Африці, і в Китаї, і в будь-якій іншій країні, і що **вона так само реально порушується у так званих християнських країнах, як і в явно язичницьких**. Бог дивиться на серце і розуміє думки здалеку, і те, що людина має намір зробити, зараховується як сам вчинок.

Більше того, те, чого людина не мала чіткого наміру зробити і навіть не усвідомлює, що зробить, вважається вже звершеним вчинком, бо те, що вона має на думці, природно веде до цього. **Якщо в нас є дух, який призведе до відкритого гріха, то це вже гріх**, бо «замір глупоти то гріх» (Прип. 24:9).

Уява та створення образів

Зверніть увагу, що, перш ніж язичники змінили істину про Бога на неправду, створюючи образи для Його зображення, вони «знікчемніли своїми думками», вважаючи, що вони мудрі.

Робота Духа Божого полягає в тому, щоб зруйнувати уяву й усяку зарозумілість, що височіє проти пізнання Божого, і привести кожную думку в полон до слухняності Христу (див. 2 Кор. 10:4, 5).

Отже, **усякий, хто має суєтні думки – уяву свого серця, – хто покладається на власну мудрість, яка є глупістю в очах Божих, по суті є ідолопоклонником**. Мало хто замислювався про зв'язок між зображенням та уявою. Але

перш ніж людина зробить литий або різьблений образ, вона уявляє собі його форму в розумі. Зло полягає не лише у створеному зображенні, а в уявленні про нього.

✓ «Ми знаємо, що ідол у світі ніщо» (1 Кор. 8:4).

І причина, через яку він ніщо, полягає в тому, що він є продуктом порожньої думки. Тому «такі, як вони, ті, хто їх виробляє» (Псал. 135:18), бо той, хто мислить ніщо, є ніщо; **і кожна думка, що не від Бога, є марною думкою.** Ось чому ті, хто вважає себе мудрими, стають безумними. Вони не могли б уважати себе мудрими, якби володіли істинним знанням про Бога.

Коли люди втрачають пізнання Бога, вони насправді нічого не знають. Тож різниця між тими, хто створює образи й поклоняється їм, **і тими, хто довіряє уяві свого серця,** – лише у зовнішній формі й обставинах.

Істина полягає в тому, що Божя сила проявляється в кожній створеній речі. Неправда виражається у твердженні, що кожне творіння – це бог. Люди вважають, що сила, яка діє через матерію, властива самій матерії. Звідси природно зробити висновок, що сила, яка проявляється в людині, властива самій людині, а отже, вона сама є богом.

Це не тільки не підносить, а й принижує людину, як показано у 1-му розділі Послання до римлян. Люди стають схожими на те, чому поклоняються, і, коли вони поклоняються і служать створінню замість Творця, то неминуче опускаються до рівня найнижчого створіння.

Наш єдиний захист – бачити Невидимого

Хіба не ясно, що ця заповідь забороняє кожну марну думку і передбачає досконалий розум, досконале серце?

Її послання ідентичне тому, що буде дане в останні дні як підготовка до об'явлення сили і слави Божої на хмарах небесних під час Другого приходу Христа. Це послання таке:

✓ «Ось Бог ваш!» (Ісаї 40:9).

✓ «І побачив я іншого Ангола, що летів серед неба, і мав благовістити вічну Євангелію мешканцям землі, і кожному людові, і племені, і языку, і народові. І він говорив гучним голосом: Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела!» (Об'явл. 14:6, 7).

Ця заповідь учить нас споглядати Бога в усіх Його проявах. І той, хто так чинить, ніколи не буде настільки нерозумним щоб намагатися зробити Його образ.

Але хтось скаже: «Ми не можемо бачити Його». Проте ми повинні бачити Його, навіть якщо Він невидимий. Бо невидимі речі слави Божої ясно видно в речах, які Він створив.

Саме тому, що люди не могли бачити Бога, вони створили образи, щоб зобразити Його, і кожен, хто не бачить Бога в Його справах, має в собі явні ознаки порушення другої заповіді.

✓ «Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога» (Матв. 5:8).

Не лише в майбутньому, а й зараз.

✓ «Небо звіщає про Божую славу, а про чин Його рук розказує небозвід» (Псал. 19:1).

Відбитки Божих перстів є на всьому, що Він створив. Усюди ми бачимо сліди Його руки. Ми бачимо не просто місця, де Він працював, але бачимо Його активну роботу. Можна сказати разом з Йовом:

✓ «Та піду я на схід і немає Його, а на захід удамся Його не побачу, на півночі шукаю Його й не вхоплю, збочу на південь і не добачаю» (Йова 23:8, 9).

Але Він все одно там, бо каже: «Чи Я неба й землі не наповнюю?» (Єрем. 23:24).

І єдина справа нашого життя – споглядати Бога і пізнавати Його. Це єдиний захист від порушення другої заповіді.

Хто пізнає Бога, занурюється в здивування й обожнювання Бога, і йому не спадає на думку зробити Його образ, бо він бачить, що Бог – безмежний, з безкінечним розмаїттям прояву Своєї слави. Людина дізнається, що Бог – це все, а вона сама – ніщо.

Вдивляючись у Боже одкровення, вона бачить Бога, Який ніби розгортається перед її очима, і що більше бачить Його, то повніше усвідомлює, що попереду ще безмежно більше.

А оскільки людині необхідно побачити всю суть речі, перш ніж вона зможе зробити її образ, то очевидно, що ніхто з тих, хто бачить Бога, явленого в Його ділах, не може бути настільки нерозумним, щоб думати про створення Його образу.

Таким чином, у цій заповіді ми бачимо те, що сказано про весь Закон:

✓ «Господній Закон досконалий, він зміцнює душу. Свідчення Господа певне, воно недосвідченого умудряє. Справедливі Господні накази, бо серце вони звеселяють. Заповідь Господа чиста, вона очі просвітлює» (Псал. 19:7, 8).

Божі слова «роби» або «не роби» – це не довільний наказ, який Він видає, залишаючи всю відповідальність за виконання на нас, але це твердження того, що станеться, якщо ми дозволимо Йому вчинити з нами за Його волею.

Він узяв на Себе відповідальність за наше спасіння, і як Він у Христі примирих із Собою світ, не залічуючи людям їхніх провин, так і Сам стає відповідальним за послух кожного, хто бачить і визнає Його.

✓ «Пізнавай ти Його на всіх дорогах своїх, і Він випростує твої стежки» (Прип. 3:6).

Відвідування беззаконь

Ми розглянули ту частину заповіді, яка містить пряме повеління, і тепер слід звернути трохи уваги на останню частину: «Я Господь, Бог твій, Бог заздрісний, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене, і що чинить милість тисячам поколінь тих, хто любить Мене, і хто держиться Моїх заповідей» (Вих. 20:5, 6). У перекладі короля Якова (KJV) звучить найточніше: «Той, хто відвідує беззаконня батьків на дітях».

Скільки людей через невігластво проголошували несправедливість цього й обурювалися на Бога за те, що Він карає дітей за беззаконня батьків. Але Бог не робить цього, і в Його заповіді не сказано, що Він це робить. Бог говорить про нечестиву людину:

✓ «А ось породив він сина, і той побачив усі гріхи свого батька, які той робив, і хоч бачив, та не робив, як той: на горах жертвенного не їв, і очей своїх до божків Ізраїлевого дому не зводив, жінки свого ближнього не занечищував, і нікого не утискав, застави у застав не брав, і грабунку не чинив, хліб свій голодному давав, а голого одежею покривав, від кривди свою руку відвертав, лихви та відсотків не брав, права Мої чинив, уставами Моїми ходив, такий не помре за провину свого батька, він конче буде жити! Батько ж його, за те, що утиском тиснув, грабунком грабував брата, і що недобре чинив серед народу свого, то ось він помре за провину свою! **А скажете ви: Чому той син не поніс провину за батька? Але ж син той чинив право та справедливість, дотримував усі устави Мої й виконував їх, він конче буде жити! Та душа,**

що грішить, вона помре. Син не понесе кари за батькову провину, а батько не понесе за провину синову, справедливість справедливого буде на ньому, а несправедливість несправедливого на тому буде» (Єзек. 18:14-20).

Нове народження – шлях до спасіння

Бог не карає одну людину за гріхи іншої. Але ось що говорить заповідь: «Той, Хто відвідує беззаконня батьків на дітях, аж до третього і четвертого роду тих, хто ненавидить Мене» (пер. KJV).

✓ «Тому то, як через одного чоловіка ввійшов до світу гріх, а гріхом смерть, так прийшла й смерть у всіх людей через те, що всі згрішили» (Римл. 5:12).

Був один Чоловік, Який не згрішив і не знав гріха, і смерть не мала над Ним влади. Він зійшов у могилу, перемігши смерть. Цей Чоловік – Син Божої любові. Він приходить до всіх, і багатьом, хто приймає Його, дає владу стати синами Божими, так що кожна дитина Адама може стати Сином Божої любові, як і Христос.

✓ «Бо як через непослух одного чоловіка багато-хто стали грішними, так і через послух Одного багато-хто стануть праведними» (Римл. 5:19).

Як небо вище за землю, а Боже життя і любов сильніші за смерть, **так і народження згори звільняє від усіх наслідків народження знизу.** Хоч би людина була народжена від найзанепадліших батьків, вона через Святого Духа може успадкувати всю Божу доброту.

За надзвичайно великими й дорогоцінними обітницями Божими **ми стаємо учасниками Божої природи**, уникаючи тління, що є у світі через пожадливість (див. 2 Петра 1:3, 4).

Божий шлях рівний

Отже, ми бачимо, що Бог не карає жодну людину за гріхи іншої і прямо заявляє, що син не понесе провини батька. Його благодать передбачає звільнення навіть у цьому житті від фізичних недуг, які ми успадкували від нашого першого народження.

Вираз «Той, Хто відвідує беззаконня», вочевидь, означає покарання за гріх, і це покарання за гріхи батьків настає тільки для тих дітей, хто чинить ті ж самі гріхи, що і їхні батьки. Це дуже наголошено.

Природно виникає питання, чому тільки до третього й четвертого роду тих, хто ненавидить Його?

Відповідь міститься в самому твердженні. Тому, що гріх є саморуйнівним, і ті, хто в повному розумінні цього слова ненавидить Бога, повністю зникають протягом трьох або чотирьох поколінь.

Коли лінія розмежування чітко проведена між праведними та нечестивими, коли одні цілком віддані Богові та сповнені Його Духа по один бік, а всі інші, що продали себе сатані та відкинули Господа та Його Дух, по інший, тоді Господь прийде, щоб дарувати безсмертя одним і знищити інших.

Але це не буде довільна дія. У той час (*ред.: період великої скорботи, закриття дверей благодаті*) ті, хто належить до першої групи, будуть узяті на небо, не побачивши смерті, не тому, що їм пощастило жити, коли прийде Господь, а тому, що в них є елемент вічного Божого життя, і якби Господь не прийшов, вони продовжували б жити нескінченно довго навіть у смертній плоті. Господь, даруючи їм безсмертя і забираючи їх на небо, просто дає їм привілей продовжувати своє життя в нескінченно кращих умовах.

З іншого боку, ті, хто відкинув Господа, відкинули життя і вибрали смерть, як Він і каже: «Всі, хто мене ненавидить, ті смерть покохали!» (Прип. 8:36).

Гріх саморуйнівний

Знищення нечестивих – це не передчасне припинення їхнього випробувального терміну (*ред.: часу на покаєння*). Коли всі нечестивці всіх поколінь постануть перед судом у день Господній, **не загине жодна душа, яка могла б спастися, і жодне можливе майбутнє покоління не буде перервано; адже нечестивці настільки цілковито відкинули принципи життя, що в них не може бути наступного покоління.**

Якби Господь затримав суд, нечестиві знищили б себе своїми пороками і насильством. Вони стали б здобиччю одне для одного, і кожен став би здобиччю власних вад, аж поки не залишилося б нікого.

Таким чином, ми бачимо, що прихід Господній буквально звершиться над останнім поколінням землі. Праведність є вічною, а гріх – лише тимчасовим. **Не може бути такого, щоб гріх тривав усю вічність, а отже, не може бути і безсмертного грішника.**

✓ «Зроблений гріх народжує смерть» (Якова 1:15).

Гріх, знищуючи себе, знищує і грішника.

✓ «Минається і світ, і його пожадливість, а хто Божу волю виконує, той повік пробуває!» (1 Івана 2:17).

Бог не завжди буде докоряти, і не назавжди затримає Свій гнів, але Його милість – «від віку й до віку». Тисячі поколінь у прийдешніх віках користуватимуться Його милостями, які щодня будуть новими.

Ревність Божа – наше спасіння

Бог – від віку й до віку, а людина стає подібною до того, чому поклоняється. «Ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимось всі на славу Господню, і змінємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього» (2 Кор. 3:18).

Бог – Бог ревнивий, але це в жодному разі не означає, що Йому властива егоїстична чутливість до власної гідності. Його ревність – це наше спасіння. Апостол Павло каже: «Бо пильную про вас пильністю Божою, заручив бо я вас одному чоловікові, щоб Христові привести вас чистою дівою. Та боюсь я, як змії звів був Єву лукавством своїм, щоб так не попсувалися ваші думки, і ви не вхилилися від простоти й чистоти, що в Христі» (2 Кор. 11:2, 3).

Бог є, і немає іншого. І ми можемо бути лише тоді, коли ми в Ньому. Тому **Він ревнує, коли бачить, що люди вдаються до ідолопоклонства, ревнує заради них, бо бачить, що вони прямують до небуття.**

✓ «Бо всі боги народів божки, а Господь створив небеса» (Псал. 95:5).

Або буквально всі боги народів – «ніщо». Коли справу, заради якої Христос вознісся на небеса, буде завершено, Він «наповнить усе» (Ефес. 4:10). І тоді у всьому Всесвіті не залишиться місця для ідолів та їхніх шанувальників. Вони зникнуть, наче їх і не було (Овдія 16).

Більшість людей, читаючи цю заповідь, роблять велику помилку, вважаючи, що ревність обмежується лише покаранням за беззаконня. Прочитайте уважно, і ви побачите, що **Його ревність проявляється не лише у покаранні беззаконь, але також у виявленні милості до тисяч поколінь тих, хто любить Його і дотримується Його заповідей.**

Як нерозумно не вірити, відчувати страх і зневіритися у тому, що служить нам розрадою і надією! Замість того, щоб зіщулюватися й тремтіти від жаху при думці, що Бог є Бог ревнивий, ми повинні радіти великою радістю, бо це запевняє нас у тому, що Всемогутній захистить нас від хитрощів підступного ворога, який спокушає нас, щоб згубити.

Через те, що ці слова стали настільки звичними від частого повторення, що ми часто не задумуємося над їхнім значенням, нам необхідно звернути особливу увагу на те, що ця заповідь говорить про любов і милість. Закон є любов, і ті, хто любить Бога, дотримуються Його заповідей.

✓ «Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі» (1 Івана 5:3).

На таких людях явлена Його милість, бо вони не відкидають її. Вони знаходять Його милість у своєму люблячому послуху Його заповідям, тому що «дорожчі вони понад золото і понад безліч щирого золота, і солодші за мед і за сік щільниковий» (Псал. 19:10).

Заглиблені в роздуми про безмежну велич Бога, Його шанувальники вбирають Його, доки повністю не занурюються в Нього, і тоді кожен, хто дивиться на них, бачить не їх, а Бога, Котрий є всім у всьому.

Бог ревнує за славу й добробут Свого народу. Він бажає, щоб їхній розум був ясным, душа очищеною, а життя – вічним.

Розділ 3. Третя заповідь

✓ «Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Ймення надаремно» (Вих. 20:7).

Нам не потрібно витрачати багато часу на загально-прийняте розуміння порушення цієї заповіді – того, що є найбільш очевидним і загальновизнаним. Імовірно, далеко не всі з тих, хто читає ці рядки, винні в тому, що зазвичай називають нецензурною лайкою. Це вважається вульгарним і недоречним навіть серед тих, хто не є християнином.

Більшість людей вважають, що дотримуються цієї заповіді, хоча й можуть усвідомлювати, що винні в порушенні деяких інших заповідей. Тому більшість так званих добропорядних людей може дійти висновку, що в них немає особливої потреби в цій заповіді.

Але вона знаходиться у середині Божого закону, і є однією із заповідей, які є вічними, і тому вона стосується кожної душі.

Бог чує думки

Слово Боже «спосібне судити думки та наміри серця» (Євр. 4:12). Коли ми усвідомлюємо цей факт, ймовірно, жоден з нас не зможе не визнати себе винним у порушенні цієї заповіді як по духу, так і по букві.

Ми вже з'ясували, що **гріх – це не просто скоєний вчинок, а й те, що спонукає його вчинити**. Господь дивиться не на зовнішні прояви, а на серце, на думки та наміри.

✓ «Господи, випробував Ти мене та й пізнав, Ти... думку мою розумієш здалека» (Псал. 139:1, 2).

Найслабша думка звучить у вухах Бога так само чітко, як і найгучніше слово. У цій істині є потіха для нас, якщо ми

знаємо Господа. Він розуміє невисловлене прагнення так само добре, як і найгарячішу молитву. Це не те, чого слід боятися, а величезна розрада – знати, що Бог розуміє найпотаємніші думки душі.

Сутність лихослів'я

Люди зазвичай вживають лайливі або богохульні слова, коли роздратовані; таким чином вони дають вихід своїм емоціям. Але скільки з нас, хто ніколи не вживає лайку, також бували сердитими та роздратованими? Ми можемо не вживати ім'я Господа, але в нас є те, що проявляється в тих, хто звик лаятися.

Зовнішні прояви значною мірою залежать від обставин, виховання та освіти. Якщо ми вирости в суспільстві, де лайка вважається недопустимою, і тому ніколи не мали такої звички або ж утримуємось від вживання лайки, бо це може зіпсувати нашу репутацію, тоді наша стриманість у словах під час гніву не є чеснотою. **Наші гнівні почуття несуть у собі всі ті самі елементи зла, що й у тих, хто додає до цього ще й грубі слова.**

Є навіть таке явище, яке хтось назвав «дерев'яною лайкою», коли розгнівана людина дає волю своїм почуттям, стукаючи кулаком по столу, штовхаючи стілець або грюкаючи дверима. Хоча технічно це не є порушенням заповіді, насправді воно має ту саму природу, що й богохульство, – і це стане очевидним кожному, хто замислиться над глибиною цієї Божої заповіді.

Замінники лайливих слів

Існує чимало слів і виразів, які використовуються замість імені Божого, але які не більш як на один крок віддалені, якщо взагалі віддалені, від грубого лихослів'я. Якщо б ви, читаючи

цю статтю, натрапили на фразу типу «Боже мій милостивий!» або почули, як це вимовляє проповідник під час проповіді, чи не здалося б вам це недоречним? Ви, скоріше за все, вважали б, що таке висловлювання не личить проповідникові чи вчителеві.

Але чому тоді ми маємо дозволяти собі подібні слова вдома чи в особистому спілкуванні, якщо вони недоречні будь-де у світі? Це лише заміна тих слів, які вживає інша людина, вихована в інших умовах.

Господь проголосив Своє ім'я: «Господь, Господь, Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий, і багатоми-лостивий та правдивий» (Вих. 34:6).

Ці якості є атрибутами Бога, тому вживати слова «милість», «милосердя», «благість» і подібні до них як простий вигук – буквально означає вимовляти ім'я Господа намарно. Чи є різниця в ступені гріха між уживанням цих слів і вживанням загальноновизнаних титулів Бога, може сказати тільки Бог; але з вигляду її точно немає. І чи вживає людина одне чи інше, багато в чому залежить від звички.

✓ «Кажу ж вам, що за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня!» (Матв. 12:36).

✓ «Ваше ж слово хай буде: так-так, ні-ні. А що більше над це, то те від лукавого» (Матв. 5:37).

Бездумні звички

Але хтось скаже: «Я промовляю це не замислюючись». Тоді замисліться! **Бог дав нам розум, щоб ми думали, а не діяли бездумно. У всьому, що ми робимо, і в кожній звичці має бути причина.** Навіть якщо вчинок або слово зриваються мимоволі, звичка, яка до цього призвела, повинна мати підставу. Наші звички мають формуватися під впливом Божого Слова та Духа Святого.

Святий Дух, створивши нас новими творіннями, повинен жити в нас і говорити через нас. І в такому разі не буде страху, що ми вимовимо ім'я Господа намарно. Ми всі потребуємо молитви: «Поклади, Господи, сторожу на уста мої, стережи двері губ моїх» (Псал. 141:3).

Кожен може утримати себе від грубої форми лайки, явного порушення заповіді, навіть якщо в нього немає страху Божого перед очима. Майже кожен, хто вживає лайку, визнає це, якщо тільки замислиться на хвилину, адже майже всі, крім зовсім зіпсованих, стримуються від вживання лайки в певному товаристві.

Один юнак якось вибачився перед автором за те, що вилаявся через провокаційні обставини, сказавши, що нічого не міг із цим вдіяти. Але він легко погодився, що міг стриматися, коли йому нагадали, що в присутності жінок він би цього не сказав. Однак, як ми вже бачили, **просто утримуватися від грубої, вульгарної лайки ще не означає виконувати цю заповідь.**

Тільки Дух Божий може дати нам силу повністю дотримуватися закону, тому що закон духовний. Але Дух має достатню силу, щоб зберегти нас від усілякого гріха. Тож нехай ніхто не каже про цю чи будь-яку іншу заповідь: «Я не можу її виконати!» **Бог дав нам силу, бо дав нам Себе Самого.**

Він створив людей, щоб вони були царями, і, хоча ми були рабами, Він через Духа проголосив наше визволення і назавжди позбавив необхідності говорити: «Я не можу». **«Я не можу» – означає рабство.**

✓ «Господь же то Дух, а де Дух Господній, там воля» (2 Кор. 3:17).

І Дух буде даний усім. Якщо ми будемо ходити в Дусі, то будемо дотримуватися заповідей і будемо вільні.

Усякий гріх є богохульство

Ця заповідь забороняє будь-яке непотрібне вживання імені Господа навіть у молитві. Вона відсікає «марні повторення» і фрази на кшталт «не можу», які люди звикли вживати, не замислюючись про їхній зміст. Ця заповідь навчає, що ми маємо вживати ім'я Господнє тільки з чіткою метою та з розумінням, чому ми це робимо.

Те, що людина спонукає іншого зробити, вважається так, ніби вона зробила це сама. Павло, звертаючись до юдеїв, які, «навчившись із Закону», хвалилися законом, але, порушуючи його, зневажали Бога, сказав:

✓ «Ось ти звешся юдеєм, і спираєшся на Закона, і хвалишся Богом, і знаєш волю Його, і розумієш, що краще, навчившись із Закону, і маєш певність, що ти провідник для сліпих, світло для тих, хто знаходиться в темряві, виховник нерозумним, учитель дітям, що ти маєш зразок знання й правди в Законі. Отож, ти, що іншого навчаєш, себе самого не вчиш! Проповідуєш не красти, а сам крадеш! Наказуючи не чинити перелюбу, чиниш перелюб! Гидуючи ідолами, чиниш святоткрадство! Ти, що хвалишся Законом, зневажаєш Бога переступом Закону! Бо через вас зневажається Боже Ймення в поган, як написано» (Римл. 2:17-24).

Так само, після того як цар Давид вчинив перелюб і вбивство, пророк Натан сказав йому: «Ти спонукав зневаження Господа цією річчю» (2 Сам. 12:14).

Жоден гріх не обмежується лише самою людиною. Неможливо згрішити навіть потай, не вплинувши при цьому на когось проти Господа. І знову ми бачимо безмежну глибину цієї заповіді і як неможливо порушити третю заповідь, не порушивши водночас і весь закон.

І навпаки, **кожен гріх є порушенням третьої заповіді.** Тому, коли читаємо: «Не призывай Імення Господа, Бога

твого, надаремно», – ми знаємо, що це рівнозначно: «Не роби зла». Пам'ятайте про це, коли ми говоритимемо про ширше значення цієї заповіді.

Апостол Яків, кажучи про тих, хто ганьбить свого Творця, зневажаючи бідних, заявляє: «А ви бідаря зневажили! Хіба не багаті переслідують вас, хіба не вони тягнуть вас на суди? Хіба не вони зневажають те добре ім'я, що ви ним називаетесь?» (Якова 2:6, 7).

Церква перебуває в такому ж відношенні до Господа, як дружина до чоловіка. Христос є Главою кожного окремого християнина. Людина, яка носить ім'я Христа, повинна бути абсолютно єдиною з Ним, щоб життя її Учителя було єдиним видимим життям у ній.

Якщо ж Бог не посідає головного місця в житті, а гріхове «я» людини виставляється під ім'ям Христа, то очевидно, що Господь зневажений. Сусіди **дивляться на такого християнина й кажуть, що в християнстві немає сили. Вони зневажають ім'я Бога, говорячи, що Він не може зберегти тих, хто на Нього покладається.**

Так люди, які ніколи в житті не присягалися, все ж порушують третю заповідь. Багато з тих, що називають себе християнами, неусвідомлено вживають ім'я Господа даремно.

Благословенна обітниця

Ця думка природно веде нас до ширшого й славнішого розуміння заповіді, ніж зазвичай прийнято вважати. Третю заповідь зазвичай сприймають просто як сувору заборону, ніби Бог каже: «Не смій вживати Моє Ім'я легковажно, інакше Я покараю тебе».

Люди позбавили цю заповідь усієї любові, усієї радості, усього світла, миру й утіхи, які в ній містяться. Так

відбувається і з усім Законом, який багато хто з християн вважає лише суворим переліком вимог, справедливість яких вони визнають, але які здаються їм тягарем.

Благословення Мойсея, людини Божої, у П. Зак. 33 показує, що **закон був даний у любові і що він сам є вираженням любові Божої.**

✓ «Та й сказав: Господь від Сінаю прибув, і зійшов від Сеїру до них, появився у світлі з Парану гори, і прийшов із Мериви Кадешу. По правиці Його огонь Закону для них. **Теж народи Він любить**» (П. Зак. 33:2, 3).

Коли Закон приймається так, як його дано нам рукою Посередника, в ньому немає нічого суворого, а лише все чисте, ніжне, лагідне, солодке й легке, те, що підносить, зміцнює й благословляє. **Це благословенна обітниця: що коли ми будемо слухати, то будемо збережені від марного вживання імені Господа.**

Кожна Божа заповідь – це обітниця, яку дав Бог, що кожен віруючий буде збережений від уживання Його імені надаремно, тобто кожен віруючий буде дотримуватися всього закону, не роблячи нічого, що могло б хоч якось зневажити Бога.

✓ «Бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Ймення (*ред.: бере ім'я Його*)² надаремно» (Вих. 20:7).

І це негативне формулювання, з урахуванням того, що ми зазначили вище, в позитивній формі звучало б: «Господь визнає безвинним того, хто не бере Його Ймення надаремно».

Хіба це не чудово? Людина, яка дотримується третьої заповіді, вважається невинною перед Богом.

✓ «Блаженна людина, якій Господь не порахує гріха» (Римл. 4:8).

² Грец. оригінал: λαμβάνω – **брати**, хапати, обхоплювати; давньоевр.: נָשָׂא – піднімати, нести.

І Він не зараховує гріха тому, хто не бере ім'я Його надаремно.

Брати Його ім'я

«Бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Ймення (*ред.: бере ім'я Його*) надаремно» (Вих. 20:7).

Задумайтеся на хвилинку над словом «брати». Воно означає піднімати, носити, а не просто вимовляти. Ми повинні брати, приймати ім'я Боже, інакше не було б тоді вказано в заповіді **не брати його надаремно**. Але **благословення заповіді** полягає в **запевненні, що, коли ми візьмемо Його ім'я, це не буде намарно**. Заповідь зробить щось для нас. Вона зробить нас без провини й збереже такими, бо «Господнє Ім'я сильна башта: до неї втече справедливий і буде безпечний» (Прип. 18:10).

Яскраву ілюстрацію цього ми знаходимо в 3-му та 4-му розділах Дії апостолів. У 3-му розділі розповідається про зцілення кульгавого чоловіка біля воріт храму. Він ніколи не ходив, але, коли Петро сказав йому: «У Ім'я Ісуса Христа Назарянина устань та й ходи», – «зірвавшись, він устав та й ходив, і з ними у храм увійшов, ходячи та підскакуючи, і хвалячи Бога» (Дії 3:6, 8).

Коли здивований натовп зібрався навколо, Петро сказав: «Бог Авраамів, та Ісаків, та Яковів, Бог наших батьків, Сина Свого прославив, Ісуса... Його воскресив Бог із мертвих, чого свідками ми! І через віру в Ім'я Його **вздоровило Ім'я Його того**, кого бачите й знаєте. І віра, що від Нього, принесла йому **вздоровлення** це перед вами всіма» (вірші 13, 15, 16).

Наступного дня, коли апостоли постали перед юдейською радою, Петро, сповнений Святого Духа, сказав їм: «Начальники люду та старшини Ізраїлеві! Як сьогодні беруть нас на допит про те добродійство недужій людині, як вона

вздоровлена, нехай буде відомо всім вам, і всім людям Ізраїлевим, що Ім'ям Ісуса Христа Назарянина, що Його розп'яли ви, то Його воскресив Бог із мертвих, Ним поставлений він перед вами здоровий... Бо **під небом нема іншого Ймення**, даного людям, що ним би спастися ми мали» (Дії. 4:8-10, 12).

Це чудо – яскрава ілюстрація того, що означає не вимовляти ім'я Господа надаремно.

Спасіння в імені

У цьому імені є спасіння.

✓ «...бо спасе Він людей Своїх від їхніх гріхів» (Матв. 1:21).

Його ім'я – це те, чим Він Сам і є. Звернімо увагу на слова Петра: «Ім'ям Ісуса Христа Назарянина, що Його розп'яли ви, то Його воскресив Бог із мертвих, Ним поставлений він перед вами здоровий» (Дії 4:10).

Іншими словами, **бути поставленим в ім'я Ісуса – означає стояти в Ісусі. Ім'я – це особистість. Бог – Спаситель, а Його ім'я – у Христі.**

Реальність, а не магія

Ім'я Господа не є заклинанням; це не магія, а реальність. Коли Павло був у Ефесі, він творив чудеса в ім'я Господа Ісуса.

✓ «Дехто ж із мандрівних ворожбитів юдейських зачали закликати **Ім'я Господа Ісуса** над тими, хто мав злих духів, проказуючи: Заклинаємо вас Ісусом, Якого Павло проповідує! Це ж робили якісь сім синів юдейського первосвященника Скеви. Відповів же злий дух і сказав їм: Я знаю Ісуса, і знаю Павла, а ви хто такі? І скочив на них чоловік, що в ньому злий дух був, і, перемигши обох, подужав їх так, що втекли вони з дому нагі та поранені. І це стало

відоме юдеям та гелленам, усім, що в Ефесі замешкують, і острах напав на всіх їх, і **славилося Ім'я Господа Ісуса**» (Дії 19:13-17).

Таким чином, ми бачимо, що цінність має не просте вимовляння імені, а **визнання сутності та характеру Господа**.

Його ім'я – це Його сутність

Його Ім'я – це Його характер, Його особистість, і Його не можна відокремити від Нього Самого. **Імена людей і речей для нас – лише питання зручності та фантазії; вони нічого не значать. І це, безсумнівно, одна з причин, чому люди не можуть краще зрозуміти силу «того славного й страшного Ймення Господа, Бога твого»** (П. Зак. 28:58).

Прийняти ім'я Бога в реальності – значить прийняти життя і випробувати його силу.

✓ «На Тебе надіятись будуть усі, що ім'я Твоє знають, бо не кинув Ти, Господи, тих, хто шукає Тебе» (Псал. 9:10).

Бог ніколи не підводив жодну людину; ми можемо звертатися до Нього в ім'я, що вище за всяке ім'я, просячи Його взяти на Себе наші гріхи й очистити нас, і ми ніколи не будемо розчаровані. Яка благословенна обіцянка!

Господь говорить тому, хто довіряє Йому: «Що бажав він Мене, то його збережу, зроблю його сильним, бо знає ім'я Моє він; як він Мене кликатиме, то йому відповім, Я з ним буду в недолі, врятую його та прославлю його, і довгістю днів Я насичу його, і він бачити буде спасіння Моє» (Псал. 91:14-16).

Хрещення в ім'я

Учні Ісуса хрестяться «в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа» (Матв. 28:19).

Хреститися в ім'я Господа – значить бути зануреним у Його життя настільки, щоб можна було сказати: «І живу

вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:20).

Оскільки це життя – життя Христа, то цілком доречно, щоб людина носила ім'я Христа, як дружина носить ім'я свого чоловіка. Ми з'єднані смертю з Христом, узами, які ніщо не може розірвати, «ні смерть, ні життя, ні Анголи, ні влади, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні вишина, ні глибина, ані інше яке створіння не зможе відлучити нас від любови Божої, яка в Христі Ісусі, Господі наших» (Римл. 8:38, 39).

Його ім'я – наше спасіння. Ми хрестимося в це ім'я, і воно – міцна вежа, до якої ми прибігаємо і перебуваємо в безпеці. Тому ми знову радіємо запевненню, даному в третій заповіді: «Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно».

Молитва в ім'я Господа

Нам наказано: «І все, що тільки робите словом чи ділом, усе робіть у Ім'я Господа Ісуса, дякуючи через Нього Богові й Отцеві» (Колос. 3:17).

Тому ми повинні молитися в ім'я Його, і в цьому є впевненість: «Коли будете в Мене просити чого в Моє Імення, то вчиню» (Івана 14:14).

На небесному березі багато несвідомих фальсифікаторів. Як багато тих, хто у своїх молитвах використовує вирази «в ім'я Ісуса» і «ради Ісуса», не замислюючись про те, що вони означають. Таким чином, вони призивають ім'я Господа надаремно. **Вони приходять з ім'ям Господа без Самого Господа.**

Коли ми справді носимо ім'я Ісуса, ми зникаємо з поля зору, бо живемо вже не ми, а Христос у нас, і **це Він у нас просить визволити Його від влади гріха в нашій плоті.** Він

оселяється в нашій плоті, щоб очистити нас від усякої скверни плоті й духу.

✓ «Він за днів тіла Свого з голосінням великим та слізьми приніс був благання й молитви до Того, хто від смерти Його міг спасти, і був вислуханий за побожність Свою» (Євр. 5:7).

Він був врятований від смерті, тому що був врятований від гріха. «Тілом Христос постраждав за нас» (1 Петра 4:1), «випробовуваний» (Євр. 2:18), але Він страждав не за Себе. Господь поклав на Нього беззаконня всіх нас, і саме немочі нашої гріховної плоті гнітили Його душу.

І тепер Він усе ще заступається у нашій гріховній плоті, приносячи Своє життя за нас і прагнучи визволення від тягара гріха, яким ми змушуємо Його служити.

Як може винний грішник, уже засуджений за порушення закону, постати в присутності цього закону перед Господом, Який посилає громи й блискавки та бурю обурення на нечестивих? Він не сміє; **але йому і не потрібно, тому що постане не він, а Христос.**

Знаючи і сповідуючи, що Христос прийшов у плоті, грішник із відвагою приходить до престолу благодаті, тому що він приходить в ім'я і в особі Ісуса. Якщо він справді вірить в ім'я Ісуса, то це Христос використовує його вуста для молитви; і коли він це усвідомлює, то завжди може приносити прохання з подякою, хоч би якими слізними і болісними не були його благання, бо Христос у дні Своєї плоті здобув визволення від цих самих гріхів.

Тому, коли я використовую це ім'я, я повинен претендувати на все, що воно в собі містить. Христос ніколи не підносив прохання даремно. Він сказав:

✓ «Отче, дяку приношу Тобі, що Мене Ти почув» (Івана 11:41).

✓ «Та Я знаю, що Ти завжди почувеш Мене» (Івана 11:42).

Усе, про що б ми не попросили в ім'я Його, буде дано. Бог очистить і зробить невинною кожную душу, яка приймає це ім'я в усьому його значенні. Така людина не візьме Його імені надаремно.

Запечатані ім'ям Господа

✓ «І Господь промовляв до Мойсея, говорячи: Промовляй до Аарона та до синів його, говорячи: Так благословляйте Ізраїлевих синів, говорячи їм: Нехай Господь поблагословить тебе, і нехай Він тебе стереже! Нехай Господь засяє на тебе лицем Своїм, і нехай буде милостивий до тебе! Нехай Господь зверне на тебе лице Своє, і хай дасть тобі мир! Вони будуть кликати Ймення Моє на Ізраїлевих синів, а Я благословлятиму їх» (Чис. 6:22-27).

Ім'я Господа – це милість, благодать і мир. Це ім'я, покладене на душу, зберігає її. Господь говорить про того, хто вірить Йому і тим самим здобуває перемогу, яка перемогла світ: «Переможця зроблю Я стовпом у храмі Бога Мого, і він вже не вийде назовні, і на нім напишу Ім'я Бога Мого й ім'я міста Бога Мого, Єрусалиму Нового, що з неба сходить від Бога Мого, та нове Ім'я Своє» (Об'явл. 3:12).

Тому душа, яка довіряє Богові, буде в безпеці, як новий Єрусалим і як Сам Бог. Він сказав: «Ті, хто страх перед Господом має, і прислухавсь Господь, і почув, і перед обличчям Його була писана пам'ятна книга про тих, хто страх перед Господом має, і **хто поважає Ймення Його**. І будуть Мені вони власністю, каже Господь Саваот, на той день, що вчиню, і змилосерджусь над ними, як змилосерджується чоловік над синами своїми, що служать йому» (Мал. 3:16, 17).

Ті, хто довіряє Божому імені, мають це ім'я написане на собі, і це свідчить, кому вони належать. **Це записка безпеки, бо Господь береже Своїх. Його ім'я на нас показує, що ми належимо Йому, і Він захищатиме нас Своїм життям від усіх ворогів.**

Диявол знає ім'я Господа і тремтить перед його силою. **Він знає, що Бог поставив огорожу навколо кожної душі, яка уповає на Його ім'я.** І хоча сатана ходить, мов рикаючий лев, шукаючи, кого б пожерти, **ми в безпеці, доки перебуваємо в імені Господньому**, а це ім'я перебуває повік.

✓ «Ті, хто надію складає на Господа, вони як Сіонська гора, яка не захитається, яка буде стояти повік» (Псал. 125:1).

Якою ж славною обітницею є заповідь про те, щоб ніколи не призивати імені Господа Бога нашого надаремно!

Розділ 4. Четверта заповідь

✓ «Пам'ятай день суботній, щоб святити його! Шість день працєю і роби всю працю свою, а день сьомий субота для Господа, Бога твого: не роби жодної праці ти й син твій, та дочка твоя, раб твій та невільниця твоя, і худоба твоя, і прихोдько твій, що в брамах твоїх. Бо шість день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив тому поблагословив Господь день суботній і освятив його» (Вих. 20:8-11).

Походження «труднощів у тлумаченні Писання»

Ця заповідь, як і всі інші, надзвичайно широка, і ми ніколи не зможемо вичерпати її повного значення. Проте, попри всю свою глибину та широту, вона проста і зрозуміла.

І все ж таки її дуже часто розуміють неправильно, і багато з тих, хто сповідує християнство, здається, мають із нею великі труднощі. Через загальне перекручення цієї заповіді необхідно спершу усунути деякі помилкові уявлення, перш ніж перейти до розгляду її істинного змісту.

Труднощі, пов'язані з цією заповіддю, як і з будь-якою іншою частиною Біблії, криються винятково у свідомості людей, а не в самій заповіді. Збочені уми перекручують Слово.

Той, хто приходить до вивчення Біблії без упереджень чи особистих вигод, зі щирим бажанням пізнати волю Божу, щоб виконати її, не матиме з нею труднощів, бо «коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку» (Івана 7:17).

Усі труднощі «тлумачення» полягають в одному: **люди приходять до Біблії з уже сформованими переконаннями про те, що правильно. Вони сприймають як належне, що поширені погляди та практики, які вони успадкували від своїх батьків, обов'язково мають бути правильними.**

Але вони знаходять у Біблії речі, які не схвалюють їхній спосіб життя, і, оскільки їхній розум не відкритий для змін, вони вважають за необхідне підлаштувати Біблію під свою практику. За таких умов вивчення Біблії стає справді важким.

Який день?

Хоча заповідь викладена в найпростішій формі, виникає багато запитань про те, який саме день є суботою. Ніщо не може бути простішим і прямішим, ніж ці слова: «а день сьомий субота для Господа, Бога твого» (Вих. 20:10).

Та все ж більшість тих, хто вважає себе християнами, святкує перший день тижня, називаючи його суботою, і звідси виникає непорозуміння, про яке ми щойно говорили.

Звичайно, багато з тих, хто святкує неділю, не бачать у цьому проблеми, оскільки вважають, ніби саме неділя і є тим сьомим днем, згаданим у заповіді. Їхню увагу ніколи не привертало до цього питання, інакше вони б побачили хибність свого припущення; адже, якщо ви запитаете їх, чому вони дотримуються неділі, вони дадуть відповідь, що це на честь воскресіння Христа, яке, як вони знають, відбулося в перший день тижня. «Субота, за заповіддю» – це день, що передує першому дню тижня (Луки 23:56, 24:1). Отже, це сьомий день тижня.

Таким чином, цілком очевидно, що четверта заповідь, дана Господом з гори Сінай, вимагає дотримання сьомого дня тижня і що дотримання першого дня тижня тими, хто називає себе християнами, не виправдовується нею. Переглянутого видання заповіді не існує, бо Слово Боже навіки затверджене на небесах, і Христос сказав: «Не подумайте, ніби Я руйнувати Закон чи Пророків прийшов, Я не руйнувати прийшов, але виконати. Поправді ж кажу вам:

доки небо й земля не минеться, ані йота єдина, ані жаден значок із Закону не минеться, аж поки не збудеться все» (Матв. 5:17, 18).

Але дехто стверджує: «Усе залежить від того, з якого дня починати рахунок; якщо ви почнете рахувати з другого дня, то неділя стане сьомою; якщо ж ви почнете з середи, то третій день стане сьомим».

Хибність цього твердження має бути очевидна кожному. Якщо в людини сім синів, то ніяким підрахунком не можна зробити первістка сьомим. Називайте їх як завгодно, але первісток все одно залишається першим сином, а останній народжений – сьомим. Якщо назвати чорне білим, це не зробить його білим. Якщо назвати перший день сьомим, це не зробить його суботою; він, як і раніше, залишається першим днем і одним із «шести днів праці». Той самий принцип можна застосувати і до сьомого дня, як би люди не називали його і з чого б не починали відлік днів, він все одно залишається сьомим, який є «субота для Господа, Бога твого».

У той самий момент, коли закон був проголошений з гори Сінай, і Господь сказав: «Пам'ятай день суботній», **Він чітко дав зрозуміти, що субота – це певний, конкретний день, і що людині не дано обирати, яким має бути цей день і як його дотримуватися.**

Дарування манни підкреслювало святість цього дня і показувало його визначеність. Протягом сорока років манна падала шість днів на тиждень; на сьомий день її не було, але нестача поповнювалася подвійною порцією, що давалася на шостий день. Якщо зазвичай манна, яка падала одного дня, не могла зберігатися до наступного дня без псування, то додаткова порція, дана на шостий день, була солодкою і придатною для вживання на сьомий. Ніхто не міг змінити день або вибрати його самостійно.

Чи відомий нам первісний сьомий день?

Але дехто каже, що відлік днів було втрачено, і що, оскільки ми не можемо знати, який день є початковим сьомим днем, то будь-який день може бути правильним так само, як і інший. Такі заперечення ігнорують те, що Слово Боже «живе та тривале».

Заповідь звертається до нас так само безпосередньо, як і до ізраїльтян, які зібралися біля гори Сінай. **Їй не чотири тисячі років, а щодня вона нова.** У нас не більше підстав говорити, що ми не можемо визначити, який день суботній згідно із заповіддю, ніж в ізраїльтян, коли вони почули її.

Бог не наказує неможливого, і той факт, що Він, як і раніше, говорить нам у Своїй заповіді, вимагаючи дотримуватися сьомого дня, є достатнім доказом того, що заповіді можна дотриматися. Але, щоб усунути будь-яку тінь сумніву й переконливо довести, що первісна субота не могла бути втрачена, ми коротко прослідкуємо її історію.

На початку Бог спочив сьомого дня і освятив його (Бут. 2:13), і саме це наводиться у заповіді як причина, чому ми повинні дотримуватися його. Бог не робить помилок і ніколи не плутається у Своему рахунку, тому ми можемо бути певні, **що у ізраїльтян у пустелі був той самий сьомий день, у який відпочивав і Бог.**

Протягом усієї своєї історії вони мали безпосередній зв'язок з Богом через пророків, і про те, що вони ніколи не збивалися з рахунку днів, свідчать часті докори, які Бог посилав їм за порушення суботи.

Зрештою їх було віддано в полон за порушення заповіді, але Бог не став би карати їх за непослух, якби їм було неможливо знати істину.

Після повернення з полону вони дуже ретельно дотримувалися суботи, принаймні зовні. Потім прийшов

Христос, Представник Бога і Дарувальник Закону. Якби юдеї збилися з рахунку, Він би виправив їх. Але Він визнав день, якого вони дотримувалися, як день суботній і дорікнув їм тільки за те, що вони зробили його ярмом рабства, замість благословення, яке Бог призначив у ньому.

Незабаром після вознесіння Христа юдеї були розсіяні, і відтоді їх можна знайти в усіх частинах світу. Але вони залишилися вірні традиції дотримання суботи, і, як би далеко не розійшлися, усі вони досі святкують один і той самий день.

Абсолютно неможливо, щоб усі вони втратили лік днів і при цьому зробили абсолютно однакову помилку в той самий час і ніхто цього ніколи б не помітив.

Тому очевидно, що для того, щоб людина знала, що в неї той самий сьомий день, у який Бог відпочиває, до того ж регулярно, починаючи зі створення світу, потрібне лише вміння рахувати до семи.

Суть заповіді

Кожен, хто уважно читає Біблію, помітить, що в ній немає ані найменшого натяку на можливість сумніву в тому, який день є суботою. Усе Писання говорить про її природу та порядок дотримання.

✓ «Пам'ятай день суботній, щоб **святити** його» (Вих. 20:8).

Від нас не вимагається робити його святим: це зробив Сам Бог ще на початку, на що і посилається заповідь. Коли створення неба і землі було закінчено, Бог «відпочив у дні сьомім від усієї праці Своєї, яку був чинив. І **поблагословив** Бог день сьомий, і його **освятив**, бо в нім відпочив Він від усієї праці Своєї, яку, чинячи, Бог був створив» (Бут. 2:2, 3).

Освятчувати – означає робити святим. У цій заповіді використовується те саме слово, що й у Бут. 2:3. Досить

поширеною є думка, що люди можуть святити будь-який день, що вони можуть зробити святим будь-який день, у який вони вирішили відпочити. Це серйозна помилка.

Тільки Той, Хто може творити, може зробити святим. Якщо людина стверджує, що може зробити день святим, вона ставить себе на місце Бога, претендуючи на рівну владу з Творцем. Коли Бог каже: «Святить суботи Мої» (Єзек. 20:20), Він не просить нас робити те, що Він Сам уже зробив, але визнати це і слідувати цьому.

Це не заради самої суботи ми маємо святити її, бо «субота постала для чоловіка, а не чоловік для суботи» (Марка 2:27).

Ті, хто дотримується неділі, часто нарікають на те, що багато людей не приділяють їй належної уваги, кажучи: «У нас немає суботи»; і тому вони просять ухвалити закони для захисту неділі. У цих спробах (*ред.: примусити до святкування неділі за допомогою закону*) вони запевняють, що не мають наміру змусити людей бути релігійними, але лише хочуть захистити цей день, наче люди можуть завдати шкоди дню тим, що вони в ньому щось роблять.

Той, хто знає істинний суботній день, ніколи не думатиме про нього подібним чином. **Дотримання суботи не додає святості цьому дню, а порушення – не зменшує його святості. Субота – це не крихка річ, яку потрібно зберігати у футлярі, щоб не зламати необережним поводженням. Вона не потребує захисту, бо сама є захистом для тих, хто її дотримується, «щит та лук Його правда» (Псал. 91:4).**

Якби кожна людина на землі порушувала суботу, вона все одно залишалася б тим самим святим днем. Суботній день не можна скасувати, так само як неможливо скасувати Бога.

Згадаймо текст, наведений у нашому дослідженні першої заповіді:

✓ «Ви не здолієте служити Господеві, бо Він Бог святий» (І. Нав. 24:19).

✓ «Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклонятись» (Івана 4:24).

Закон духовний (Римл. 7:14), і тільки духовні люди можуть дотримуватися його. Іван дотримувався суботи згідно з заповіддю, коли був «у душі Господнього дня». Ніхто не може служити Богові, якщо він сам не святий: «у препишній святині впадить перед Господом» (Псал. 29:2).

Хіба цей факт закриває комусь шлях до служіння Йому? Ні, це благословення суботнього дня: «І також дав Я їм Свої суботи, щоб були вони знаком поміж Мною та між ними, щоб пізнати, що Я Господь, що освячує їх» (Єзек. 20:12).

Бог дав нам суботу, щоб ми знали і пам'ятали, що Він має силу зробити нас святими, щоб ми могли служити Йому гідно. Бог освячує людину Своєю творчою силою, щоб вона могла дотримуватися всього закону. Тому святити суботу – суть усього послуху заповідям.

Нове творіння

Субота була встановлена при завершенні творіння. Вона є пам'яткою Божої творчої сили.

✓ «Великі Господні діла, вони пожадані для всіх, хто їх любить! Його діло краса та величність, а правда Його пробуває навіки! Він пам'ятку чудам Своїм учинив, милостивий та щедрий Господь» (Псал. 111:2-4).

Останній вислів краще перекласти так: «Він зробив пам'ятними Свої чудові діла».

У пісні на день суботній псалмоспівець каже: «Про діла Твоїх рук я співаю» (Псал. 92:4), «Я буду тріумфувати в ділах рук Твоїх» (*пер. з англ.*).

Тільки Бог творить праведність:

✓ «Господь справедливий на кожній дорозі Своїй, і милостивий у всіх Своїх учинках» (Псал. 145:17).

«Праведний Господь у всіх дорогах Своїх і святий у всіх ділах Своїх» (*пер. з англ.*).

✓ «Бо ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Ефес. 2:10).

Євангеліє – це «сила Божа на спасіння» (Римл. 1:16), а Його вічна сила явлена в усьому, що Він створив. Тому **сила Євангелія полягає в тому, щоб створювати, робити новим.**

✓ «Тому то, коли хто в Христі, той створіння нове, стародавнє минуло, ото сталося нове! Усе ж від Бога» (2 Кор. 5:17, 18).

У Христі ми «маємо відкуплення», бо «Ним створено все» (Колос. 1:14, 16). Він – Відкупитель, тому що Він – Творець, а викуплення – це творіння. Це завершена і досконала робота. Останніми словами Христа на хресті були: «Звершилось!» (Івана 19:30).

Хрест Христа повертає тих, хто його приймає, у той стан, в якому перебувала людина наприкінці шостого дня творіння, коли Бог побачив усе, що Він створив, «і ото, вельми добре воно!»

А оскільки субота – це знак або печатка досконалого нового творіння, вона є печаткою Євангелія, знаком хреста, запорукою повного викуплення всього стущого.

«Пам'ятай»

✓ «Пам'ятай день суботній, щоб святити його» (Вих. 20:8).

Коли ж ми маємо його пам'ятати? Багато хто вважає, що ця заповідь зобов'язує пам'ятати про суботу лише в п'ятницю, щоб встигнути закінчити роботу й сісти відпочити із заходом сонця. Це добре, але це далеко не те, чого вимагає заповідь.

Слово «пам'ятай» є абсолютним і без обмежень. **Ми повинні пам'ятати суботу постійно, щодня протягом тижня.** Ми завжди повинні пам'ятати про ту освячуювальну силу, яку вона відкриває, щоб постійно поклонятися Богові «у препишній святині», «підіймаючи чисті руки без гніву та сумніву» (1 Тим. 2:8).

Знаючи, що тільки святі можуть істинно поклонятися святому Богу і дотримуватися святого дня, ми повинні пам'ятати суботу, яка відкриває Бога як Освятителя, і тоді, коли настане суботний день, ми будемо готові до нього.

Він приходить із благословенням, бо «поблагословив Бог день сьомий». Часто, щоб уникнути сили цієї заповіді, кажуть, що ми можемо отримати благословення в будь-який час. Дехто каже: «Я святкую кожен день». Тепер ми не тільки можемо, а й повинні відчувати Боже благословення щодня. **Але благословення на нас – це не те ж саме, що благословення на день.**

Як ми вже бачили, ми не можемо святити жоден день, крім того, який Бог зробив святим. Наші дії або стан ніяк не впливають на нього; але день даний нам, щоб впливати на нас.

Не забувайте, що «субота постала для чоловіка, а не чоловік для суботи» (Марка 2:27). Жодна людська святість не може надати святості будь-якому дню; але **субота була дана для того, щоб ми могли бути учасниками Божої святості та бути святими щодня.** Хоча Бог благословляє нас кожного дня, у сьомий день є особливе благословення, і це благословення гарантує нам усі благословення, які ми можемо отримати будь-якого іншого дня.

Благословення Едему

Субота – це частинка Едему, що дійшла до нас не зіпсованою прокляттям. Це міст, яким люди можуть перейти від втраченого Едему до відновленого, звільненого від прокляття, що нависло над ним.

Це той спокій, до якого Христос кличе всіх втомлених і обтяжених. Завдяки цьому ми **стаємо причасниками Його тягара, який є легким, бо Він кладе на нас лише тягар «слави вічної ваги»** (2 Кор. 4:17). Так і субота, що дотримується в Дусі, приносить нам славу того нового творіння, «коли разом співали всі зорі поранні та радісний окрик здіймали всі Божі сини» (Йова 38:7), і є запорукою того часу, коли вся земля наповниться пізнанням слави Господа.

Хоча Едем був забраний від землі, щоб він не зазнав впливу прокляття, реальність його залишена нам у суботі, щоб ми могли повернутися до початку і знайти на початку кінець, «спасіння душам» (1 Петра 1:9).

Причина того, що сьогодні нам відкрито значення суботи ясніше, ніж будь-коли раніше в історії людства, полягає в тому, що Едем незабаром буде відновлено, і ми повинні бути готові до цих змін. Коли прийде Христос, Він з'явиться не як чужинець, а як Той, з Ким ми добре знайомі, і Він приведе нас до Едему, не до чужої країни, а в рідний дім. **Для цього Бог і дав нам суботу – невід'ємну частину Едему.**

Тепер день за днем, через освячуючу силу, яку субота допомагає пізнати й пам'ятати, повинні відбуватися зміни, щоб, **коли ми нарешті увійдемо в Едем, нам не довелося звикати до нових умов.** До того останнього дня ми вже скуштуємо з річки Едему та схованої манни.

✓ «Вони з ситости дому Твого напоюються, і Ти їх напуваєш з потоку Своїх солодоців» (Псал. 36:8). «Вони

будуть насичуватися з достатку дому Твого, і Ти напоїш їх із річки Твоїх насолод [або буквально: “з річки Твого Едему”]» (пер. з англ.).

Спокій – це не тягар

Іноді, коли ми говоримо про дотримання суботи, люди кажуть, ніби відкриваючи якусь нову істину: «Але дотримання суботи не спасає; ми спасаємося вірою, а не ділами».

Саме так, і саме цього навчає субота. **Ми дотримуємося суботи не для того, щоб спастися, а тому що вже спасенні. Дотримання суботи – це спокій у Бозі, упевненість у тому, що Його робота завершена.**

✓ «Ісус відповів і сказав їм: Оце діло Боже, щоб у Того ви вірували, Кого Він послав» (Івана 6:29).

Через віру ми приймаємо досконалі діла, які Сам Бог наперед приготував, щоб ми в них ходили. Ці діла були завершені від створення світу. Тому кожен, хто їх приймає, знаходить досконалий спочинок, адже коли справа зроблена і зроблена добре, за нею обов’язково настає спочинок.

✓ «Отож, людові Божому залишається суботство, спочинок» (Євр. 4:9).

Зверніть увагу, що саме Божий народ має спочинок: «Бо до Його відпочинку входимо ми, що ввірували» (Євр. 4:3).

А ті, хто не вірить, не можуть спочивати. **Не може бути досконалого дотримання суботи без досконалої віри в Бога, а це означає досконалу праведність, тому що ми виправдовуємося вірою.** Тож субота насамперед означає виправдання вірою.

Хоча багато віруючих у Христа дотримуються неділі, вважаючи її суботою, проте факт залишається фактом: **дотримання неділі є ознакою спроби виправдання**

ділами. Це спроба людини зробити те, що лише Бог може зробити, а саме освятити день, **адже Бог ніколи не освячував іншого дня, крім сьомого. Тож уся святість неділі полягає тільки в тому, що їй надала людина.**

Хто здатен освятити щось одне, може освятити все, тому що **він повинен мати освячувальну силу в собі.** Тому **ідея про те, що людина може зробити святим будь-який день, включає в себе ідею про те, що вона може зробити себе святою, тобто виправдати себе власними ділами.** Ця ідея полягає в тому, що людина має святість у самій собі. Тому дотримання неділі є знаком беззаконника, що «несеться над усе, зване Богом».

Субота – це спочинок; таке значення цього слова. Слово «субота» – це неперекладене єврейське слово, що означає «спочинок». Тому ми можемо прочитати: «Пам'ятай день спочинку, щоб святити його. Шість день працєю і роби всю працю свою, а день сьомий – спочинок Господа, Бога твого, і в цей день не роби ніякого діла».

Як можна назвати це тягарем? Відпочинок – це не тягар; припинення праці не стомлює; спокій, абсолютний, досконалий спокій, спокій, який не може порушити ніщо на землі, – **це вершина всіх благословень. Той, хто знає, що таке субота, ніколи не вважатиме тягарем її дотримання.** Така людина ніколи не скаже: «Я не зможу заробляти на життя, якщо буду дотримуватися суботи».

Тому що субота відкриває Бога, Котрим «живемо, і рухаємось, і існуємо» (Дії 17:28). Вона відкриває Того, Хто визволяє від влади темряви, прокляття, тягарів і тривоги цього лукавого світу й переносить нас у Царство Свого улюбленого Сина, відкриваючи силу та радість прийдешнього світу.

Тож пам'ятайте й зберігайте її, щоб пізнати солодкість спочинку в лоні Отця і насолоджуватись Господом.

Розділ 5. П'ята заповідь

✓ «Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!» (Вих. 20:12).

Найочевидніший сенс заповіді – обов'язок дітей перед батьками – не потребує зараз нашої особливої уваги, адже всі це визнають і розуміють. Усі цитують п'яту заповідь, щоб підкреслити дітям необхідність слухняності.

Тож зупинімося на тому, про що мало хто замислюється, на стороні цієї заповіді, яку зазвичай не помічають. У Ефес. 6:1-3 цитується п'ята заповідь, і в четвертому вірші показано відповідальність, яка лежить на батьках у зв'язку з нею. Ми дізнаємося, що вона стосується і батьків, і дітей однаково.

Батьки перебувають на місці Бога стосовно дітей, яких Він їм дає. Принаймні **перші кілька років уся відповідальність лежить на батьках**: дбати, щоб діти дотримувалися цієї, а також інших заповідей. Якщо батьки добре виконують свою частину, діти обов'язково виконають свою, бо Бог говорить про ту саму обітницю, що згадується в цій заповіді: «І прийде Викупитель Сіонові й тим, хто вернувся із прогріху в Якові, каже Господь. А Я ось із ними умова Моя, говорить Господь: Мій Дух, який на тобі, та слова Мої, що поклав Я до уст твоїх, не уступлять вони з твоїх уст, і з уст нащадків твоїх, і з уст нащадків потомства твого, говорить Господь, відтепер й аж навіки!» (Ісаї 59:20, 21).

І тоді вірні батьки можуть сказати: «Ось я та ті діти, що дав мені Господь» (Ісаї 8:18).

Настанова Господа

У безпосередньому зв'язку з цією заповіддю апостол говорить: «А батьки, не дратуйте дітей своїх, а виховуйте їх в напаминанні й остереженні Божому!» (Ефес. 6:4).

Тобто, плекайте їх, виховуйте, доглядайте, наче ніжні рослини, наставляйте на шлях, яким вони повинні йти. Слово «наставляння» заслуговує окремої уваги. Воно утворене з двох грецьких слів, **одне з яких означає «розум», а інше – «поміщати»**. Тож наставляння – це буквально «вкладання в розум».

Але щоб виховувати дітей у настановах Господа, треба самому знати, що це таке. Бог наставляє не так, як більшість людей. На жаль, люди дуже часто судять про повчання Господа за своїми власними, замість того, щоб навчатися в Бога, як їм слід чинити. Божий заповіт такий: «Покладу Я Закони Свої в їхні думки, і на їхніх серцях напишу їх» (Євр. 8:10).

Він посилає Свій Дух, щоб укласти закон у серце і життя людини. Це і є напоумлення, «вкладання в розум» Божих шляхів. Як Бог м'яко вдихає Духа у душу, вкладаючи туди Свій праведний закон, так і батьки повинні прищепити дитині вірність і слухняність, бо **батьки для неї стоять на місці Бога і від самого раннього дитинства повинні відкривати їй усе, що самі знають про Бога.**

Кілька ілюстрацій

Два випадки покажуть, наскільки важлива ця заповідь для батьків. Бог сказав про Авраама: «Бо вибрав Я його, **щоб він наказав синам своїм і домові своєму по собі.** І будуть вони дотримуватися дороги Господньої, щоб чинити справедливість та право, а то для того, щоб Господь здійснив на Авраамові, що сказав був про нього» (Бут. 18:19).

Бог явився Аврааму, щоб Авраам міг явити Його своїм дітям. У результаті цього Бог міг дати Аврааму те, що Він говорив про нього. Припустимо, що Авраам не знав закону життя і не навчав його своїх домочадців. Що тоді? Він сам утратив би обітницю.

Отже, ми бачимо, що відповідальність за цю заповідь лежить на батьках не менше, ніж на дітях. Якщо батьки не виконають свого обов'язку, то не буде і наслідування обіцяної землі. Але батьки не повинні керувати свавільно, тому що вони більші й сильніші, тому що вони забезпечують дітей або тому що вони хочуть, щоб їхню гідність і владу поважали. Ні; **батьки повинні управляти так, як це робить Бог, Який дає Свій закон Духом рукою Посередника, лагідно встановлюючи зв'язок, через який закон може вільно передаватися від Нього до нас.**

Випадок з Ілієм являє собою протилежну картину, а в поєднанні з випадком Авраама показує, що, якщо й порівнювати, то, напевно, страшніше для батьків мати непокірних дітей, ніж для дітей бути непокірними.

Бог очікує, що діти Його народу також будуть Його дітьми. Ілій був первосвященником Божим, але його сини були нечестивими. Він знав про їхню зіпсованість і докоряв їм: «Нащо ви робите такі речі, про які я чую? Про ваші злі вчинки я чую від усього цього народу. Ні, сини мої, недобра та чутка, що я чую, ви відхиляєте Господній народ від Закону» (1 Сам. 2:23, 24).

Але його сини не слухали цього м'якого докору, і тоді Господь звернувся до Самуїла. «І сталося того дня, коли Ілій лежав на своєму місці, а очі його стали затемнятися, він не міг бачити, і поки Божий світильник ще не погас, а Самуїл лежав у Господньому храмі, там, де Божий ковчег» (1 Сам. 3:2, 3).

Ілій не навчився від Господа, як керувати, і багато втратив через це. Авраам засвоїв цей урок від Бога, і це стало для нього вічним надбанням.

Є ще один аспект цієї заповіді, про який майже ніхто не замислюється: «Шануй свого батька та матір свою» (Вих. 20:12).

До кого звернені ці слова? Немає обмеження в заповіді; вона звернена до кожного, хто має або коли-небудь мав батька і матір, тобто до всього людства без винятку. Ця заповідь не обмежується дітьми; вона звернена як до чотирирічної дитини, так і до вісімдесятирічного старця.

Хтось може сказати: «У мене немає ні батька, ні матері; вони померли; як же я можу шанувати їх?»

Так само, як і коли б вони були живі. Дійсно, часто буває, що люди вчаться шанувати своїх батьків тільки після їхньої смерті.

Людина ніколи в житті не потрапляє в таке становище, коли ця заповідь її не стосується. Вона може ніколи не знати своїх батьків; можливо, ті померли в день її народження. Але заповідь все одно звертається до неї: «Шануй свого батька та матір свою».

Заповідь універсальна

Більше того, не має значення, якими були батько чи мати за характером. Навіть якщо вони були найрозпуснішими людьми, все одно ця заповідь звучить: «Шануй свого батька та матір свою».

Навіть якщо батьки не виконували свого обов'язку перед дитиною, занедбали її, знущалися з неї чи привчили її до гріха замість праведності, **її обов'язок все одно шанувати їх.** «Як? – запитаєте ви. – Невже вона має сліпо слухатися їх і завжди наслідувати їхні злі вчинки?» Ні в якому разі. Це не було б шаною. **Вона має шанувати їх своїм праведним життям.**

Коли людина живе гідно, ім'я, яке вона носить, отримує пошану, і її батько тим самим вшановується через неї. Люди, які не знали її батьків, природно дійдуть висновку, що вона, певно, походить із хорошої сім'ї та роду; і навіть якщо вони знали їх і вважали негідниками,

то, бачачи гідний характер у сина чи дочки, подумують, що, можливо, в батьках усе ж було щось добре.

Звісно, усе хороше походить від Господа, але Сам Бог бажає, щоб батьки розділили з Ним цю шану, так само як Він хотів би, щоб вони співпрацювали з Ним у вихованні праведного характеру у своїх дітей.

Жодна людина не може прожити низьке, аморальне життя, не принісши ганьби та лиха своїм батькам; але, якщо вона сама відкривається для відкупної благодаті Божої, то якоюсь мірою спокутує гідність своїх батьків, принаймні серед людей.

Батько всіх

Отже, ця заповідь звертається до кожної душі на землі: будь добрим, роби те, що є праведним і істинним; шануй Бога, Отця всіх, Того, від Кого походить усяке батьківство. Ми – Його потомство, і Він – Той, Кого слід шанувати насамперед у шануванні наших батьків, і ніщо, що ганьбить Бога, не може бути шанобливим до батьків.

✓ «Бо мій батько та мати моя мене кинули, та Господь прийме мене!» (Псал. 27:10).

Наш обов'язок перед батьками, коли вони живі, є просто виконанням нашого обов'язку перед Богом через них, а якщо вони померли, то стосунки з Богом залишаються незмінними.

✓ «Як когось його ненька втішає, так вас Я потішу, і ви втішені будете Єрусалимом» (Ісаї 66:13).

Сам Бог є повнотою і дійсністю усіх людських стосунків.

Ми бачимо, що ця заповідь дуже широка. Вона охоплює не лише стосунки дітей з батьками та батьків з дітьми, але й усе життя кожної людини.

Якщо і є якась відмінність, то вона стосується більше батьків, ніж дітей, оскільки **на батьках насамперед лежить обов'язок, щоб дитина могла шанувати їх відповідно до цієї заповіді.**

Бог, який дав нам обітницю вічної спадщини, очікує, що ми житимемо в цьому світі так, щоб отримати цю спадщину.

✓ «Зміцняючись усякою силою за могутністю слави Його для всякої витривалості й довготерпіння з радістю, якуючи Отцеві, що вчинив нас достойними участі в спадщині святих у світлі, що **визволив нас із влади темряви й переставив нас до Царства Свого улюбленого Сина**» (Колос. 1:11-13).

Він очікує, що ми за даною Ним благодаттю **житимемо в цьому світі так, як житимемо у світі прийдешньому. Ми маємо жити вже тепер так, як в Едемі.** Це не означає, що не повинно бути сім'ї та суспільного життя; зовсім навпаки, адже сім'я зародилася в Едемі. Неважливо, що ми живемо на проклятій землі, з гріховною плоттю. Господь Ісус, у Якому не було гріха і Який не знав гріха, «родився від жони, та став під Законом, щоб викупити підзаконних» (Гал. 4:4, 5).

І Він визволив нас від прокляття закону.

✓ «А ви, браття, діти обітниці за Ісаком!» (Гал. 4:28).

Обіцянка, згадана в п'ятій заповіді як нагорода за її виконання, **є тією самою силою, завдяки якій ми підкоряємося їй;** бо цінні та великі обітниці, «щоб ними ви стали учасниками Божої Істоти, утікаючи від пожадливого світового тління» (2 Петра 1:4).

Ставши причасниками Божественної природи, ми шануємо Отця Небесного, а отже, і всі земні стосунки. Можливість такого досконалого дитинства показана не лише в житті Ісуса, але й у прикладах:

- Івана Хрестителя, який був сповнений Святого Духа ще з утроби матері;

- Самуїла, якого випросили в Господа й присвятили на служіння Йому з народження;
- Єремії, якого Бог посвятив у пророки ще до його народження.

Усі ці приклади показують, що можливо і що Бог бажає для кожної дитини. **Це спадкове право кожної дитини, яка народжується на світ, право, яке було куплене для нас Христом і стало можливим для кожного в Ньому.** Кожна дитина, народжена з меншими можливостями, була позбавлена своєї законної частки й зазнала втрати.

Якби ці речі були усвідомлені, жоден батько чи мати не зволікали б із вихованням своєї дитини. Більшість батьків вважають, що дитина не здатна сприймати настанови до чотирьох або п'яти років. Але це дивовижно, як багато може зрозуміти навіть немовля на руках! Згадайте про глибину розуму Ісуса, взірцевої дитини, у дванадцятирічному віці, і ви усвідомите, що **Його розум мусив почати формуватися дуже рано.**

Хтось запитає, коли ж починати виправляти дитину. Відповідь: щойно вона починає виявляти свою волю. «Але це було б жорстоко!» – хтось скаже.

Ні, це не жорстокість, а доброта. **Настанови мають відповідати віку.** Чим молодша дитина, тим легше її навчити правильної поведінки. **Жорстокість проявляється тільки в нехтуванні цим навчанням доти, доки дитина не досягне віку, коли стають необхідними суворі заходи і коли навіть вони не допомагають.**

✓ «Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (Прип. 22:6).

Це беззастережна обіцянка. **Якщо хтось відступає від істини, можна бути впевненим, що в дитинстві він не отримав належного виховання. Бог очікує, що дитина**

кожного християнина виросте як Його дитина. Вона має бути навчена визнавати авторитети. Засвоївши принципи послуху, вона буде коритися Богові.

Але якщо ми зазнали невдачі в цьому, не варто впадати у відчай. **Бог дає нам можливість спокутувати минуле; Він прощає гріхи невігластва, невір'я й занедбання і рятує те, що було втрачено. Хоча ми й були позбавлені нашого первородного права, нам не слід впадати у зневіру, тому що нове народження скасовує всі недоліки першого народження.**

Ми – спадкоємці Бога, Який бере на Себе турботу про наше виховання, вдихає в нас Своє життя і характер і керує нашим навчанням. Давайте ж вшануємо Його вірою в Його обітниці, і Він ушанує нас Своїм спасінням.

Розділ 6. Шоста заповідь

✓ «Не вбивай» (Вих. 20:13).

Цілком імовірно, що більшість тих, хто читає цю заповідь, будуть схильні сказати: «Усе це я виконав від юнацтва свого» (Луки 18:21).

Людей, які зі злим умислом або силою позбавляють життя інших, відносно небагато, і тому у багатьох складається враження, що ця заповідь їх особливо не стосується.

Вони, звісно, визнають, що вона правильна, але не думають, що коли-небудь підпадали під її осуд; вони не усвідомлюють, що коли-небудь мали навіть бажання когось убити, і тому вважають, що в їхньому розумінні ця заповідь не має до них жодного стосунку.

Але знову ж таки, нам слід нагадати про те, що заповіді надзвичайно широкі, і ця не менш широка, ніж попередні. Заповідь звернена до всіх, і тому вона необхідна всім, бо Бог ніколи не говорить даремно.

Щойно ми спробуємо підібрати синонім до слова «убивати», ми починаємо трохи розуміти широту заповіді: «Не вбивай». Цей вираз настільки поширений, що ми майже не замислюємося над ним. Та ми можемо сказати: не забирай життя, що означає те ж саме, але іншими словами, і одразу ж отримаємо ширше уявлення. Як багато в ньому міститься, ми дізнаємося далі.

Корінь убивства

Про Христа було пророковано, що Він «збільшив та прославив Закона» (Ісаї 42:21). У 5-му розділі Євангелія від Матвія ми бачимо, як Його вчення звеличує закон. Він сказав: «Ви чули, що було стародавнім наказане: Не вбивай, а хто вб'є,

підпадає він судові. А Я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого, підпадає вже судові. А хто скаже на брата свого: рака, підпадає верховному судові, а хто скаже дурний, підпадає геєнні огненній» (Матв. 5:21, 22).

Це твердження абсолютне і не має обмежень: **кожен, хто гнівається на брата свого, винен у вбивстві.**

Ісус не нехтує вченням колишніх часів; Він Сам є Початком і прийшов, щоб прояснити те, чого вчили від самого початку. Він не мав на увазі, що заповідь «не вбивай» була неповною і що Він дає щось краще і більше, але Він показав наскільки вона всеохопна, що слова «не вбивай» також означають «не гнівайся».

✓ «Любов виконання Закону» (Римл. 13:10).

✓ «Любов... не рветься до гніву» (1 Кор. 13:5).

Бог бачить не так, як людина: людина дивиться на зовнішність, а Господь – на серце. **У кожному випадку гріх полягає не стільки в самій дії, яку людина може побачити, скільки в стані серця, який спонукав до цієї дії. Допоки корінь, з якого виростає вбивство, залишається в серці, людина вважається вбивцею.**

Люди зазвичай класифікують гріхи за різними ступенями, і в історії відступницької церкви від людей вимагали покаяння відповідно до визнаного ступеня провини. Деякі гріхи класифікувалися як простимі, а інші – як смертні. За одні гріхи можна було отримати прощення, заплативши невеличку суму, а інші можна було спокутувати лише величезним багатством або ділами. Це просто релігія людської природи.

Деякі гріхи були менш популярні, ніж інші; за одні гріхи грішник піддавався вигнанню, а інші не впливали на становище людини в суспільстві, але могли навіть дати їй можливість потрапити до так званого «кращого суспільства».

Але в Писанні немає жодних свідчень того, що Господь так оцінює гріх. У нас немає підстав вважати, що Він класифікує вбивства за ступенями тяжкості.

- ✓ «Гріх то беззаконня» (1 Івана 3:4).
- ✓ «Бо плата за гріх смерть» (Римл. 6:23).

У цьому полягає вся суть справи.

Ми не применшуємо провину за вбивство, але показуємо, де криється гріх. Той, хто позбавив іншу людину життя, скоїв жакливий вчинок, проте він не обов'язково є більш винним за того, хто вчинив те, що світ не вважає таким серйозним.

Розгляньмо питання гніву. Хто не гнівався? Дійсно, часто вважається, що прояв гніву – це ознака сили духу та характеру, а той, кого не можна спровокувати на гнів, – протак, позбавлений амбіцій.

Але гнів насправді є короткочасним безумством, і піддаватися йому, як і будь-якій іншій пристрасті, – це ознака слабкості, а не сили. Скільки вбивств сталося внаслідок суперечок через дрібниці. Двоє друзів сперечаються, вони обидва запальні, і один ображається на щось, сказане іншим; той відповідає, обидва втрачають самоконтроль, починається бійка. У їхньому тимчасовому безумстві наноситься кимось сильний удар, і один із них гине.

Потім настає прозріння; той чоловік ніколи не вчинив би так, якби усвідомлював, що робить, але він був настільки розгніваний, що не знав, що коїть. Скільки разів це звучало як виправдання за зроблене; і це правда, бо людина в такому стані не володіє собою.

У якомусь сенсі вбивство, скоєне за таких умов, є нещасним випадком; воно, безумовно, не було навмисним. Проте людина все одно є вбивцею. Провина полягає не

в ударі, завданому в момент несвідомості, а **в тому настрої або стані серця, що зробив цей удар можливим.**

Нехай кожен, хто коли-небудь був настільки розгніваний, що на мить втрачав контроль над собою, пам'ятає: **у ту мить він міг позбавити когось життя, і той факт, що він міг це зробити, і що лише випадок або Божа благодать зупинили його від самого вчинку, свідчить про те, що він насправді був винний у потенційному вбивстві.** Ця страшна думка повинна бути прийнята близько до серця і послужити дієвим застереженням проти того, щоб піддаватися пристрастям.

Візьмімо випадок із першим в історії вбивством. Його таємницю відкрито тут: «Бо це та звістка, яку від початку ви чули, щоб любили один одного, не так, як той Каїн, що був від лукавого, і брата свого забив. А за що він забив його? Бо лукаві були його вчинки, а брата його праведні» (1 Івана 3:11, 12).

Ви знаєте цю історію. Каїн і Авель принесли жертву Господу: Авелева була прийнята, Каїнова – відкинута. Яка зла риса пробуджується, коли людина бачить, що хтось кращий за неї? Це заздрість. **Каїн убив Авеля, бо заздрив йому. Будь-яке почуття ревності або заздрості – це насіння вбивства.**

Ні, навіть більше: як у випадку з гнівом, так і з заздрістю – вони не просто ведуть до вбивства, але вже є вбивством. Кожен, хто відчувається враженим через те, що когось іншого вшановують, а його обходять стороною; кожен, хто відчувається пригніченим або засмученим через те, що з ним не поведуться так, як він вважає за потрібне, порушує заповідь, що говорить: «Не вбивай».

Це ясно впливає з останнього процитованого тексту, узятого у зв'язку з обговоренням питання про любов.

- ✓ «Любов не чинить зла ближньому» (Римл. 13:10).
- ✓ «Любов... не шукає тільки свого» (1 Кор. 13:5).

Любов віддає перевагу іншому в пошані; а де немає любові, там убивство. Прочитайте ще раз вірші, процитовані з 1 Івана: «Бо це та звістка, яку від початку ви чули, **щоб любили один одного, не так, як той Каїн**, що був від лукавого, і брата свого забив». Тут ідеться не про те, що таке любов, а про те, чим вона не є. **Любов протилежна духу, який проявляв Каїн. Той, хто не підкоряється закону любові, прирівнюється до Каїна**, який був від лукавого і вбив свого брата.

Далі це показано на прикладі Йосипа та його братів. Йосип користувався особливою прихильністю батька й завдяки своєму піднесеному характеру завоював його прихильність більше, ніж його брати. Коли вони побачили, що він прийшов до них із добрим дорученням, то сказали: «Ось іде той сновидець! А тепер давайте вбиймо його» (Бут. 37:19, 20).

Насправді вони не позбавили його життя, бо були утримані від цього Рувимом лише з міркувань доцільності. Але, **по суті, вони вбили його**. Вони продали його до Єгипту тільки тому, що думали таким чином позбутися його так само ефективно, як і через пролиття його крові. Це була природна робота заздрості, бо ми читаємо: «А ті патріярхи позаздрили Йосипові, і продали його до Єгипту. Але Бог був із ним» (Дії 7:9).

Отже, заздрість, яка є сестрою ревнощів, – це також вбивство. Кожен, хто заздрить іншому, через його добродетельність або якусь добру долю, порушує заповідь «не вбивай».

«Звідки війни?»

Розгляньмо ще один прояв порушення цієї заповіді. Писання запитує: «Звідки війни та свари між вами?» (Якова 4:1).

І відповідь така: «Від ваших пожадлиностей, які в ваших членах воюють» (там само).

Далі Слово говорить: «Бажаєте ви та й не маєте, убиваєте й заздрите та досягнути не можете, сваритеся та воюєте та не маєте, бо не прохаєте» (вірш 2).

Немає нічого більш поширеного, ніж війна і войовничий дух. **На війну не дивляться з огидою навіть більшість тих, хто вважає себе християнами, і в багатьох випадках її навіть прославляють.**

За будь-якого конфлікту між націями з усіх газет та майже з кожної кафедри звучить слово «війна». **Якщо війну й не підтримують відкрито, або не прагнуть її, то принаймні вважають її можливою. І все ж люди, які так говорять і думають, були б обурені звинуваченням у порушенні шостої заповіді.**

Але в чому полягає війна? В боротьбі та вбивстві, а вбивство заборонено шостою заповіддю. Без убивства, або хоча б наміру вбивати, не може бути жодної війни.

✓ «Любов не чинить зла ближньому, тож любов виконання Закону» (Римл. 13:10).

Спаситель сказав: «Любіть ворогів своїх» (Матв. 5:44), а любов не може бути сумісна з убивством.

Війна походить від пожадлиностей, які воюють у членах людини. Війна, у якій гинуть тисячі людей, виникає з того самого джерела, що й убивство однієї людини, і є просто багаторазовим повторенням одного випадку. Одна людина заздрить удачі іншої, заздрить тому, що інша досягла пошани, якої немає в неї, вона бажає майна, яке належить іншій людині, злиться на неї, виказуючи зневажливі чи принизливі слова, і вбиває її.

Так само і з народами: вони вступають у війну, бо хтось використав недипломатичну поведінку і не хоче за неї

перепросити. Один здобуває перевагу у торгівлі; інший захоплює територію, яку перший бажає або вважає своєю за правом. **І ось вони вступають у війну, тисячі людей гинуть, і світ разом із церквою вихваляють славні діяння, які були здійснені. Тим часом людину, яка вбила лише одну особу, страчують.**

А заповідь увесь цей час каже: «Не вбивай», і жодна казуїстика чи міркування не можуть примирити війну з цією заповіддю, оскільки **якщо не правильно вбивати одну людину, то очевидно, що не може бути правильним вбивати тисячу.**

Що включає в себе самооборона

Дехто скаже: «Але ми ніколи не були агресорами; ми не воюємо, окрім як з метою самооборони, для захисту своїх прав, і ми не вважаємо допустимою боротьбу або війну за будь-яких інших умов або обставин».

Здається, майже всі визнають, що люди повинні захищати себе і свої права, хоча ми маємо запевнення: «Зробить Господь правосуддя убогому, присуд правдивий для бідних» (Псал. 140:12).

І Він каже: «Я відплачу, говорить Господь» (Римл. 12:19).

Тож той, хто вважає, що повинен сам себе захищати чи мститися за власні кривди, бере на себе роботу, яка належить виключно Богові, і цим показує, що вважає себе здатним впоратися зі своєю справою краще, ніж Господь.

Погляньмо, що написано в законі. Ісус сказав: «Ви чули, що сказано: Око за око, і зуб за зуба. А Я вам кажу **не противитись злому**. І коли вдарить тебе хто у праву щоку твою, підстав йому й другу» (Матв. 5:38, 39).

Той, хто подивиться на ці слова, «око за око, і зуб за зуба», виявить, що вони не адресовані окремим людям, а були

правилом, яким керувалися судді у справах, які вони розглядали. **Увесь той закон** (*ред.: постанови Мойсея*), **частиною якого були ці слова, був даний ізраїльтянам лише через їхню невіру і за те, що вони відкинули Бога як єдиного Царя і Суддю.**

У цьому, як і в багатьох інших речах, ми повинні вірити, що «спочатку ж так не було» (Матв. 19:8), і **робота Христа завжди полягає в тому, щоб повернути людей до початку, до Себе.** Слова Христа «А Я вам кажу не противитись злому», узяті в цьому зв'язку, показують, що **Його послідовники не повинні вдаватися навіть до судових процесів.** Саме це має на увазі Христос, як показує наступний вірш: «А хто хоче тебе позивати й забрати сорочку твою, віддай і плаща йому» (Матв. 5:40).

Тим більше не слід ініціювати справу й подавати на іншого до суду. А оскільки навіть «законні» методи самозахисту заборонені Євангелієм, яке є одкровенням заповіді, то наскільки ж очевидно, що ніхто не має права брати справу у свої руки й робити будь-що для самооборони.

Дуже часто це вчення називають непрактичним, але **тягар захисту Господа не покладено на нас.** Він знав, що говорив, і мав на увазі саме те, що сказав, а **Його власне життя слугувало прикладом Його вчення.**

Коли озброєний загін вийшов, щоб взяти Його силою, і Петро ревно взявся Його захищати, Він докорив йому, сказавши: «Всі, хто візьме меча, від меча і загинуть» (Матв. 26:52).

Якщо й був коли-небудь випадок, коли права були порушені, коли самозахист проти несправедливості, гноблення і насильства був би виправданий, то це був саме той випадок. Але Христос продемонстрував Своє власне вчення, залишивши нам приклад.

✓ **«Коли був лихословлений, Він не лихословив взаємно, а коли Він страждав, не погрожував, але передав Тому, Хто судить справедливо» (1 Петра 2:23).**

Завжди знайдеться хтось, хто поставить запитання: «Що б ви зробили, якби на вас напав грабіжник і зажадав гроші або життя?»

Нам ніколи не слід перейматися наперед або розмірковувати, як заповіді Христа можуть бути виконані за різних умов. Якщо ми віримо, нам буде дана благодать на час потреби.

У припущеному випадку здається цілком очевидним, що мудро було б віддати гроші й зберегти життя. Але якщо хтось чинить опір у такій ситуації, порівняймо його з грабіжником. Якщо людина опирається й не хоче розлучитися зі своїми грошима, грабіжник може вбити її і забрати гроші. У такому випадку грабіжника справедливо можна назвати вбивцею. Це підле вбивство, він позбавив свою жертву життя за мізерну суму грошей.

Але припустімо, що грабіжник не досяг успіху в цій справі; припустімо, що його намічена жертва виявилася швидшою або сильнішою, і жертва вбиває грабіжника; хіба тоді жертва не вбивця? Він убив людину тільки заради грошей. **Грабіжник убив би його, щоб отримати гроші, а він убиває грабіжника, щоб їх зберегти.** У будь-якому разі це буде життя, відібране за гроші. Хто може сказати, що один із них менш винен, ніж інший? У такому вигляді самозахист не здається вже настільки привабливим, чи не так?

Але той, хто заперечує, може сказати, що людина вбиває грабіжника не за гроші, а щоб врятувати власне життя. Добре, нехай так. Тоді людина бере на себе відповідальність вирішувати, хто має померти, а хто має жити. **Вона діє, виходячи з припущення, що її власне життя цінніше за**

життя грабіжника, і бере справу у свої руки, виступаючи одночасно в ролі судді й ката. Нам є над чим замислитися.

У заповіді не сказано: «Не вбивай, окрім як з метою самозахисту або під час провокації; не вбивай нікого, окрім злодія, або дуже поганої людини, або того, кого ти вважаєш менш гідним життя, ніж себе». Винятків немає: «Не вбивай».

Усе питання самозахисту чи відстоювання своїх прав вирішується твердженням: «Любов не шукає тільки свого». **Захист своїх прав свідчить про відсутність любові; а де немає любові, там ненависть, а ненависть – це вбивство. Тому висновок такий: самооборона – це теж вбивство.**

Заповідь «не вбивай» забороняє насильство в будь-якій формі чи мірі. Скільки б заперечень не виникало, факт залишається фактом: **цю заповідь легко виконати, якщо в серці є любов Бога:** «Бо то любов Бога, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі» (1 Івана 5:3).

Закон важко і неможливо виконати тільки тоді, коли Закон Божий не має місця в серці. Немає межі тій жорстокості, на яку здатна людська природа, якщо на неї не впливає Закон Божий; і немає межі праведності, яка можлива там, де ця любов повністю панує.

Смертоносна зброя

Існують різні види зброї, якою чинять убивство. Можна використовувати ніж або отруту, і серед отрут є такі, які гірші за інші. Про язик сказано, що: «Він зло безупинне, він повний отрути смертельної» (Якова 3:8).

Про природу невідродженої людини написано: «Отрута зміїна на їхніх губах» (Римл. 3:13).

Хто може сказати, що отруїти людину язиком менш грішно, ніж отруїти її миш'яком? Господь говорить: «Не

будеш ходити пліткарем серед народу свого. Не будеш наставати на життя свого ближнього. Я Господь» (Левит 19:16).

Кілька необережних слів можуть отруїти все життя людини. Постраждає не тільки той, про кого говорять, але й той, кому воно передається, може бути навечно загублений під впливом цієї розповіді. І зло не тільки не зменшується, а навіть посилюється, якщо сказане – правда. Тож як ніколи, нам потрібно молитися: «Поклади, Господи, сторожу на уста мої, стережи двері губ моїх» (Псал. 141:3).

Точна заповідь

Закон говорить наступне: «Не будеш ненавидіти брата свого в серці своєму. Конче вияви неправду свого ближнього, і не понесеш гріха за нього» (Левит 19:17).

Ненависть – це вбивство; відсутність любові – це ненависть; і тут ми бачимо, що **той, хто свідомо дозволяє своєму ближньому залишатися в гріху, не намагаючись врятувати його, не любить його**. Це зараховується як ненависть, а отже – як убивство.

✓ «Ми з того пізнали любов, що душу Свою Він поклав був за нас. І ми мусимо класти душі за братів» (1 Івана 3:16).

Брати, про яких тут ідеться, – це не тільки ті, хто перебуває в безпосередньому спілкуванні з нами, а й усе людство, адже Христос, Який віддав Своє життя заради спасіння світу, сказав: «Я звіщатиму Ймення Твоє своїм братам» (Псал. 22:22, див. також Євр. 2:12).

Він мав на увазі і тих, хто сповнений ненависті та ворожнечі до Бога й один до одного. **Він прийшов як живе втілення закону**, і Його місія полягала в тому, щоб спасти життя. У цьому ми бачимо, що закон не негативний, а позитивний; **він вимагає не лише утримуватися від того,**

щоб позбавляти життя, а й робити все можливе для його порятунку: «Жаден душогуб не має вічного життя, що в нім перебувало б» (1 Івана 3:15).

Це вчить нас, що тільки завдяки визнанню й усвідомленню вічного життя ми утримуємося від порушення заповіді. **Це життя, що перебуває в нас, допомагає нам пізнати святість життя, і, коли ми бачимо, що наш брат іде дорогою, яка веде до смерті, ми відчуваємо спонукання віддати себе, щоб врятувати його.**

Священність життя

Святість заповіді стає очевидною, коли ми усвідомлюємо, що життя – це дар Бога, воно походить від Нього, Він – його джерело. Життя так само священне, як і Бог, тому що Він – наше життя. **Тому той, хто бажає знищити життя, знищив би і Бога, якби це було можливо.** Це всього лише ще одне підтвердження істини Писання про те, що «хто чинить гріх, той від диявола, бо диявол грішить від початку» (1 Івана 3:8).

✓ «Він був душогуб споконвіку» (Івана 8:44).

Диявол поставив себе в опозицію до Бога, і хоча він не міг убити Господа, бо це неможливо, він усе ж був убивцею від самого початку, тому що **в його серці було вбивство.** Цей факт був продемонстрований, коли він підбурював князів світу цього вбити Князя життя.

Життя не належить нам, щоб дарувати чи відбирати його. Заповідь «не вбивай» є абсолютною, і ми не маємо права позбавляти життя – ані чужого, ані власного. Причина в тому, що життя – це священна довіра від Бога. **Коли хтось вбиває іншого, він позбавляє його життя на певний час.** Він може скоротити своє життя на роки, а може позбавити свою жертву всього лише кількох хвилин життя. Але навіть якщо вбитому залишалося жити лише п'ять хвилин, сам

вчинок є таким же вбивством, як і в разі втрати п'яти років життя.

Ця істина справедлива як по відношенню до самого себе, так і до інших. **Той, хто через гріховні звички, нехтування здоров'ям або зловживання Божими дарами скорочує своє власне життя, прямо порушує заповідь «не вбивай».**

Яка ж священна відповідальність лежить на кожному з нас – триматися за вічне життя вірою, використовуючи всі засоби, дані Богом для підтримання життя, і відкидаючи всі гріховні пристрасті, що воюють проти душі – проти життя. **Зберігати своє тіло й здоров'я – це не менш святий обов'язок, ніж оберігати душу від гріха.**

Людина, яка завдає шкоди тілу іншого, справедливо вважається злочинцем. Але її власне тіло так само священне, як і тіло іншого, і навіть не належить їй.

✓ «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і **ви не свої?**» (1 Кор. 6:19).

✓ «Як хто нівечить Божого храму, того знівечить Бог, бо храм Божий святий, а **храм той то ви!**» (1 Кор. 3:17).

Тому завдавати шкоди власному тілу, навмисно або через недбалість, – це **осквернення храму Божого**, а отже, **гріх проти Бога**.

Співробітники Бога

Ми трудимося разом із Богом; Бог бере нас у співпрацівники у справі Його життя. Кожна людина – частина русла річки життя; потік, що виходить із серця Божого, тече через кожного, хто не перешкоджає Йому.

Христос, Який дає живу воду, каже, що жива вода потече з кожного віруючого (Івана 7:38). **Наділяючи людину здатністю продовжувати свій рід, Бог робить її Своєю**

співпрацівником у справі поширення життя. Той, хто зловживає цим даром, перешкоджає появі нового життя, або будь-яким способом робить себе нездатним дати повноцінне життя своєму потомству, прямо винен у порушенні заповіді «не вбивай». **Життя напрочуд священне, і гратися з ним – це страшний гріх.**

Якщо дивитись лише з цього боку, можна вигукнути: «Хто ж може спастися?» Ми всі «згрішили, і позбавлені Божої слави» (Римл. 3:23). Але є надія: «Якщо, Господи, будеш зважати на беззаконня, хто встоїть, Владико? Бо в Тебе прощення, щоб боятись Тебе» (Псал. 130:3, 4).

Тут ми маємо розраду, що **всі заповіді Божі – це обітниці**, і що більша заповідь, то більшу й дорогоціннішу обітницю вона містить, – обітницю, за якою ми стаємо причасниками Божественної природи, «утікаючи від пожадливого світового тління» (2 Петра 1:4). Дорогоцінна обітниця – «не вбивай»!

Тепер це не сувора заборона, не лише негативна вимога, а благословенне запевнення, що Бог у Своєму безмежному милосерді і дивовижній благодаті дозволяє потоку життя текти через нас так вільно, що він здатен відновити те, що було втрачено, і вберегти нас від усіх шляхів смерті.

Це запука визволення від усякої згубної звички, спасіння від кожної пристрасті, що руйнує душу і тіло. І не тільки це, а й те, що ми будемо врятовані від того, що не станемо розповсюджувачами того потоку, який змушує все живе в'янути. Тож борімося добрим змагом віри і тримаймося вічного життя.

Розділ 7. Сьома заповідь

✓ «Не чини перелюбу» (Вих. 20:14).

Тепер ми переходимо до сьомої заповіді. Перш ніж приступити до її більш детального розгляду, варто звернути увагу на її місце серед Десяти заповідей.

Порядок заповідей

Чи замислювалися ви про те, що порядок заповідей не випадковий? Випадковості точно не може бути, і в їхньому розташуванні, безсумнівно, має бути урок для нас. Ми, можливо, не пізнаємо всього, але дослідження цього варте зусиль.

Перша відкриває Бога в Його головному атрибуті – Спасителя: «Я Господь, Бог твій, що вивів тебе з єгипетського краю з дому рабства. Хай не буде тобі інших богів передо Мною!» (Вих. 20:2, 3).

Він – єдиний Бог, бо тільки Він може спасти: «Я, Я Господь, і крім Мене немає Спасителя!» (Ісаї 43:11).

Друга заповідь логічно впливає з першої, бо «не знає нічого, хто дерево носить, боввана свого, та що молиться богам, який не допоможе» (Ісаї 45:20).

У третій заповіді ми маємо запевнення і силу Божого імені. Ми не повинні вклонятися вирізьбленим зображенням, які є ніщо, але приймати Його ім'я, і ми маємо запевнення, що не прийемо його «надаремно». У цьому імені укладено все, чим є Сам Бог.

Четверта заповідь розкриває це ім'я, «бо близьке Твоє Ім'я! Оповідать про чуда Твої» (Псал. 75:1).

Вона показує Господа, Який творить і спочиває; і коли ми бачимо Його діла, то пізнаємо Його шляхи і входимо в Його спокій.

Від споглядання Бога як Творця переходимо до розгляду Його як Отця. Він – Вселенський Отець, а людське батьківство – це одкровення Бога, що діє через плоть. Через шанування батьків ми вчимося пошани до Бога, верховного Отця всього сущого.

Оскільки життя, що передається від батька до сина, – це життя, що походить від Бога, шоста заповідь покликана охороняти святість цього життя.

Потім ми переходимо до сьомої заповіді, яка також підкреслює святість життя, показуючи, що воно має бути чистим і незаплямованим. Боже життя – це сама простота. Його прояв можна побачити у звичайнісінких речах, за допомогою яких Він передає нам усе, що зберігає життя, як-от повітря і вода. Апостол Павло каже: «Та боюсь я, як змії звів був Єву лукавством своїм, щоб так не попсувалися ваші думки, і ви не вхилилися від простоти й чистоти, що в Христі» (2 Кор. 11:3).

Гріх Єви був першим випадком перелюбу, і всі конкретні акти перелюбу відтоді були лише наслідком цього. Вона залишила простоту заради складного; прямий шлях праведності й життя заради лабіринту гріха та смерті.

Початок зла

Немає потреби зупинятися на більш грубих формах порушення цієї заповіді; вони зазвичай розглядаються не тільки як гріх, а й як злочин, як посягання на гідність.

Чи є грубе порушення цієї заповіді гіршим, ніж порушення інших заповідей, одному Богові відомо; але одне безсумнівно: ця «заповідь вельми широка». Люди зазвичай уважають, що вона забороняє сам вчинок гріха, тоді як вона особливо стосується його початку. Слова Христа в Нагірній проповіді відкривають духовну суть цієї заповіді: «Ви чули,

що сказано: Не чини перелюбу. А Я вам кажу, що кожен, **хто на жінку подивиться із пожадливістю**, той уже вчинив із нею перелюб у серці своїм» (Матв. 5:27, 28).

Христос нічого не додавав до заповіді, яку дав Сам; Він розкривав її широту і глибину. Його слова безумовні і не мають жодних обмежень. Заповідь порушується нечистою думкою чи поглядом не лише на жінку, яка не є дружиною, але на будь-яку жінку. **Пожадлива думка – це перелюб.**

Із заповіді в тому вигляді, у якому її виклав Христос, ми бачимо, що перелюб може існувати навіть у шлюбних стосунках, бо ці стосунки не освячують пожадливу думку чи нечисту дію.

Установа шлюбу

Сам Бог установив шлюб на початку. Коли Бог створив людину, Він створив чоловіка й жінку і дав їм владу, сказавши: «Плодіться й розмножуйтеся, і наповняйте землю» (Бут. 1:28).

Це було ще до дарування суботи. На шостий день Бог створив Адама, людину, останню з усіх Своїх творінь. Усі тварини були приведені до нього, щоб він дав їм імена, але серед них він не знайшов жодної, яка б відповідала (підходила) йому. Не було жодного, хто міг би стати йому супутником. Тоді Бог узяв в Адама ребро, створив з нього жінку і підвів її до нього, і, впізнавши свою суджену, Адам сказав: «Оце тепер вона кість від костей моїх, і тіло від тіла мого. Вона чоловіковою буде зватися, бо взята вона з чоловіка. Покине тому чоловік свого батька та матір свою, та й пристане до жінки своєї, і стануть вони одним тілом» (Бут. 2:23, 24).

Після того, як союз чоловіка й жінки був благословенний Богом і було дано повеління плодитися, ми читаємо:

«І побачив Бог усе, що вчинив. І ото, вельми добре воно! І був вечір, і був ранок, день шостий» (Бут. 1:31).

Потім настав сьомий день – субота, яку Бог благословив для блага людини. **Ці два інститути, шлюб і субота, прийшли з Едему і належать Едему.** У шлюбі, як і в суботі, ми маємо те, що при правильному розумінні, як ніщо інше наближає нас до Бога в Його діянні.

Істинний шлюб приводить людей у тісний зв'язок із Господом, роблячи їх співучасниками в Його роботі. У ньому ми маємо одкровення таємниці Христа в Його союзі з Церквою. Апостол Павло, цитуючи слова з 2-го розділу книги Буття: «Стануть вони одним тілом», додає: «Ця таємниця велика, а я говорю про Христа та про Церкву» (Ефес. 5:32).

І він каже, що чоловіки повинні любити своїх дружин, як і Христос полюбив Церкву, і що чоловік має піклуватися й доглядати за дружиною, як Господь за Церквою, «бо ми члени Тіла Його від тіла Його й від костей Його» (вірш 30).

Шлюб покликаний навчити нас спасительного союзу Христа з нами; але ця установа настільки спотворена, що **загалом уже не є істинним відображенням Христа.** Спершу ми повинні навчитися від Христа, яким має бути шлюб, і тоді шлюб, своєю чергою, відкриє нам більше про Господа, ніж якби ми могли дізнатися без нього.

Терпіння любові

Є велике повчання для нас у твердженні, що й «Христос не Собі догоджав» (Римл. 15:3). Він полюбив Церкву й віддав Себе за неї. І все ж Він не нав'язується нікому; Він нескінченно і постійно жадає відповіді на Свою любов, Він терплячий і поблажливий. Він стоїть біля дверей і стукає, даючи нам зрозуміти, що любить нас вічною любов'ю, але **нічого не робить без нашої згоди. Він не нав'язує Свою увагу.**

Його довготерпелива, поблажлива любов, яка завжди благає і все ж таки очікує, є найдивовижнішою у Всесвіті. **Той, хто пізнав любов Христа до себе, зрозуміє, з якою ніжною турботою слід ставитися до дружини.**

Організація шлюбу

Щоб зрозуміти істину про що-небудь, ми повинні звернутися до його початку. Коли учні запитали Ісуса про шлюб і розлучення, посилаючись на певні постанови, дані Мойсеєм, Ісус сказав, що вони були дані через жорстокосердя їхніх сердець, «спочатку ж так не було» (Матв. 19:8); і тоді Він процитував слова з книги Буття: «Чи ви не читали, що Той, Хто створив споконвіку людей, створив їх чоловіком і жінкою? І сказав: Покине тому чоловік батька й матір, і пристане до дружини своєї, і стануть обоє вони одним тілом, тому то немає вже двох, але одне тіло. Тож, що Бог спарував, людина нехай не розлучує» (Матв. 19:4-6).

Якщо ми хочемо дізнатися, як саме має бути влаштований шлюб, то повинні звернутися до історії тих шлюбів, **які Бог планував і контролював**. Коли Бог хотів дати супутницю життя для Адама, Він створив жінку і «привів її до Адама». Тут не було помилки; ця пара була створена одне для одного, і **обоє це усвідомили та були задоволені**.

Інший яскравий приклад можна знайти у випадку зі шлюбом Ісака. Він був дитиною обітниці, спадкоємцем обітниці, даної Аврааму, і **його життя було в гармонії з цим фактом. Йому було сорок років, але навіть у цьому віці він не обирав собі дружину сам**.

Навіть ті, хто сповідують християнство, не соромляться кепкувати з Ісака, кажучи, що не хотіли б, аби їхні батьки обирали за них; але слід пам'ятати, що **не Авраам вибирав дружину для Ісака. Вибір зробив Сам Бог**.

Прочитайте чудову розповідь в 24-му розділі книги Буття. Випробуваний слуга Авраама, який мав ту саму віру, що і його господар, був посланий на пошуки тієї, яку Бог обрав для Ісака. Коли слуга сказав: «Може та жінка не піде за мною» (Бут. 24:39), Авраам відповів: «Господь, що ходив перед обличчям моїм, пошле Свого Ангола з тобою, і дорогу твою пощастить» (вірш 40).

Так і сталося. Після довгої подорожі слуга зупинився біля колодязя і помолився Господу, щоб Той показав йому, котра з дівчат, що прийшли набрати води, призначена для сина його пана. Він не молився вголос, а говорив у серці своєму, і ще не закінчив молитву, як знамення, про яке він просив, було дано.

Усе було влаштовано Господом, і родичі Ребеки, як і сама Ребека, зрозуміли це. «І відповіли Лаван і Бетуїл та й сказали: Від Господа вийшла та річ, ми не можемо сказати тобі нічого злого чи доброго. Ось перед тобою Ребека, візьми та й іди, і нехай вона стане за жінку синові пана твого, як Господь говорив був» (вірші 50, 51).

І Ребека, коли її запитали, чи піде вона, відразу сказала: «Піду». Потім був зворотний шлях, «і раб розповів Ісакові про всі речі, які він учинив. І впровадив її Ісак до намету Сарри, матері своєї. І взяв він Ребеку, і за жінку йому вона стала, і він її покохав» (вірші 66, 67).

✓ «А ви, браття, діти обітниць за Ісаком!» (Гал. 4:28).

Як і Адам, ми – нове створіння. Тож у цих двох прикладах ми маємо образ істинного християнського шлюбу, такого шлюбу, який буде ефективним захистом від порушення сьомої заповіді.

Хто обирає?

Але хтось скаже: «Як нерадісно, коли немає залищань, коли не виявляти кохання заздалегідь».

Що ж, задоволення протягом усього життя після шлюбу набагато краще, ніж короткочасне задоволення до нього. «Залицяння» і «виявлення кохання» – це терміни, які не повинні використовуватися серед християн. **Любов не можна створити, бо вона від Бога й існує від вічності.** Ми можемо тільки дозволити Йому пролити її в наші серця Своїм Святим Духом (Римл. 5:5).

Хто намагається створити любов, у кращому разі може зробити лише її підробку. А там, де Богу дозволено спрямовувати й вказувати на Його вибір, немає потреби в залицянні. **Ми багато чуємо про єресь, яка означає самотійний вибір.** Бог – єдиний, хто володіє мудрістю і правом вибору. Той, хто обирає сам, чи то в питаннях шлюбу, чи чогось іншого, – справжній єретик. Такий учинок свідчить про недовіру до Бога; насправді це є порушенням першої заповіді.

Коли всі тварини були приведені до Адама, щоб дати їм імена, він не зміг знайти серед них підходящого йому помічника, але, коли Бог привів до нього Єву, він визнав її своїм доповненням. Уявіть собі, якби Адам обрав одне з тих створінь, що пройшли перед ним, замість того, щоб чекати на ту, яку Бог створив для нього? Саме з цієї причини в багатьох шлюбах так багато тваринного і так мало духовного.

Перед кожним відкриваються безмежні можливості, коли Богу дозволено розпоряджатися життям. Обоє знатимуть, що Бог звів їх разом, так само точно, як вони знають, що Він – їхній Творець. Зазвичай кажуть, що шлях істинної любові ніколи не буває гладким; але, **коли двоє люблять у Господі, їхня довіра одне до одного дорівнює довірі до Бога, а впевненість у їхній взаємній любові дорівнює впевненості в прощенні гріхів.**

✓ «Я знаю, що все, що Бог робить, воно застається навіки, до того не можна нічого додати, і з того не можна

нічого відняти, і Бог так зробив, щоб боялись Його!» (Екл. 3:14).

Вірність Богу – захист від перелюбу

Хоча ми є Божим потомством, Він каже: «Я одружився з вами» (Єрем. 3:14, пер. KJV). Єва була потомством Адама, однак вона стала його дружиною. Так і ми повинні усвідомлювати себе з'єднаними з Богом каналами для потоку життя від Нього і проявляти старанність, щоб зберегти цей потік незабрудненим.

Учинення перелюбу, спотворення цього життя – це насамперед гріх проти Бога, настільки серйозний, що будь-яка інша шкода, заподіяна людині, затьмарюється перед ним. Давид, кажучи про свій гріх, пов'язаний не тільки з тим, що він узяв дружину Урії, а й з тим, що спричинив його смерть, сказав: «Тобі, одному Тобі я згрішив, і перед очима Твоїми лукаве вчинив» (Псал. 51:4).

Коли дружина Потіфара спокушала Йосипа, він нагадав їй про те, як сильно довіряв йому його господар, давши йому повну владу над своїм домом. І замість того, щоб сказати, як можна було б очікувати, що він не може вчинити такого зла проти свого пана, він сказав: «Як же я вчиню це велике зло, і згрішу перед Богом?» (Бут. 39:9).

Отже, нам залишається лише постійно тримати Бога перед очима і бути вірними Йому, дозволяючи Його життю діяти в нас, і тоді не буде жодної небезпеки, що ми заподіємо кривду будь-якій людині на землі.

Плоть противиться духу

Те, що ми є Божим потомством, – істинно в найповнішому сенсі, бо не може бути життя, окрім як від Нього: «Бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо» (Дії 17:28).

Тому очевидно, що Бог по праву повинен мати головний контроль над появою на світ кожної нової істоти. В іншому випадку відбувається порушення заповіді. Це зрозуміло з наступного місця Писання: «Перелюбники та перелюбниці, чи ж ви не знаєте, що дружба зо світом то ворожнеча супроти Бога?» (Якова 4:4).

✓ «Не любіть світу, ані того, що в світі. Коли любить хто світ, у тім немає любови Отцівської» (1 Івана 2:15).

Любов до світу, єднання зі світом, таким чином, є самою суттю перелюбу, як такого забороненого заповіддю. Тепер ми читаємо, що «пожадливість тілесна» – від світу. Звідси випливає, що **все, що є результатом плотського бажання, а не дії Божого Духа, є перелюбом.**

Інструменти Бога

Хтось, безперечно, скаже: «А як може бути інакше, якщо ми перебуваємо у плоті?» Дуже легко може бути інакше, якщо дозволити Богові чинити по-Своєму. Він дав Христу владу над усякою плоттю, але «ви не в тілі, але в дусі, бо Дух Божий живе в вас» (Римл. 8:9).

Ми повинні визнати наші тіла за оселю Божу, а всі наші члени – за знаряддя Його праведності. Йому має бути дозволено і хотіти, і діяти в нас (Филп. 2:13). Безбожна людина повинна залишити свої думки, але тільки для того, щоб Бог міг вкласти в неї Свої думки, і вона має залишити свої дороги, щоб Бог міг відкрити в ній Свої шляхи (Ісаї 55:7-9).

✓ «І всяке винесення, що підіймається проти пізнання Бога, і полонимо всяке знання на послух Христові» (2 Кор. 10:5).

Не тільки в день суботній, а й у всі часи ми не повинні чинити по-своєму і шукати своєї втіхи. Уже зараз в окремих людях має настати Царство Боже і Його воля має

виконуватись на землі, як на небі, щоби врешті-решт так було і на всій землі (Матв. 6:10).

Тепер очевидно, що дитина, народжена від батьків, які живуть у повному єднанні з Господом, народжується не за волею тіла, ані за волею людини, а від Бога. Те, що це можливо, видно на прикладі народження Івана Хрестителя. Про його батьків сказано: «Обоє вони були праведні перед Богом, бездоганно сповняючи заповіді й постанови Господні» (Луки 1:6). І він «наповниться Духом Святим ще з утроби своєї матері» (вірш 15).

Читаємо також: «Бо написано: Мав Авраам двох синів, одного від рабині, а другого від вільної. Але той, хто був від рабині, народився за тілом, а хто був від вільної, за обітницею» (Гал. 4:22, 23).

І знову: «Але як і тоді, хто родився за тілом, переслідував тих, хто родився за духом, так само й тепер» (вірш 29).

Тут ми бачимо прямий контраст: одна дитина народжена за тілом, інша – за Духом; а оскільки всі, хто Христові, є насінням Авраама, а в Ісаку назване його насіння, очевидно, що таке народження, як в Ісака, **є правом кожної дитини й очікується від кожних християнських батьків.**

Можна згадати також пророка Єремію, якого Бог призначив пророком ще до його народження, та інших, щоб показати, що ці випадки – не поодинокі винятки.

Сила нового народження

Якщо хтось скаже: «Це надто високо, ми не можемо досягти цього», або, визнаючи можливість цього, жалкує про свої тяжкі поразки, нехай утішиться тим, що Бог здатен примножити всяку благодать і що Він не згадує гріхів нашої юності, а віддаляє їх від нас так далеко, як схід від заходу (див. Псал. 25:7; 103:12).

Людина може народитися згори навіть у старості, тож усі можуть бути спадкоємцями Бога і тільки Його. Через нове народження ми звільняємося від усього зла, успадкованого в першому народженні, це є втіхою не лише для самих батьків, коли вони згадують про свій гріховний спадок, а й для дітей, які через їхню необізнаність чи впертість могли народитися по плоті.

Божі заповіді – це не лише заборони, а й позитивні обітниці: «Не чини перелюбу».

Це обіцянка, що потік Божого життя, якщо ми тільки підкоримося йому, буде текти через нас незаплямованим, роблячи нас у всіх наших шляхах досконалими, як досконалий Отець наш Небесний. Це джерело, яке відкривається для очищення від гріха та нечистоти. Якщо йому не заважати, воно очищає нас від усякої скверни плоті й духу, саме залишаючись чистим.

Бо силою втілення і воскресіння Христа Його життя, якщо ми віримо, діятиме в нас, **поглинаючи смерть перемогою**. Тоді ми зможемо радіти цій заповіді більше, ніж усякому багатству, і, підкоряючись вічному життю, почати нове життя, чисте й оновлене, і **знайти навіть на цій проклятій гріхом землі Едем радості**.

Надія на вічність

Як людина сама створює своє оточення, так відбувається і з тим, хто є новим творінням:

- ✓ «Стародавнє минуло, ото сталося нове» (2 Кор. 5:17).
- ✓ «Бо як небо нове та нова та земля, що вчиню, стануть перед обличчям Моїм, говорить Господь, так стоятимуть ваші нащадки та ваше ім'я!» (Ісаї 66:22).

Тому Бог очікує й забезпечує, щоб кожна дитина істинно християнських батьків також була християнином і жила вічно. Так само відбувається і з тими, чий союз було укладено завдяки Йому: «Не будуть вони працювати надармо, і не будуть родити на страх, вони бо насіння, благословлене Господом, і нащадки їхні з ними» (Ісаї 65:23).

Розділ 8. Восьма заповідь

✓ «Не кради» (Вих. 20:15).

Нікому не потрібно пояснювати, що вриватися в магазин і грабувати касу – це неправильно; що крадіжка зі зломом, пограбування будинку, кишенькові крадіжки тощо – це злочинні й гріховні діяння. Усі ці речі визнаються грубими злочинами, і тому багато хто вважає, що заповіді, які забороняють такі дії, застаріли для християн і що християнство вже переросло їх. Чимало людей кажуть: «Навіщо нам заповідь “не кради”?» Усі знають, що красти погано. Навіть дикун своєю спробою приховати крадіжку показує, що він знає, що це неправильно.

Але ми повинні знову повторити, що заповідь надзвичайно широка і перевершує найвищі людські уявлення про досконалість. Хоча всі, за винятком, можливо, декого, хто змалечку привчений до крадіжки, знають, що грубі форми крадіжки, які переслідуються законом, є гріховними, **дуже багато людей, що визнають себе християнами, щодня порушують восьму заповідь без жодного докору сумління.**

Практика більшості

Нерідко трапляється, що люди встановлюють різні ціни на один і той самий товар; виставляють для перевірки один клас товарів, а постачають нижчої якості; користуються необізнаністю покупця або різними іншими способами отримують більше, ніж реальна вартість проданого.

Усі ці дії є такою ж крадіжкою, як і витягти в когось із кишені його гаманець; але подібне постійно виправдовують фразою: «Це ж бізнес». Той факт, що «всі так роблять», здається для багатьох підприємців, навіть християн,

достатнім виправданням для будь-якого такого вчинку. **Схоже, вони вважають, що якщо більшість людей одноставно дотримуються якоїсь практики, то Господь визнає її правильною, навіть якщо вона неправильна за своєю суттю.**

Насправді не тільки щодо цієї заповіді, а й щодо всіх інших, загальний звичай або загальна практика народу має вирішальне значення для багатьох. Зверніть увагу на неправильну практику, і вам дадуть відповідь: «Усі так роблять». Або вкажіть на вимогу Божого закону, і вам скажуть: «У наш час ніхто так не робить», думаючи, що таким чином вони вирішили це питання. Але Господь сказав: «Не будеш з більшістю, щоб чинити зло» (Вих. 23:2).

✓ «Навіть якщо рука візьметься за руку, нечестивий не залишиться непокараним, а потомство праведних буде врятоване» (Прип. 11:21, пер. KJV).

Більша частина «бізнесу» (*ред.: якщо вже не весь*), який робиться в цьому світі, насправді є справою диявола, і він не витримає випробування небесами: «Тож усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви. Бо в цьому Закон і Пророки» (Матв. 7:12).

Методи ведення справ – заробляння на життя

Хибна думка про те, що обов'язок кожної людини – заробляти собі на життя, веде до численних крадіжок як дрібних, так і великих. Конкуренція дуже жорстка, і в бізнесі зайнято багато тих, хто не має розуміння про добро і зло, хто не боїться ні Бога, ні людей. **Нечесні методи, які вони впровадили в різні сфери бізнесу, призвели до того, що багато християн мало-помалу стали знижувати свій власний стандарт.** Бажання змагатися з конкурентами і зберегти бізнес притупило їхнє тонке сприйняття добра

і зла, і тепер речі, які раніше шокували б їх, здаються правильними і необхідними.

Під терміном «методи ведення бізнесу» люди зазвичай розуміють щось відмінне від дещо старомодних принципів, викладених у Біблії. Вважається, що бізнес і релігія – це дві різні сфери життя; і оскільки людей закликають бути «старанними в бізнесі», вони переконують себе, що все, що є бізнесом, – то правильно. Вони забувають, що одночасно з тим, як бути «моторним в занятті своїм» (Прип. 22:29), потрібно палати духом, служачи Господу (Римл. 12:11).

Єдина справа всього людства – служити Господу: «Підсумок усього почутого: Бога бійся, й чини Його заповіді, бо належить це кожній людині! Бо Бог приведе кожную справу на суд, і все потаємне, чи добре воно, чи лихе!» (Екл. 12:13, 14).

Бог бере на Себе турботу про те, щоб дати нам засоби до існування, і тільки Він може це зробити. Це серйозна помилка – вважати, що можна заробляти на життя методами, які несуть у собі смерть. **Усякий гріх, усяке відхилення від закону Божого несе в собі смерть і може закінчитися тільки смертю.** Христос є «дорога, і правда, і життя» (Івана 14:6). Тому тільки шлях істини – шлях Самого Христа – може дати життя або, іншими словами, дати людині існування.

Несплата боргів

Якщо людина засовує руку в чужу кишеню або касу і бере гроші, це повсюдно визнається крадіжкою. Але очевидно, що не меншим гріхом є те, коли хтось знаходить чужі гроші і привласнює їх собі.

Точно так само, якщо людині довірено гроші, щоб передати їх іншому, а вона цього не робить, використовуючи ці кошти для себе, це теж крадіжка, хоча іноді це називають м'якшими словами.

У чому ж різниця, якщо хтось отримав від іншого товар або послугу, за яку винен певну суму грошей, і не сплачує борг? Незалежно від того, як це оцінюють люди або що про це говорить закон держави, факт залишається фактом: це пряме порушення восьмої заповіді.

Коли Спаситель цитував цю заповідь, Він сказав: «Не кривди» (Марка 10:19), тобто не позбавляй нікого того, що йому належить; тому зручна звичка деяких людей «забувати» сплачувати свої борги – це переступ цієї заповіді. **Біблійний підхід – сплачувати борг відразу, як тільки настає його термін.**

Хтось скаже: «Не завжди можна мати при собі кошти, щоб сплатити борг».

Це правда, і саме це підкреслює необхідність апостольської настанови: «Не будьте винні нікому нічого» (Римл. 13:8).

Якби люди розуміли, що несплата справедливого боргу – це порушення Божого закону, і мали б належне відчуття його святості, вони б не замовляли речі, за які не можуть заплатити.

Ви знову можете сказати: «Я вдаюся до боргів лише заради найнеобхіднішого для життя; якщо в мене немає їжі вдома й немає грошей, я не можу дивитися, як мої діти плачуть, просячи хліба, коли пекар готовий дати в борг».

Саме такий аргумент дехто наводить, виправдовуючи взяття грошей без дозволу. У будь-якому разі це відсутність довіри до Бога. Той, хто через свою скруту, бере на себе борг, не маючи жодної перспективи його повернути, не може щиро засуджувати вчинок крадіжки, скоєної під тиском потреби.

Якби люди, боячись заповіді «не кради», відмовлялися брати борги, якими б не були їхні потреби, вони б побачили дивовижні діла Божі у піклуванні про них. Бог знає, чого

потребують Його діти, і каже: «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться» (Матв. 6:33).

Але коли люди міняють порядок, і насамперед дбають про себе, вони закривають для Бога можливість благословити їх багатством Царства. Неможливо перебільшити важливість цього аспекту порушення заповіді.

Якщо в людини є гроші, відкладені на якусь конкретну мету, дуже спокусливо і дуже легко використати їх на щось інше. Наприклад, якщо орендна плата стягується щоквартально, єдиний спосіб, яким люди з невеликим доходом можуть бути готові її виплачувати, це відкладати кожного тижня відповідну частину. Навіть якщо технічно орендна плата повинна виплачуватися лише в кінці кварталу, насправді вона повинна виплачуватися щотижня. І якщо ці кошти витрачаються на їжу, одяг, а ще гірше – на розваги, і тому на момент платежу грошей немає, це є пряме порушення заповіді. **Людина привласнила те, що їй не належить. Гроші, що відкладаються тиждень за тижнем, належать господареві будинку, так, наче б вони вже лежали в його кишені. Той факт, що нам дозволено зберігати їх у себе певний час, не дає нам права користуватися ними, так само як ми не маємо права витратити гроші, які інший орендар довірив би нам, щоб ми заплатили господареві за його рахунок.**

Що ми повинні світу

Писання говорить про кожного з нас: «Ви не свої» (1 Кор. 6:19).

Увесь закон, частиною якого є восьма заповідь, підсумовується у словах:

✓ «А той відповів і сказав: Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю,

і всім своїм розумом, і свого ближнього, як самого себе» (Луки 10:27).

Любов означає служіння. **Той факт, що ми не належимо собі, а належимо Господу, Який не лише створив нас, а й викупив, свідчить, що наше служіння належить Йому.** Апостол Павло усвідомлював це, коли казав: «Бо ночі цієї з'явився мені Ангел Бога, Якому належу й Якому служу» (Дії 27:23).

Отже, закон вимагає, щоб ми служили Господу всією душею, силою та розумом.

Але ми не можемо зробити нічого безпосередньо для Господа. Він не потребує їжі чи одягу, і ми не змогли б забезпечити Його, якби Він навіть і потребував. Та Він показав нам, як ми можемо служити Йому.

Його життя віддане світові, тому Він каже, що кожне служіння людині є служінням Йому. Нас закликають: «Все, що в силі чинити рука твоя, теє роби» (Екл. 9:10).

Виконувати щоденну працю всіма силами тіла й розуму, які в нас є, якщо це робиться в страху Божому, – означає любити Господа й служити Йому всією силою. Тому апостольське повчання звучить так: «Раби, слухайтеся ко, немов підлешуючись, але в простоті серця, боячися Бога! І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям!» (Колос. 3:22, 23).

Сила важливіша за гроші, тому **якщо людина служить не на повну силу або виконує неякісно роботу під будь-яким приводом, вона так само, безсумнівно, винна в шахрайстві, як ніби вона приховувала гроші, що належать іншому.** Заповідь «не кради» вимагає, щоб ми завжди віддавали всі свої сили і робили свою роботу якнайкраще. Для людини, яка сповідує християнство, гріх і ганьба – виконувати роботу абияк.

Це не означає, що кожен одразу повинен стати майстром у своїй справі, але це значить, що людина має завжди робити все можливе, прагнучи вдосконалення, і не братися за те, чого не вміє. Якщо людина, наприклад, тесля, і хтось доручає їй роботу, очікуючи на кваліфіковану роботу, а вона її псує, змушуючи свого роботодавця нести додаткові витрати через свою непрофесійність, це шахрайство.

Люди часто виправдовують неякісну роботу тим, що отримують низьку платню; але це зовсім не виправдання. Наш обов'язок – робити все від нас залежне, якнайкраще, незалежно від зарплати. Ми в боргу перед Богом, а через Нього – перед усім світом. Якщо ми стримуємо якусь частину себе, то винні у крадіжці. Борг уже виник, і ми маємо працювати, усвідомлюючи це. Зарплата, яку ми отримуємо, має розглядатися не як еквівалент за нашу працю, а як дар від Бога.

Праця – це життя, а гроші – не еквівалент життя. Той, хто працює лише заради того, що отримає, і каже, що його праця відповідає мізерній платні, дуже низько оцінює цінність свого життя. Якщо його робота справді варта не більше за ті гроші, які він отримує, він краде в Бога силу, яка Йому належить, і таким чином обкрадає світ на те служіння, яке мав би виконувати; бо, всупереч поширеній думці, що «світ переді мною в боргу», насправді ми в боргу перед світом тим, що Бог уже дав нам наперед.

Пограбування Бога

Існує ще один аспект цього питання, про який мало хто замислюється. Заповідь постійно порушують люди, яким не спаде на думку взяти гроші в іншої людини, як і відтяти собі праву руку. Можна було б залишити їм будь-яку суму грошей,

не перелічуючи, і вони повернули б усе до останньої копійки. І все ж вони винні в крадіжці.

Бог ставить це просте запитання: «Чи можна людині обкрадати Бога?» (Мал. 3:8, пер. KJV).

Люди, яких Він запитує про це, щиро вважають себе невинними, тому відповідають: «Чим обкрадаємо ми Тебе?» (там само).

І Господь каже: «Десятиною і приношеннями» (там же).

✓ «Прокляттям ви прокляті, бо ви – весь народ – обкрадаєте Мене. Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте, промовляє Господь Саваот: чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір? І ради вас насварю Я все те, що жере, і воно не понищить вам земного плоду, і не заб'є винограду вам на полі, говорить Господь Саваот. І будуть всі люди вважати вас блаженними, бо будете ви любим Краєм, говорить Господь Саваот» (вірші 9-12, пер. KJV).

Цей докір і ця обітниця мають особливе значення саме зараз, бо це звернення стосується близького приходу дня Господнього. Воно не має локального обмеження, а охоплює всю історію аж до кінця часу. І адресоване воно особливо тим, хто думає, що служить Богові, але не служить у найголовнішому. Якщо крадіжка в людини – тяжкий гріх, то що вже можна сказати про обкрадання Бога?

Пограбувати іншого можна, тільки привласнивши те, що йому належить. Тому той факт, що Бог звинувачує нас у тому, що ми обкрадаємо Його у справі десятини, доводить, що десятина належить Йому. Про це ясно сказано в Писанні.

✓ «А всяка десятина з землі, з насіння землі, з плоду дерева, Господеві воно, святощі для Господа» (Левит 27:30).

Можна заперечити, що так було тільки в левитському законі. Але істина залишається істиною на всі часи: **те, що одного разу належало Господу, належить Йому завжди.** Десятина з усього, що ми отримуємо, належить Господу, а не нам, навіть якщо технічно ми її заробили, і вона виплачується нам у вигляді зарплати.

На одну десяту нашого доходу ми маємо не більше прав, ніж на гроші нашого ближнього. Бог дозволяє нам отримати її у своє володіння, щоб перевірити, чи справді ми зважаємо на права власності та визнаємо Його власником усього створеного.

Вчення Христа про повернення десятини

Дехто може сказати: «Хіба Господь не докоряв книжникам і фарисеям за їхню прискіпливість у сплаті десятини?»

Ні, не докоряв. Послухайте Його власні слова: «Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що даєте десятину із м'яти, і ганусу й кмину, але найважливіше в Законі покинули: суд, милосердя та віру; це треба робити, і того не кидати» (Матв. 23:23).

Замість того, щоб сказати, що вони не повинні були давати десятину, Ісус каже, що **вони мали це робити, але не мали виправдовувати своєю педантичністю у цьому питанні недбалість в іншому.**

«Це треба робити» означає «винні» або «зобов'язані». Спаситель визнав, що десятина належить Господу, сказавши, що ми винні її Йому. Він також каже, що ми повинні бути дуже точними в цій справі; адже книжники і фарисеї давали десятину навіть з дрібних трав, які мало що вартували, а Він каже, що вони повинні були це робити.

Десятина до днів Мойсея

Сплата десятини існувала задовго до днів Мойсея. Коли Яків мав видіння Бога, утікаючи бездомним і спустошеним від гніву свого брата, він сказав: «І зо всього, що даси Ти мені, я, щодо десятини, дам десятину Тобі!» (Бут. 28:22).

А за багато років до цього Авраам, повертаючись із здобиччю, що була відвойована в Содомі, зустрів священника Божого Мелхиседека, і дав йому десяту частину з усього. Авраам заприсягся, що не візьме навіть ремінця сандалів з того, що належало царю Содомському, тож він повернув здобич її законним власникам: десяту частину – Господеві, а дев'ять десятих – цареві, щоб той розпорядився ними на свій розсуд (див. Бут. 14).

Усі, хто належить Христу, є насінням Авраама і разом з ним спадкоємцями обітниць. Присяга, дана Богом Аврааму, підтримує нас у прагненні до святого місця, де Христос є священником за чином Мелхиседека. Тому обов'язок віддавати десятину лежить на нас так само, як і на Авраамі. А оскільки десятина належить Господу, її повернення не повинно вважатися тягарем, так само як і виплата сусідові грошей, які були нам довірені для нього.

Десятина і субота

Десятина ґрунтується на тій самій основі, що й субота; однаковий вислів ужито щодо обох: «А день сьомий субота для Господа, Бога твого» (Вих. 20:10). Це святий Божий день.

✓ «А всяка десятина з землі, з насіння землі, з плоду дерева, Господеві воно, святощі для Господа» (Левит 27:30). Десятина – також святиня для Господа.

Обидва служать одній меті. Субота – не тягар, але вона навчає нас Божої сили, у якій ми можемо спочивати.

Повернення десятини – не тягар, бо вона нам не належить; але Бог розпорядився, щоб вона потрапила в наші руки, щоб, повертаючи її Йому, ми пам'ятали «Бога Живого, що щедро дає нам усе на спожиток» (1 Тим. 6:17).

Прокляття, яке слідує за відмовою від повернення десятини, – це не довільний прояв Божого гніву, а природний результат того, що **ми відгороджуємося від Бога у своєму житті**. Щедре благословення, обіцяне в разі принесення всіх десятин, неминуче слідує за визнанням Його, і воно постійно тримає нас у Його присутності.

Вшановуйте Бога першими плодами

Деякі з тих, хто не заперечує обов'язку повертати десятину, не віддає її, виправдовуючись словами: «Мені нема чого віддавати; після того, як я нагодую та одягну свою сім'ю, у мене нічого не залишається».

Але в кого є кошти для прожитку та одягу, у того є й кошти для повернення десятини, бо принцип, якого вчить десятина, такий: дев'ять десятих того, що ми отримуємо, **з Божим благословенням будуть використані краще, ніж уся сума без Його благословення. Бог має бути на першому місці в усіх наших міркуваннях:**

✓ «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться» (Матв. 6:33).

✓ «Шануй Господа із маєтку свого, і з початку всіх плодів своїх» (Прип. 3:9).

Для нас немає різниці, що роблять із десятиною після того, як ми віддали її до скарбниці Господньої. На цьому наша відповідальність закінчується. Ми повинні її віддавати, навіть якщо її буде знищено.

Подумайте про безліч приношень, які приносили Господу тільки для того, щоб їх спалили. Цим Бог показував людям,

що не потребує їхніх дарів, і нагадував їм про те, що Він може підтримати їх, навіть якщо все їхнє майно буде знищено.

Про це нам особливо необхідно пам'ятати в наші дні, напередодні дня Господнього:

✓ «Горе дневі тому! Бо близький день Господній, і прийде він від Всемогутнього, мов те спустошення! Чи ж з-перед очей наших не відіймається їжа, з дому нашого Бога веселість та втіха? Покорчилися зерна під своїми грудками, спорожніли комори, поруйновані клуні, бо висохло збіжжя. Як стогне товар, поголомшені череди, бо немає їм паші, отари спустошені! До тебе я кличу, о Господи, пожег бо огонь пасовища пустині, а жар попалив усі дерева на полі. Навіть пільна худоба прагне до Тебе, бо водні джерела посохли, огонь же пожег пасовища пустині!» (Йоїла 1:15-20).

✓ «Бо це буде день помсти Господньої, рік заплати за заколот проти Сіону! І перемініться в смолу потоки його, його ж порошок у сірку, і смолою палючою стане їхній край» (Ісаї 34:8, 9).

Тоді це буде велика річ – дізнатися, що тільки Бог є надією і опорою Його народу.

Основа злочинства

Чому люди крадуть? Тому що думають, що в них недостатньо коштів, і не довіряють Богові, що Він задовольнить їхні потреби. Відзначимо два моменти.

1. Деякі не знають Господа і вважають, що повинні піклуватися про себе самі.

2. Інші, які сповідують, що знають Господа, втрачають свою уявну довіру, щойно стикаються з труднощами.

Таким чином, ми бачимо, що в основі того, що прийнято називати крадіжкою, лежить недовіра до Бога.

Багато хто не віддає десятину, тому що ніколи не розуміли, що це обов'язок. «Чи стане людина обкрадати Бога?» (Мал. 3:8, пер. KJV). Це роблять ті, хто ніколи не обкрадав своїх ближніх і мають репутацію чесних людей.

Господь каже, що десята частина належить Йому. Отже, вона має бути в Нього. Але якщо я залишаю її собі й користуватимуся нею, знаючи, що про це говорить Біблія, як може мій ближній бути настільки впевненим у мені, щоб довірити мені те, що належить йому? Якщо людина обкрадає Бога, хіба не обкраде вона й ближнього?

Чи може хтось довіряти такій людині? Так, тому що існує закон проти крадіжки, і людина, яка обкрадає свого ближнього, не лише буде покарана, а й втратить довіру та репутацію.

Господь не вимагає Свого нехайно; Він не вимагає розрахунку щомісяця і щороку; тому у своєму сліпому егоїзмі ми дозволяємо собі поводитися з Ним вільно, переконуючи себе, що Він не бачить і не дбає. «Та й говорять: Не бачить Господь, і не завважить Бог Яковів» (Псал. 94:7).

А оскільки ніхто не знає, віддаємо ми десятину чи ні, ми не втрачаємо авторитету в людей (*ред.: на жаль, сьогодні, робиться все, щоб знали, і мотив повернення десятини часто зумовлений небажанням втратити авторитет, а не вірою*); або ж ми можемо здобути репутацію тих, хто повертає десятину, віддаючи лише її частину і називаючи це десятиною. Тобто **ми чесні для видимості та через страх перед законом.**

Запитаймо себе, чи не є наша уявна чесність лише удаванням, зовнішньою виставою, і чи не є ми чесними тільки тому, що є небезпека бути виявленими і покараними, якщо ми не будемо такими?

Секрет усієї чесності

І ще одне. Апостол Павло свідчить про велику щедрість церков Македонії, незважаючи на їхній «великий досвід горя» і «глибоке убозтво». Йому не потрібно було вмовляти їх зробити пожертву на Божу справу, але він каже, «що серед великого досвіду горя вони мають радість рясну, і глибоке їхнє убозтво збагатилось багатством їхньої щирости; бо вони добровільні в міру сил своїх, і над силу, засвідчую» (2 Кор. 8:2, 3).

Причина цього в тому, що вони «віддали себе перш Господеві та нам із волі Божої» (вірш 5).

У цьому секрет усієї чесності, бо хто чесний із Господом, той ніколи не обдурить нікого. Не тільки наше майно, а й ми самі належимо Господу, тож ми повинні віддавати Йому Його власне. **Коли ми усвідомимо, що не належимо собі, але що все наше єство належить Йому, ми також усвідомимо, що в нас не може бути жодної власності.**

Сила – це більше, ніж гроші; і заповідь «не кради» забороняє нам обкрадати Бога тієї сили, яка Йому належить. Якщо я навмисне знищую майно мого ближнього, це те саме, що вкрасти його речі. Усі наші члени належать Господу як знаряддя праведності. **Якщо ми зловживаємо ними, змушуючи їх служити нашому особистому задоволенню, ми винні в крадіжці. Ми зобов'язані Господу не просто всіма силами, які в нас є в даний момент, але й усіма тими, які могли б мати, якби жили за законом життя у Христі Ісусі.**

І тут ми знову бачимо, що заповідь – це життя вічне. Усі Божі вимоги насправді є виразом Його обітниць. Він нічого не просить від нас, чого б спершу Він Сам не дав нам; і коли Він просить нас щось віддати Йому, то не в тому сенсі, що ми самі

позбавляємося цього, але щоб ми завжди мали це в розпорядженні, аби віддати Йому.

Так і заповідь «не кради», яка вимагає від нас віддавати Господу всі сили душі й тіла, означає, що, **якщо ми будемо дослухатися до Його слова, Він потурбується про те, щоб у нас були досконалі сили для віддачі Йому.** Його заповіді не обтяжливі, навпаки, вони запевняють нас у всіх благословеннях.

Усе зростає в міру використання, тому, дотримуючись заповідей, віддаючи Богові всі сили, які Його вічна сила творить у нас, ми будемо переходити від сили в силу, аж поки зрештою не постанемо на Сіоні перед Богом.

Розділ 9. Дев'ята заповідь

✓ «Не свідкуй неправдиво на свого ближнього» (Вих. 20:16).

Якби ми спробували перерахувати й обговорити всі способи, якими ця заповідь може бути порушена і порушується, нам не вистачило б і цілого тому.

Але в цьому й немає потреби. **Нам не потрібно знати всі помилкові шляхи, щоб триматися правильного. Людина, яка шукає скарги, не прагне знати дороги, які ведуть від них; все, чого вона бажає, – це знати одну-єдину дорогу, яка приведе її в потрібне місце.** Існує багато хибних шляхів, але тільки один правильний; і якщо ми витрачатимемо час на дослідження всіх підступних шляхів хибних думок, ми ніколи не пізнаємо шлях істини.

Однак за нинішнього стану речей справді необхідно загострити увагу на деяких конкретних гріхах, проголошуючи заповідь істини, бо багато людей так закріпилися на хибному шляху, що їх навряд чи зрушить з місця щось менше, ніж землетрус.

Вони слухатимуть заповідь, яка забороняє те, що вони роблять, і думатимуть, що вона схвалює їхні дії. Тому потрібно ткнути пальцем у конкретний учинок і сказати: «Це гріх!», і тоді в них з'явиться хоч якийсь відчуття неправильності вчинку. Тисячі людей щотижня читають четверту заповідь і щиро думають, що виконують її, дотримуючись неділі; і чимало людей різними способами вживають ім'я Господа намарно, не усвідомлюючи цього.

Увічлива брехня

Звичай лежить в основі великої кількості порушень заповідей Божих, і дев'ята заповідь не виняток. Те, що «всі

роблять», має бути якимось виправдано. Звичаї людей відповідальні за значну частину того, що відомо як увічлива брехня.

Боронь Боже, щоб ми були менш ввічливими, ніж є; нам, звісно, не потрібно плекати грубість; але **існує хибний стандарт увічливості, і саме його надто часто дотримуються. Увічливість, що ґрунтується на брехні, вочевидь, не є справжньою люб'язністю**, бо «всяка лжа не від правди» (1 Івана 2:21).

І істина не може народжуватися з брехні. Ті ж місця Писання, які наказують нам не свідчити неправдиво, також говорять нам: «Будьте... милосердні, ввічливі» (1 Петра 3:8, пер. KJV).

Тому ми знаємо, що найвища ввічливість сумісна тільки з абсолютною правдивістю і не може існувати без неї.

В основі ввічливої брехні лежать лінь і боягузтво. Навіть самі християни так легко сліднують загальному звичаю говорити речі, щоб догодити людям, і легковажно давати обіцянки, які вони не мають наміру виконувати.

Клієнт хоче, щоб товар доставили негайно, і торговець-християнин пообіцяє відправити його, прекрасно розуміючи, що не зможе зробити це протягом кількох годин; і все ж він не вважатиме, що збрехав. Він не робив цього навмисно, але було так легко догодити клієнту, давши обіцянку, а потім сподіватися на якесь виправдання, щоб заспокоїти його, якщо він згодом поскаржиться.

«Обвинувач братів»

Сатану, який є брехуном і батьком брехні, також названо тим, «хто братів наших скаржив» (Об'явл. 12:10).

Він обвинувачує їх перед Богом день і ніч. **Сатана знає, що краще не намагатися переконати Господа, що людина**

скоїла гріх, у якому вона не винна. Він добре знає, що жоден вчинок не вислизає від очей Господа і що **марно намагатися змусити Його повірити в те, що Він не помітив якогось проступку.**

Отже, звинувачуючи братів перед Богом, сатана обмежується тим, що вони насправді зробили. Де ж тоді помилка? Ось у чому: «Бог Той, що виправдує» (Римл. 8:33).

Той, хто звинувачує в чомусь обраних Божих, свідкує неправдиво як проти Бога, так і проти братів. Коли Бог простив людину, звинувачувати її в гріху – тяжкий гріх. Хто знову згадує ту провину й говорить про неї на шкоду людині, виконує роботу диявола.

Немає підлішого способу служити дияволу, ніж звинувачувати людину в гріху, який вона сповідувала. Щойно людина сповідує свій гріх, Бог називає її праведною; називати ж її винною після цього – означає свідчити неправдиво як проти людини, так і проти Бога.

Утрата довіри

Є багато тих, хто жорстоко підозрює людину і завжди ставиться до неї як до ненадійної через якийсь гріх чи гріхи в минулому. **І неважливо, що вона визнала свою провину, вона все одно перебуває під підозрою.** Хтось скаже: «Ми знаємо, що він уже падав одного разу і може впасти знову».

Так, але й критик теж може. **Наче жодна людина в світі не винна, окрім тієї, чий гріх став надбанням громадськості! Той факт, що людина впала в якийсь гріх, сам по собі не є доказом того, що вона зробить те ж саме знову.**

Навпаки, якщо вона добровільно під впливом Духа Божого визнала свій гріх (а **ніхто не сповідує свою провину добровільно, якщо його не спонукає Дух**), то це найкраще

можливе свідчення того, що вона буде надалі пильна. **Якщо людина збрехала мені й з власної волі прийшла визнати це, я можу мати до неї ще більше довіри, ніж раніше.**

Коли гріх сповідують, ми повинні остерігатися того, щоб своїм засудженням не дати неправдиве свідчення. Це страшна річ – засуджувати там, де Бог виправдовує.

Це стосується як нас самих, так й інших. **Коли ми визнали свій гріх перед Господом, Він пробачив його, і ми не маємо права продовжувати засуджувати себе. Ми не належимо самим собі; ми належимо Господу, і, відкинувши себе, ми не повинні сміти думати, що Бог не пробачив, коли Він каже, що пробачив.**

Як багато серед нас тих, хто беззастережно довіряє слову ближнього, але не вважає гріхом суперечити Слову Божому й у такий спосіб неправдиво звинувачувати Бога.

Ризикнути збрехати

Якщо ми переповідаємо якусь історію про когось, то не застраховані від того, що можемо збрехати. По-перше, завжди є ймовірність помилитися: той, хто нам розповів, міг не знати всіх фактів, і може виявитися, що людина, про яку ми розповідаємо, не зробила нічого поганого. А по-друге, навіть якби вона була винна, можливо, що вона вже визнала свій гріх перед Богом і отримала прощення ще до того, як ця історія дійшла до будь-чийх вух.

Ми можемо сказати, що, звісно, ніколи б не поширювали нічого поганого про людину, якби знали, що вона покалася. Але поки ми не знаємо напевно, що вона цього не зробила, ми все одно беремо на себе весь ризик брехні як проти Бога, так і проти людини, коли приймаємо докір проти нашого ближнього.

Плітки

Багато людей вважають, що всякі плітки виправдані, якщо тільки не говорити навмисної неправди. Але Біблія каже, що на святій горі Господа перебуватиме той, «хто не обмовляє своїм язиком, і злого не чинить для друга свого, і свого ближнього не зневажає» (Псал. 15:3).

Це все одно, що сказати: той, хто ганьбить свого ближнього, не буде жити в skinі Божій.

Якщо не брати до уваги жодних інших причин, то фактом є те, що майже неможливо, якщо не сказати зовсім неможливо, говорити про вчинки або висловлювання іншої людини і при цьому сказати точну правду. **Якщо ж ми йдемо далі й починаємо говорити про її переконання або засудимо її мотиви, то абсолютно точно будемо винні в неправді, бо ніхто не може точно висловити віру іншої людини або сказати, що думає інша людина.** У кращому випадку ми передаємо те, чого не знаємо напевно; а той, хто так чинить, по суті є брехуном.

Якщо ми й скажемо правду в такому випадку, то лише випадково. **Любов до звинувачень настільки сильна, що ми часто готові ризикувати сказати неправду, ніж упустити шанс першими повідомити новину.**

Якби нас викликали свідчити в суді, нам би не дозволили повторювати те, що ми лише чули. **Ми мали б обмежитися лише тим, що бачили чи чули самі.** Навіть у цьому випадку досить складно сказати точну правду. Чи посміємо ми бути менш уважними як свідки Божі, ніж від нас вимагається бути як свідків для держави?

Зайві слова

У 5-му розділі Євангелія від Матвія йдеться про те, що зазвичай не відносять до дев'ятої заповіді, а радше

пов'язують з третьою. Ісус сказав: «Ще ви чули, що було стародавнім наказане: Не клянись неправдиво, але виконуй клятви свої перед Господом. А Я вам кажу не клястися зовсім: ані небом, бо воно престол Божий; ні землею, бо підніжок для ніг Його це; ані Єрусалимом, бо він місто Царя Великого; не клянись головою своєю, бо навіть однієї волосинки ти не можеш учинити білою чи чорною. Ваше ж слово хай буде: так-так, ні-ні. А що більше над це, то те від лукавого» (Матв. 5:33-37).

Це стосується звичайної розмови, а не дачі свідчень у суді. Сам Спаситель давав свідчення під присягою перед юдейською радою. Людина, яка завжди говорить правду і нічого, крім правди, може без жодного страху давати присягу в суді.

Отже, заповідь «не клянися зовсім» не стосується цього, так само як і вживання імені Господнього надаремно. **Йдеться про гучні запевнення та обіцянки, якими люди схильні підкріплювати свої слова, щоб надати їм ваги.**

Хтось скаже: «Якщо це не так, то можете взяти мою голову замість м'яча». Але ж його голова йому не належить, тож він не має права закладати своє життя на підтримку будь-чого, що він може сказати.

✓ «Господня земля, і все, що на ній, вселенна й мешканці її» (Псал. 24:1).

Тому ми не маємо права присягатися ані небом, ані землею, щоби довести свою правоту.

Деякі люди, здається, не можуть зробити просту констатацію факту, не супроводжуючи її чимось, що робить її більш виразною. **Цим вони демонструють відсутність впевненості у власному слові й несвідомо визнають, що їхнє нічим не підтверджене слово не заслуговує довіри.**

На жаль, те, чим вони підкріплюють своє слово, зовсім не додає йому ваги.

Біблійне правило полягає в тому, щоб говорити просту, неприкрашену правду. Вдумливі люди нададуть цьому більше значення, ніж будь-чому іншому. Вони розуміють, що **людина говорить без клятв і запевнень, бо звикла, що їй вірять, а це означає, що вона звикла говорити правду. Усе, що більше, ніж проста констатація факту, – від лукавого.**

Просто жарт

Хто не чув, як люди намагаються виправдати себе за якусь неправдиву заяву, сказану довірливій людині, словами: «О, це був просто жарт»?

Вони хотіли перевірити, наскільки довірлива людина, і посміятися над її наївністю. І ось, якщо через те, що жарт сприймається людиною як серйозна справа, і виникає якась незручність або лихо, жартівник спокійно перекладає провину на обманутого, кажучи: «Та він мав би зрозуміти, що я жартую».

Тобто він мав би знати, що ви брешете; він мав бути настільки обізнаний щодо вашої репутації, щоб не припустити, що ви говорите правду, якби не був особливо впевнений у цьому. Як легковажно жартівник ставиться до свого характеру і репутації!

Хочете дізнатися, як Писання ставиться до такого роду «жартів», що полягають в обмані довірливих людей? Прочитайте це: «Як той, хто вдає божевільного, кидає іскри, стріли та смерть, так і людина, що обманює друга свого та каже: Таж це я жартую!» (Прип. 26:18, 19).

Чи здавалося б вам дрібницею, якби хтось почав кидати в переповнену кімнату купу гарячого вугілля? Або почне стріляти на вулиці? Або розкидатиме отруту на полях чи

в джерелах води? Нічого жажливішого придумати неможливо, і все ж саме таку природу має той, хто практикує такі жарти.

Людина, яка говорить неправду всерйоз, принаймні має якусь надію на успіх; але той, хто говорить неправду заради розваги, сам себе оголошує дурнем. Немає більш небезпечної напасті у світі.

Корінь питання

Перейдімо тепер до самої суті питання. Якщо у внутрішньому світі людини живе істина, то не буде і зовнішніх проявів брехні. Христос є Істина; **тому, коли Христос живе в серці по вірі, жодна з помилок, про які ми говорили, не проявиться в житті**, тому що Він прийшов, щоб свідчити про істину: «Я на те народився, і на те прийшов у світ, щоб засвідчити правду. І кожен, хто з правди, той чує Мій голос» (Івана 18:37).

Він – «Свідок вірний і правдивий» (Об'явл. 3:14).

Ми удостоєні високої честі бути зарахованими до Нього, бо Бог каже: «Ви свідки Мої, говорить Господь, та раб Мій, якого Я вибрав» (Ісаї 43:10).

Далі ми читаємо: «Цей народ Я Собі вформував, він буде звіщати про славу Мою» (вірш 21).

Бог створив людину, як і все інше, щоб вона була одкровенням Його Самого: «Але ви вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщали чесноти Того, Хто покликав вас із темряви до дивного світла Свого» (1 Петра 2:9).

Неживе творіння вірне своєму покликанню – свідчити про Бога (див. Дії 14:17). Вічна Божественна сила Бога від створення світу і до наших днів ясно проявляються в створених Ним речах. Тільки людина виявилася невірною

своєму покликанню, спотворюючи образ Божий і пригнічуючи істину в неправді.

Але навіть на прикладі занепокоєного людства видно Божу вірність та істину, бо кожен грішник є несвідомим свідком Божого довготерпіння. Людина, яка хулить ім'я Боже чи навіть заперечує Його існування, є живим пам'ятником Його ніжного милосердя. Факт у тому, що «кожна людина говорить неправду», бо, будучи створені за образом і подобою Божою, щоб явити Його характер, вони демонструють протилежне (Псал. 116:11).

І все ж: «Бо нічого не можемо ми проти правди, а за правду» (2 Кор. 13:8).

Як би ми не намагалися протистояти цьому, Бог навіть із гніву людини обертає славу для Себе, і в такий спосіб правда Божа може рясніти навіть через нашу неправду до Його слави (Римл. 3:7).

Іншими словами, **Бог подбає про те, щоб Його воля виповнилася навіть у супереччю людям; Він зробить їх провідниками цього, але вони не отримують від цього жодної користі, бо це здійснюється не за їх бажанням.**

Сварки і брехня

Усі заповіді пов'язані між собою; ніхто не може порушити одну, не знехтувавши всіма. Ми читали, що хто ненавидить брата свого, той убивця, так само він є і неправдомовцем. Апостол Яків каже: «Коли ж **гірку заздрість** та сварку ви маєте в серці своєму, то не величайтесь та не говоріть неправди на правду» (Якова 3:14).

Христос є істина, а Він лагідний і покірний серцем. Фактом є те, що Він прийшов у тілі, тож кожна віруюча людина, яка плекає або проявляє злобу чи гнів, заперечує присутність Христа у плоті. Така людина правду гамує неправдою.

Найвище випробування: сповідання або заперечення Христа

У 2-му розділі Першого послання Івана усе підсумовано одним запитанням: «Хто неправдомовець, як не той, хто відкидає, що Ісус є Христос?» (1 Івана 2:22).

Той, хто заперечує, що Ісус є Христос, – неправдомовець, і, згідно з цим твердженням, ніхто інший не є неправдомовцем. Ми таким чином дістались кореня неправди і можемо розпізнати її ще в зачатку.

Якщо людина не заперечує, що Ісус є Христос, вона не є брехуном; але якщо вона заперечує цю істину, то вона брехуха, хоча й ніколи, можливо, не говорить про це. **Якщо хочете перестати брехати, ви повинні докопатися до кореня питання.** Ви можете відсікати окремі гілки чи позбуватися якихось поганих звичок, але, доки Ісус не буде цілковито визнаний і прийнятий як Христос Божий, схильність до брехні існуватиме.

Петро свого часу відрікся від Господа, але він нічого не зробив такого, чого не зробив би кожен: «Духа Божого цим пізнавайте: кожен дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов був у тілі, той від Бога. А кожен дух, який не визнає Ісуса, той не від Бога, але він антихристів, про якого ви чули, що йде, а тепер уже він у світі» (1 Івана 4:2, 3).

Більше того, «кожен, хто вірує, що Ісус то Христос, той родився від Бога» (1 Івана 5:1). І «кожен, хто народився від Бога, не грішить» (вірш 18).

Якщо зібрати ці твердження воєдино і ретельно обміркувати їх, ми побачимо, що **кожен гріх, який ми вчиняємо, є запереченням того, що Ісус Христос прийшов у тілі**, запереченням того, що Він – Син Божий, а отже, це засвідчує, що ми є неправдомовці. Нам сказано: «Близько тебе слово, в устах твоїх і в серці твоєму, цебто слово віри, що його проповідуємо» (Римл. 10:8).

Христос – це Слово, і завдяки впливу Його сили живуть навіть грішники. Тому читаємо далі: «Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся» (вірш 9).

Ми можемо визнавати тільки те, що вже є. Тому істиною є те, що Христос прийшов у тілі для кожної людини і що той, хто прийняв Його вірою і сповідує Його присутність, має спасіння. Але сповідувати Христа – визнавати, що Він прийшов у тілі, – означає говорити від серця те, що написав апостол Павло: «І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:20).

Отже, сповідувати Ісуса – означає бути таким, яким Він був, дозволити Йому жити в нас, говорити й діяти через нас. Якщо це так, то ми не можемо не говорити правду, оскільки Він є правда; а якщо цього немає, то все наше життя буде брехнею. **Людина, у якій не перебуває Христос, є неправдомовцем.**

Тож єдиний спосіб дотриматися дев'ятої заповіді, – це цілковито віддати себе Господу, щоб Він використовував нас гідно зі Своєю волею: «Дух свідчить, бо Дух то правда» (1 Івана 5:6).

Христос сказав: «Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас» (Дії 1:8).

Тільки той, хто має Духа істини, здатен говорити правду.

Свідки істини

Ісус сказав: «Я на те народився, і на те прийшов у світ, щоб засвідчити правду. І кожен, хто з правди, той чує Мій голос» (Івана 18:37).

А ще: «Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю» (Івана 20:21).

Велика помилка багатьох людей полягає в тому, що вони вважають, ніби не можуть свідчити про істину, якщо не будуть багато говорити. Як людина може чинити брехливо, так вона може чинити й істинно. **Часто наше свідчення іншим було б набагато сильнішим, якби ми тримали рот на замку. Нам не обов'язково постійно перебувати в позиції «захисту». Ми не зобов'язані, як свідки істини, відповідати на кожне заперечення, яке висувають обманщики.** Господь каже: «Хто сліпий, як не раб Мій, а глухий, як посол Мій, що Я посилаю його? Хто сліпий, як довірений, і сліпий, як раб Господа? Ти бачив багато, але не зберіг, мав вуха відкриті, але не почув» (Ісаї 42:19, 20).

Ісус є правда й життя. Його життя було достатнім свідченням істини, а коли Він говорив, Його слова були вірним свідченням, тому що Він говорив те, що насправді було істиною.

Прийняття істини

Часто можна почути, що така-то людина прийняла істину. Що означає прийняти істину? Це прийняти Господа Ісуса Христа як свого особистого Спасителя. **Яким би правильним не було переконання людини, вона не має істини, якщо Христос не живе в ній.**

Якщо людина не знає Господа, вона навіть не знає, що таке істина; як же вона може говорити правду? Тому прийняти істину – це не дрібниця. Це не просто погодитися з нею, а й переродитися під її впливом.

Вірити за іншого – не вірити Богу

Таке неможливо. Часто можна почути: «Я можу вірити за інших, але не можу повірити за себе. Я можу вірити, що Бог

прощає і спасає мого брата, але не можу повірити, що Він спасає мене».

Це найгірший вид обману. Це абсурд. **Не можна так гратися з істиною.** Той, хто справді вірить Господу, вірить Йому завжди. Господь не змінюється і не виявляє упередженості. Тому, якщо Йому можна вірити, то Йому треба вірити завжди.

✓ «Хто вірує в Божого Сина, той свідчення має в собі. Хто не вірує Богові, той учинив Його неправдомовцем, бо не вірив у свідчення, яким Бог свідчив про Сина Свого. А це свідчення, що Бог життя вічне нам дав, а життя це у Сині Його» (1 Івана 5:10, 11).

Хто не вірить Богові, навіть у найменшому, робить Його неправдомовцем. Але Бог не є неправдомовцем. Він «не чоловік, щоб неправду казати» (Чис. 23:19).

Тому той, хто звинувачує Бога у брехні, сам є брехуном. А хто не вірить, той і робить це. Тому **кожна людина, яка не вірить, що Бог дарував їй у Христі особисто вічне життя, вічне спасіння, – є неправдомовцем найгіршого роду.**

Нехай ніхто не обманює себе, що він добре думає про Бога, якщо не вірить з абсолютною впевненістю, що Бог рятує саме його. Не говоріть, що вірите, ніби Бог може спасти когось іншого, але не вас. Якщо Бог істинний, то Йому можна вірити і тоді, коли Він говорить до вас, так само як і тоді, коли Він говорить до інших. Що б ви подумали, якби людина сказала вам: «Я можу вірити всьому, що ви говорите, коли чую, як ви розмовляєте з кимось іншим, але щойно ви починаєте говорити зі мною, я втрачаю до вас усяку довіру і думаю, що ви брешете».

Чи вважали б ви, що така людина має про вас хорошу думку? Однак багато людей саме так ставляться до Господа і не соромляться прямо висловлювати такі думки Йому в обличчя.

Порятунок від брехні

Ви скажете: «Ну, значить, я загинув, тому що все життя говорив неправду».

Ні, ви не загинули, бо Христос віддав Себе вам, і, оскільки Він є Правда, Він рятує вас від усякої неправди. **Усі Його заповіді – це обітниці; тому, коли Він каже, що ми не повинні свідкувати неправдиво на свого ближнього, Він має на увазі, що Сам подбає про те, щоб ми свідчили лише правду, якщо тільки ми приймемо Його.**

Христос помер за нечестивих, за всіх нечестивих; тому вся неправда, по суті єдина неправда, яку ми справді можемо висловити, – це нехтувати цим великим спасінням. Це те саме, що сказати, що Христос не помер або що Його смерть не є достатнім відкупленням. Але, з іншого боку, **як тільки ми приймаємо спасіння, усе наше життя в неправді припиняється.**

Недостатньо лише остерігатися неправди; треба підкоритися істині. Ми повинні своїм послухом свідчити, що Бог удосталь здатний виконати все, що Він задумав. Його слово істинне від початку і навіки утверджене на небесах, тому ми можемо покласти на нього. Воно не підведе нас. **Сам Бог настільки впевнений у ньому, що говорить кожному, хто вірить Його словам: «Не свідкуй неправдиво на свого ближнього» (Вих. 20:16).**

✓ «Як у слові Моїм позостанетеся, тоді справді Моїми учнями будете, і пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить» (Івана 8:31, 32).

Розділ 10. Десята заповідь

«Не жадай...» (Вих. 20:17).

А в Посланні до колосян ми читаємо: «Зажерливість, що вона ідолослуження» (Колос. 3:5).

Нескінченне коло закону

Закон Божий – це повне коло, що починається і закінчується в Бозі або, скоріше, не має ні початку, ні кінця. Бог живе у вічності, і Його закон охоплює увесь всесвіт. Немає нічого ні на небі, ні на землі, що не входило б у це коло. Його діапазон необмежений.

✓ «А ми знаємо, що скільки говорить Закон, він говорить до тих, хто під Законом, щоб замкнути всякі уста, і щоб став увесь світ винний Богові» (Римл. 3:19). «Ми знаємо, що все, що говорить Закон, він говорить до тих, хто перебуває під Законом [буквально: “у Законі”, тобто “у межах, сфері або юрисдикції Закону”]» (пер. з англ.).

Вийти за рамки закону

Що таке гріх?

✓ «Гріх то беззаконня» (1 Івана 3:4).

Що означає слово «беззаконня»? Воно означає «переступати». Таким чином, гріх – це дія, що полягає в переступі або порушенні Божого закону. Але коли людина переступає, тобто виходить за межі Божого закону, куди вона потрапляє? Це дуже важливе питання. **Немає місця, куди можна було б вийти за межі дії Божого закону, окрім як вийти за межі всесвіту, тобто перестати існувати.**

✓ «Бо заплата за гріх смерть» (Римл. 6:23).

✓ «Зроблений гріх народжує смерть» (Якова 1:15).

Це можна зрозуміти й по-іншому. **Закон Божий – це Його життя, яке нескінченним потоком тече від Його престолу.**

Скрізь, де Слово Боже має вільну течію, є досконале життя. Якщо ми дозволимо собі бути просто руслами для річки життя, як нам і призначено бути, то життя, що тече через нас, підтримуватиме нас.

Але що станеться, якщо ми станемо поперек течії? Усім відомо, що трапляється, коли на шляху потоку води з'являється якась перешкода. Перш за все, потік перегороджується, і коли вода перегороджена та стає застійною, вона породжує смерть, аж поки сила потоку, що набігає, не зруйнує всі перепони, і води знову не потечуть вільно. Але це – загибель того, хто встав поперек течії. Набагато краще бути в руслі життя, у гармонії з ним, – бути каналами для потоку життя, – ніж бути перешкодами, які буде змити.

Божа милість до порушників

Ви скажете, що багато людей переступають Божий закон, і все ж залишаються живими. Так, це правда, і це одне з найбільших чудес Божої благодаті. Невіруючі нарікають на Бога, звинувачуючи Його в несправедливості, тому що нечестивцям винесено смертний вирок; але вони забувають, що нескінченне милосердя Боже проявляється щомиті в тому, що Він підтримує їхнє життя, даючи їм нагоду увійти в гармонію із законом, аби їм не довелося помирати.

Земне життя – лише мить, хоч воно й здається довгим недалекоглядним людям, для Бога це тільки змах ока. Ми не одразу бачимо наслідки порушення Божого закону, і люди вважають, що, оскільки вирок за злий учинок не виконується негайно, за їхнім розумінням часу, то вони можуть грішити безкарно.

✓ «Чоловік остережуваний, та твердоший, буде зламаний нагло, і ліку не буде йому» (Прип. 29:1).

Не зараховуючи їм переступів

Причина, через яку люди, що переступили закон, не вмирають миттєво, полягає в тому, що «Бог у Христі примирив світ із Собою Самим, не зважавши на їхні провини, і поклав у нас слово примирення» (2 Кор. 5:19).

✓ «Якщо, Господи, будеш зважати на беззаконня, хто встоїть, Владико? Бо в Тебе пробачення, щоб боятись Тебе» (Псал. 130:3, 4).

Бог нині не зараховує людям гріха, а бере його весь на Себе. Він знає, що люди нерозумні та невігласи, і Він – Той, Хто може «співчувати недосвідченим та заблудженим» (Євр. 5:2).

Знаючи про їхню неосвіченість, Він не вірить їм на слово, коли вони кажуть, що не бажають залишатися в рамках Його життя, що вони хочуть звільнитися від Його «обмежень», як вони це називають, і жити своїм власним життям, незалежно від Нього.

Його довготерпіння все ще чекає, як за часів Ноя; але **рано чи пізно настане день, коли засяє достатньо світла, щоб кожен міг зробити остаточний вибір.** І тоді слово тих, хто свідомо вирішив вийти за межі Божого закону, буде враховане, і їм буде дозволено піти. Але куди? Куди вони можуть піти, коли закон Божий наповнює всесвіт, а вони виходять за його межі? Для них не буде майбутнього: «І стануть вони, немов їх не було» (Овдія 16).

Десята заповідь узагальнює всі заповіді

У десятій заповіді, як у жодній іншій, проявляється єдність усього Закону. Вона підсумовує всі заповіді, так само як і перша з них. Вона охоплює весь обов'язок людини.

✓ «Не жадай» (Вих. 20:17).

Ця заповідь лежить в основі всіх заповідей і є їхнім серцем.

✓ «Але я не пізнав гріха, як тільки через Закон, бо я не знав би пожадливого, коли б Закон не наказував: Не пожадай» (Римл. 7:7).

Хтось скаже: «Я думав, що пожадливість стосується сьомої заповіді».

Так, вона має відношення і до неї, і до кожної іншої також. Пожадливість означає просто бажання; а оскільки після гріхопадіння людство прагне тільки зла, **пожадливість виродилася в зле бажання**, і вже без різниці, чого саме. Бажання чогось забороненого – це пожадливість, і вона суперечить усьому закону Божому; «пожадливість потому, зачавши, народжує гріх» (Якова 1:15).

Таким чином, ми бачимо, що десята заповідь вражає сам корінь усякого гріха. **Апостол Павло бере її і робить підсумком усього закону.** Той, хто дотримується десятої заповіді, не може навіть подумати про те, щоб порушити будь-яку іншу; у нього не може бути ані найменшого наміру згрішити.

Духовність закону

✓ «Бо ми знаємо, що Закон духовний, а я тілесний, проданий під гріх» (Римл. 7:14).

Десята заповідь розкриває свою духовність ясніше, ніж будь-яка інша. Люди говорять про примусове виконання Закону Божого – про включення Божественного закону до людських законів. Вони уявляють собі, що, оскільки людські закони карають того, хто вбиває іншого, то вони тим самим виконують шосту заповідь. Вони думають, що захищають сьому заповідь, тому що існують закони проти подружньої

зради. Дуже поширена думка, ніби можна змусити виконувати четверту заповідь. **Але нехай спробують це зробити з десятою.** Як їм це вдасться?

Ну, люди дійсно були настільки сліпо самовпевнені, що намагалися нав'язати виконання десятої заповіді. Існував лише один спосіб – через інквізицію, винайдену папством, яке піднесло себе на місце Бога і навіть вище за Нього. Людей піддавали тортурам, щоб витягнути з них таємниці їхніх сердець, і карали навіть за думку, яку вони зізнавалися, що мали.

Але ніхто, крім Бога, не може дізнатися таємниць людських сердець, та Йому й не потрібно їх дізнаватися, бо «немає створіння, щоб сховалось перед Ним, але все наге та відкрите перед очима Його» (Євр. 4:13).

Тому жодна людська сила чи мудрість ніколи не зможе визначити, коли було порушено десяту заповідь. **Коли думка про гріх, що заборонена десятою заповіддю, заходить так далеко, що навіть проявляється назовні, вона вже підпадає під дію інших заповідей.** Узяти дружину свого ближнього – це порушення сьомої заповіді; захопити його дім або майно – це порушення восьмої.

Таким чином, ми бачимо, що **десята заповідь стосується того, що відбувається виключно у власному розумі людини**, і є просто виявом і підсумком усіх десяти. Вона показує широту і духовність усього Закону Божого, бо, як ми вже дізналися раніше, «кожен, хто на жінку подивиться із пожадливістю, той уже вчинив із нею перелюб у серці своїм» (Матв. 5:28).

Не обов'язково доводити своє гріховне бажання до виконання, щоб порушити якусь із заповідей, тому що «замір глупоти то гріх» (Прип. 24:9).

Десята заповідь не є духовнішою за жодну іншу; але **вона робить духовність закону більш очевидною, ніж інші, оскільки порушення її відбувається повністю в серці людини і приховано від людських очей; однак не можна порушити жодну з перших дев'яти заповідей, не порушивши спершу десяту; і щойно людина порушує десяту, порушуються і всі інші.**

Таким чином, ми бачимо повну марність усіх людських спроб виконати закон Божий або карати за його порушення. Такі спроби можуть бути зроблені тільки тими, хто зовсім не розуміє закон і його природу; і саме тому будь-яка спроба примусового виконання або реалізації Божого закону призводить до його викривлення. Люди, які мають спотворене уявлення про закон, думають узяти його у свої руки, і тому те, що вони приводять у виконання, – це не Божий закон, а щось прямо протилежне йому.

Це стає очевидним, коли ми розглядаємо всі так звані «закони про суботу» (*ред.: недільне законодавство*). Звичайно ж, це недільні закони. Люди на одному диханні говорять і про святість четвертої заповіді, і про необхідність фізичного відпочинку один день із семи, та ще й про забезпечення цього відпочинку законодавчим шляхом на користь неділі.

Але четверта заповідь не містить жодної згадки про недільний день, окрім вказівки, що в цей день усі можуть працювати і виконувати свої справи; до того ж, субота Господня – це не стільки фізичний відпочинок, скільки духовний відпочинок, відпочинок Божий, бо Бог є Дух.

Таким чином, **десята заповідь замикає коло закону і з'єднує обидва кінці, а потім охоплює саме це коло, наказуючи всім триматися подалі від нього і залишити Богові право керувати справами кожної частини Його**

всесвітнього царства, навіть вкладати в нас ті бажання, які ми повинні плекати.

✓ «Не жадай» (Вих. 20:17).

Зажерливість – це ідолопоклонство. На це вказують наступні слова: «Наказуй багатим за віку теперішнього, щоб не неслися високо, і щоб надії не клали на багатство непевне, а на Бога Живого, що щедро дає нам усе на спожиток» (1 Тим. 6:17).

Читаючи це, згадайте слова Христа: «Глядіть, остерігайтеся всякої зажерливості, бо життя чоловіка не залежить від достатку маєтку його» (Луки 12:15).

А далі слідує притча про чоловіка, чиє поле вродило рясно, і чиї комори були переповнені, і який сказав своїй душі: «Душе, маєш багато добра, на багато років складеного. Спочивай, їж та пий, і веселися!» (вірш 19).

Цей чоловік покладав надію на багатство, а не на живого Бога, Який дав йому цей достаток. Замість того, щоб довіритися Богові, Якого він не міг бачити, він зробив собі богом те, що бачив і чого міг торкнутися.

Любов до грошей

«А ті, хто хоче багатіти, упадають у спокуси та в сітку, та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що втручають людей на загладу й загибель. Бо корень усього лихого то грошолобство, якому віддавшись, дехто відбилися від віри й поклали на себе великі страждання» (1 Тим. 6:9, 10).

Зверніть увагу, що у тексті не сказано, що гроші – це зло або корінь зла. **Саме любов до грошей творить зло.** Біблія говорить нам, що були дуже багаті люди, які водночас були взірцями доброти.

Йов мав свідоцтво від Самого Бога, що він був хорошою людиною, але при цьому він був найбагатшою

людиною в країні. Але він не покладався на своє багатство. Він був готовий ділитися, і він досліджував справу, про яку не знав; і коли його багатство було відібране за один день, він зовсім не впав у розпач. Він і далі довіряв Богові, Який це багатство дав і Який міг подбати про Йова і без цього.

Накопичування веде до бідності

«Дехто щедро дає, та ще додається йому, а дехто ховає над міру, та тільки бідніє» (Прип. 11:24).

Закон Божого всесвіту такий: те, що накопичується, зникає, а те, що розсіюється по світу, примножується. **Не гроші є злом, а любов до них, яка змушує людину накопичувати їх просто для того, щоб на них дивитися або мати як уявну гарантію для майбутніх потреб.** Накопичення багатства не тільки веде до бідності, а й є її ознакою. Скупий постійно відчуває нестачу. На старому надгробку скупого, що назбирав тисячі, написано було так: «І все ж таки цей бідняк з усім своїм багатством помер у великій нужді – у нужді ще більшого».

Людина малого достатку, яка вільно ділиться тим, що має, з іншими, – справжній багач. Її дії свідчать про визнання того факту, що вона причетна до безмежного багатства. **Маленький струмок, що постійно тече, набагато кращий за тисячі барелів води, що зберігаються в цистерні.**

Багатство – не грабіж

Здається, у наш час відбувається особливий напад на багатих людей, наче бути багатим – це те саме, що бути грабіжником. **Звичайно, корупційні практики не слід виправдовувати, але ми не маємо права приписувати все**

зло заможним людям. Серед бідних так само багато жадібних, як і серед багатих.

Людина, яка жадає багатства й досягає його, безперечно, не гірша за того, хто жадає його, але не може здобути. Саме жадібність, а не володіння багатством, є ідолопоклонством. Не те, скільки в людини є багатства, а те, як вона його використовує, визначає її характер.

Забезпечення їжею та одягом

Слово «**пожадливість**» має різні значення, але в нашому випадку воно означає **бажання мати більше, ніж потрібно**. Якщо людина не має пальта, не є гріхом бажати його настільки, щоби докласти зусиль, аби його дістати. Це цілком сумісне з потребами й не означає лінивої байдужості: «А як маєм поживу та одяг, то ми задоволені будьмо з того» (1 Тим. 6:8).

Зло виникає тоді, коли люди думають, що мають самі визначати, скільки і якої їжі та одягу вони повинні мати. Головне на даний момент – достаток; Бог Сам узяв на Себе завдання забезпечити нас їжею та одягом, необхідними для наших потреб.

Він зробив перший одяг, який коли-небудь носила людина (Бут. 3:21), що задовольняв усі потреби: укривав і зігривав. **Бог ревний у виконанні Своїх власних законів**; і оскільки Він визначив, що кожне створіння повинно мати покриття, відповідне до його стану, ми можемо бути впевнені, що Він не знехтує тими створіннями, потреби яких є найгострішими і найбільш очевидними.

Кілька слів про одяг. Не забувайте, що **його справжнє призначення – комфорт і пристойність, а не прикраса**. Він має бути просто відповідним, і тоді можна не побоюватися, що він виявиться несмаком.

Коли людина особливо помітна через те, що на ній одягнено, це так само поганий смак, як і бути помітною через відсутність одягу. Людину мають помічати за тим, ким вона є, а не за тим, що в неї є чи чого немає.

Одяг, який не є частиною самої особистості, – це щось другорядне у порівнянні з одягом, який з'являється на людині в результаті дії Духа всередині неї. Усвідомлення істинної цінності речей, а також того, що Сам Бог, Який дає нам життя і тим самим показує, що забезпечувати нас усім необхідним для правильного існування – Його справа і що тільки Він може це робити, принесе постійне і досконале задоволення.

Вдоволення – це не лінощі

Хтось може сказати: «Це вчення призведе до лінощів; якщо прибрати стимул необхідності заробляти собі на життя, і в людей з'явиться думка, що Бог усе забезпечить, вони не будуть трудитися».

Це не так; **людина, яка служить живому Богу, ніколи не буде ледачою.** Ми вже дізналися, що людина повинна працювати не заради грошей, а тому, що вона зобов'язана служити світу. **Людина, яка знає Господа й розуміє своє відношення до Нього, працюватиме так само старанно й речно без жодної обіцянки зарплати, як і за велику винагороду, знаючи, що її справа – віддавати свої сили світові в служінні Христу, а справа Господа – підтримувати її життя.**

Невдоволення та занепокоєння – це пожадливість та ідолопоклонство. Погляньмо ще раз на те, що таке пожадливість. Ми звикли думати, що вона полягає в тому, щоб не бажати майна багатія, але ми побачимо, що вона набагато ближча до нас, ніж здається. Ісус сказав: «І коли

польову ту траву, що сьогодні ось є, а взавтра до печі викидається, Бог отак зодягає, скільки ж краще зодягне Він вас, маловірні! Отож, не журіться, кажучи: Що ми будемо їсти, чи: Що будемо пити, або: У що ми зодягнемось? Бож усього того погани шукають; але знає Отець ваш Небесний, що всього того вам потрібно» (Матв. 6:30-32).

З цього ми бачимо, що **занепокоєння через їжу, пиття та одяг – це ознака язичників, а отже, є ідолопоклонством**. І знову ми стикаємося з істиною, що пожадливість – це ідолопоклонство: «Не можете Богові служити й мамоні» (Матв. 6:24).

Ми не можемо турбуватися про те, чого в нас немає, або сумувати за втраченим, і водночас служити Богові. **Усе в цьому світі уже комусь належить, тому, якщо ми жадаємо того, чого в нас немає, ми жадаємо того, що належить комусь іншому, а значить – бажаємо позбавити якусь іншу людину чогось задля власного задоволення**. Але це не означає любити ближнього, як самого себе, а отже, є порушенням усього закону.

Або, якщо стверджувати, що є багато такого, чим ніхто не володіє і є доступним для всіх, ми все одно повинні визнати, що воно належить Господу, Який вкаже нам шлях до його отримання, якщо це буде правильно для нас. І якщо ми скаржимося, що в нас цього немає, ми виявляємо недовіру до Божої люблячої турботи про нас.

Абсолютна довіра Отцю

Подивіться, як ця заповідь вчить нас **абсолютної довіри до Бога, яка є досконалістю християнства**. Господь знає, чого ми потребуємо, ще до того, як ми попросимо Його, і Він дає нам це ще до того, як ми усвідомлюємо свою потребу, просто тому, що Він – наш Отець.

Нам є чому повчитися у стосунках між батьками та дітьми. Ми повинні прийняти Царство Боже, як малі діти, а дитина – це ідеальний приклад довіри та вдоволення, проте вона не лінива. Незіпсована дитина або дитина, яка ще занадто мала, щоб навчитися тої мирської мудрості, яка полягає в занепокоєнні (яке називається «турботою про майбутнє»), **очікує як належне, що її потреби будуть задоволені, і задовольняється тим, що отримує. Вона ніколи не думає про їжу, доки не зголодніє, і тоді вона отримує необхідне, тому що батьки передбачали потреби малюка. Чому ж ці батьки не можуть винести урок із цього для самих себе? Чому вони вважають себе кращими за свого Отця?**

Довіра – це не бездіяльність

Але дитина не бездіяльна, аж ніяк ні. Немає нічого більш активного, ніж здорова дитина. Батько не працює стільки годин на день і не докладає стільки зусиль, як його активна дитина. Ви скажете, що активна дитина все це робить без толку, і яка користь може бути від її роботи? Але насправді – ні; вона виконує біблійне повеління: «Все, що всилі чинити рука твоя, теє роби» (Екл. 9:10).

Лінь – це набута звичка, наслідок неправильного виховання з боку батьків. Лише той, хто вважає, що відповідальність за весь світ лежить на ньому, працює марно; бо він виконує свої обов'язки із напруженим обличчям і тривожним поглядом, які зовсім не прославляють Бога, Якому він, за його словами, служить. І пам'ятайте, що єдина справа людини на цій землі – прославляти Бога.

Сказати: «Нема Бога»

Люди впадають у смуток і пригніченість під тягарем, який самі ж на себе поклали. Це рівносильно тому, щоб сказати, що Бога немає: «Безумний говорить у серці своїм: Нема Бога!» (Псал. 53:1).

І він поводитьсь так, ніби Бога справді немає, ніби тягар усього світу й відповідальність за правильний хід справ лежать лише на ньому. Мати в достатку матеріальні блага й покладати надію на них – не на йоту гірше, ніж тривожитись через їхню відсутність. Той, хто так чинить, показує, що вчинив би так само, як і багатий безумець, якби опинився на його місці.

Найчистіше щастя

Багата людина не має всіх задоволень життя. Найкращі речі у світі – це ті, що не купуються за гроші, а володіння великим багатством насправді заважає людині насолоджуватися деякими з найчудовіших задоволень.

Одне з таких задоволень – це радість самозречення, відмови від чогось, що цілком законно можна мати. **Є насолода королівської влади у тому, щоб відчути себе незалежним від речей, які більшість людей вважають необхідними. Справжній цар – це не той, у кого все під рукою, а той, хто може змусити себе задовольнятися малим і з радістю підкоряється.**

Суть усього

Суть усього в тому, щоб довіряти Богові й задовольнятися достатком у Його домі, навіть якщо людині, що сліпо риється в землі, як кріт, це може видатися убогістю. **Така**

абсолютна довіра до Господа є абсолютною праведністю, повною протилежністю язичництву.

✓ «Серце моє прихили до свідоцтв Твоїх, а не до користи» (Псал. 119:36).

Отже, зажерливість – це прагнення будь-чого, що суперечить заповідям, **будь-чого, крім Божого життя**. Лише Його життя ми можемо й повинні прагнути всією душею: «Хто є мені на небесах, окрім Тебе? А я при Тобі на землі не бажаю нічого» (Псал. 73:25).

Людина, яка може сказати це Господу, захищена від порушення десятої заповіді, а отже, і від учинення будь-якого гріха.

Задоволення в служінні

Заповіді Господні – життя вічне, «а в дотриманні їх нагорода велика» (Псал. 19:11).

Зверніть увагу: **не за те, що ви їх дотримуетесь, а в їх дотриманні**. Нагорода – це чисте, досконале, просте життя, яке вони приносять.

Будьте уважні, остерігайтеся користолюбства навіть у служінні Богові. Остерігайтеся думати, що ви служили б Богові, скажімо, дотримувалися б Його суботи, якби фінансове становище дозволяло б це. **У такому разі, навіть, якщо б ви дійсно її дотримувалися, у цьому не було б жодної чесноти. Якому Богові ви збираєтеся служити? Чи тому, хто потребує вашого служіння? Чи Тому, Кому ви повинні служити, тому що саме служіння – це велика нагорода?** Відповідь на це запитання визначає різницю між язичництвом і християнством.

Задоволення від служіння Христові, від того, що ми справді знаємо Його та відчуваємо Його життя в собі, яке спонукає нас до дії, настільки велике, що з ним нічого

іншого вже не хочеться. Насолода досконалою довірою, спокоєм у вічних обіймах, і водночас участю в активній діяльності, більша за будь-яке багатство. Той, хто володіє повнотою Божого життя і привласнює її собі, настільки не бажає нічого іншого, що відкине саму пропозицію будь-чого, що позбавило б його бодай частки того, що належить йому по вірі: «Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, як же не дав би Він нам із Ним і всього?» (Римл. 8:32).

А той, хто має все і знає, що це в нього є, абсолютно збережений від користолюбства.

Розділ 11. Закон Духа життя

Ми вивчали заповіді, детально розглядаючи кожну окремо та трохи торкаючись її широти. Тепер ми хочемо отримати невелике уявлення про закон загалом. Це має бути дуже стислий огляд, адже тема надзвичайно широка.

Існує багато непорозумінь, пов'язаних із законом. **Люди створили багато труднощів, яких насправді не існує.** Складнощі не в Біблії, а в нас самих.

Сліпий не бачить сонця не тому, що воно не світить щодня; проблема – у його очах. У самій Біблії немає жодних труднощів; у ній є деякі речі, які важко зрозуміти, але тільки нестійкі й неосвічені люди переінакшують їх на власну погибель. Сонце не винне в тому, що його промені не проникають крізь глину.

Коли знімається покривало невір'я, і серце стає прозорим, те, що здавалося темним, виявляється яскравим світлом. І навіть дитина зможе зрозуміти те, над чим філософи спотикаються.

Одного разу я чув, як чоловік, який сам лише рік тому піднявся з самого дна, проводив місіонерське служіння. Він читав розділ із Біблії, який вважається дуже складним і з яким у минулому я сам мав певні труднощі. Він зробив кілька зауважень під час читання, і **я ніколи не чув, щоб цей розділ хтось пояснив так просто й ясно.** Він не знав, що там має бути якась складність, і тому не створював її; **він просто читав Слово і розумів його, не підозрюючи, що богослови вважають це загадкою.** Воно говорило до нього, і він сприймав його без будь-яких проблем.

Глибини Божі приховані від мудрих і розумних і відкриті немовлятам. Той, хто з простотою дитини приймає і вивчає, виявить, що так звані труднощі зникли.

Коли ми читаємо щось про закон, багато хто каже: «О, але це ж церемоніальний закон!»

Вони думають таким чином уникнути обов'язку. **Але вони забувають, що такого поняття, як «церемоніальний закон», у Біблії немає.**

«Але хіба Біблія не говорить про два закони?»

У ній ідеться навіть більш ніж про два. Проте в цьому дослідженні ми говоритимемо лише про два окремі закони, які так само легко відрізнити, як день і ніч: **закон Духа життя у Христі Ісусі та про закон гріха і смерті.**

У 3-му розділі Послання до римлян апостол говорить про ці два закони як про закон діл і закон віри, і викладає шлях спасіння.

✓ «Законом бо гріх пізнається» (Римл. 3:20).

Закон діл – це рабство, бо «всі ті, хто на діла Закону покладається, вони під прокляттям» (Гал. 3:10).

Закон віри є життя, бо «немає тепер жадного осуду тим, хто ходить у Христі Ісусі не за тілом, а за духом, бо закон духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха й смерті» (Римл. 8:1, 2).

Буква і дух

У 3-му розділі Другого послання до коринтян ці два закони знову викладені й протиставлені один одному: **«Буква вбиває, а дух оживляє.** Коли ж **служіння смерті**, вирізане на каменях буквами, **було таке славне**, що Ізраїлеві сини не могли дивитись на обличчя Мойсея, через славу минущу обличчя його, скільки ж більш буде в славі те служіння духа!» (2 Кор. 3:6-8).

Тут ми маємо служіння осуду і смерті та служіння праведності й життя. Але обидва вони були дані одночасно й об'явлені на горі Сінай. Служіння смерті – це

те, що було написано й висічене на камені; служіння життя лилося з вуст і серця Христа ще до того, як були зроблені кам'яні скрижалі.

Що! Десять заповідей смерті? Так.

✓ «Бо коли ми жили за тілом, то пристрасті гріховні, що походять від Закону, діяли в наших членах, щоб **приносити плід смерти**» (Римл. 7:5).

✓ «Сила гріха то Закон» (1 Кор.15:56).

І водночас заповіді Божі – це життя й мир: «Бо ми знаємо, що Закон духовний» (Римл.7:14).

А той, у кому мешкає закон, має життя і мир, «**бо закон духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха й смерти**» (Римл. 8:2).

Трохи роздумів над подією дарування Закону допоможе кожному визначити, чи він живе в рабстві гріха й смерті, чи у свободі Духа життя.

Бог покликав Мойсея на гору й сказав: «Скажеш отак дому Якова, і звістиш синам Ізраїля: Ви бачили, що Я зробив був Єгиптові, і носив вас на крилах орлиних, і привів вас до Себе. А тепер, коли справді послухаєте Мого голосу, і будете дотримувати заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів, бо вся земля то Моя! А ви станете Мені царством священиків та народом святим. Оце ті речі, що про них будеш казати Ізраїлевим синам» (Вих. 19:3-6).

Суть у тому, що Він наблизив їх до Себе. У 3-му розділі Першого послання Петра нам сказано: «**Бо й Христос один раз постраждав був за наші гріхи, щоб привести нас до Бога**, Праведний за неправедних, хоч умертвлений тілом, але Духом оживлений» (1 Петра 3:18).

Ми були відокремлені від Бога через наші гріхи, і Христос постраждав, щоб наблизити нас до Бога. Бог вів Ізраїль до Себе, і Христос був Вождем, Який йшов попереду,

провадячи Ізраїль у вогняному стовпі, щоб здійснити цю мету. **Він – Визволитель, і саме Він ніс Ізраїль і приводив їх до Бога. Вони бачили, як Він це робив; вони бачили Христа, розп'ятого серед них.**

Це була Божа обіцянка: «І будете дотримувати заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів... А ви станете Мені царством священників» (Вих. 19:5, 6).

Зверніть увагу, що **Бог не сказав: «Якщо виконаєте Мою обіцянку».**

Він ніколи не очікує, що хтось виконає Його обіцянки, але Він виконує їх Сам. **Наше завдання – просто прийняти їх і міцно триматися за них, а потім, коли Він виконає їх, ми отримаємо всі благословення від цього. Його заповіт – це Його обіцянка.**

«Якщо ви будете дотримуватися Мого заповіту, зберігати віру, Я зроблю все це для вас».

За Його надзвичайно великими і дорогоцінними обітницями ми стаємо причасниками Божественної природи, царями і священниками. Бог нагадав їм про те, що Він зробив: «Ви бачили, як Я діяв, **тож тримайтеся Моєї обітниці, і Я виконаю все слово Моє до вас**».

Хапаючись за тінь замість суті

Через три дні після того, як ізраїльтяни отримали це послання, Бог виголосив закон **в обстановці такої величі, якої світ більше не побачить, доки не прийде Христос і не потрясе не лише землю, а й небо.** Народ злякався і сказав: «Нехай не говорить із нами Бог, щоб ми не повмирали» (Вих. 20:19).

Мойсей закликав їх не боятися і сам наблизився до густої темряви, а народ стояв далеко. Коли ж він зійшов з гори, обличчя його сяяло так, що люди боялися підійти до нього,

тож Мойсей мусив накрити своє обличчя покривалом заради них.

Замість того, щоб прийняти славу, вони закрили її. Замість того, щоб прийняти служіння життя, вони прийняли служіння смерті. Замість того, щоб отримати суть, вони отримали лише тінь. Замість того, щоб стати царством священників, тільки одне коліно отримало священство, та й вони не були істинними священниками, бо служили лише тіні. Замість реального закону, тілом якого є Христос, вони отримали лише «зразок знання й правди в Законі» (Римл. 2:20).

Гордістю юдеїв був закон; але той, хто справді пізнав закон, буде хвалитися Богом, бо у Христі – досконалий закон свободи. Коли апостол Петро каже, що ми – царське священство, він має на увазі, що, коли ми приходимо до Христа, живого Каменя, то також стаємо живим камінням, будинком, що виростає у святий храм: «Приступайте до Нього, до Каменя живого, дорогоцінного, що відкинули люди Його, але вибрав Бог. **І самі, немов те каміння живе, будуйтеся в дім духовий**, на священство святе, щоб приносити жертви духовні, приємні для Бога через Ісуса Христа. Бо стоїть у Писанні: Ось кладу Я на Сіоні Каменя вибраного, наріжного, дорогоцінного, і хто вірує в Нього, той не буде осоромлений... Але ви вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщали чесноти Того, Хто покликав вас із темряви до дивного світла Свого» (1 Петра 2:4-6, 9).

Христос – живий камінь, а ті, хто не приймає Його, отримують закон на мертвих кам'яних скрижалях, які не можуть нічого зробити для них, окрім як впасти на них і розчавити їх. Вони отримують лише форму і обряд.

Пиття закону з живої скелі

Під час проголошення закону перед синами Ізраїлю постала жива картина, тож їм не обов'язково було зупинятися на формі замість сутності. Народ жадав води, і, коли Мойсей за Божим наказом вдарив по скелі, з неї ринула вода, яка і зараз тече сухими місцями, як річка, «що скелю обертає в озеро водне, а кремінь на водне джерело!» (Псал. 114:8).

Тверда скеля стала водою, і при цьому залишалася скелею. Такою є безмежна різноманітність форм сили Божої.

Христос стояв на скелі, і Він є скеля, живий Камінь. Закон живе в Його серці, і Він прийшов, щоб звеличити закон і прославити його: «Господь захотів був того ради правди Своєї, збільшив та прославив Закона» (Ісаї 42:21). «Він звеличить Закон і зробить його шанованим» (пер. KJV).

✓ «І Слово сталося тілом, і перебувало між нами» (Івана 1:14).

Господь хоче, щоб ми знали, що **та сама гора, яка горіла вогнем, виливала слово життя.** Постанови та закони були дані народу на Хориві (Сінаї), **але скеля там виливала для них потік життя.** Гора, до якої було заборонено навіть доторкнутись, бо це вело до смерті, дарувала ріки живої води.

Ця гора була протягом того часу оселею Бога; **Його престолом, і від престолу текла чиста ріка води життя.** Від престолу також виходять громи, блискавки і голоси (див. Об'явл. 4:5). **Той самий престол, що палає вогнем і з якого линуть громи та блискавки, – це престол, до якого ми покликані приходити зі сміливістю.**

Закон з хреста

Ви скажете: «Ми краще прийдемо до хреста Христового, до Христа розп'ятого».

Але це і є Христос розп'ятий. Хіба ви ніколи не читали, що, коли Христа розп'яли, стався землетрус, землю охопили темрява і жах? Але водночас із Його пробитого боку струменів потік, що несе життя. **На Сінаї перед вами також показаний закон як життя і смерть одночасно, і вам вирішувати, що прийняти. На Голгофі закон вбиває грішника, але з Христа тече життя, щоб змити гріх. Так і посеред престолу знаходиться заколений Агнець, і від Нього виходить ріка життя.**

Він – живий Камінь, і закон, що є основою Божого престолу, написаний на Ньому. Приймаючи Його, ми п'ємо зі скелі.

Якби Ізраїль повірив у це, то мав би закон тільки у Христі, живому Камені, який виливає джерела води. Вони пили зі скелі, а скеля була Христом. Вони пили не просто зі скелі, а саму Склею. І ми теж повинні пити з живого Каменю, тільки не без віри, як вони.

Вода, яка також є скелею

Вода – символ нестійкості:

✓ «Ти пінився був, як вода» (Бут. 49:4). «Хиткий, як вода» (пер. KJV).

✓ «Бо хто має сумнів, той подібний до морської хвилі» (Якова 1:6).

Однак камінь, символ сили, може силою Божою стати водою. П'ючи воду, вони пили зі скелі. Воду, яку ми вважаємо такою нестійкою, Господь використав, щоб утвердити землю: «Бо заклав Він її на морях, і на річках її встановив» (Псал. 24:2).

Вода життя – це тверда скеля. Христос ходив по воді, як людина ходить по твердій скелі.

Йдеться про реальність, а не про форми. **Ми п'ємо зі скелі, Христа Ісуса, і, таким чином, у Ньому отримуємо життя закону, живого закону свободи.** Він стає Духом животворним і дає воду життя даром кожному, хто вірує в Нього. **Приходячи вірою до Господа Ісуса і приймаючи Духа у своє серце, ми знаходимо тверду скелю вічної Божої істини.**

Таким чином, **ми отримуємо силу свідчити про істину,** бо престол, на якому перебуває жертвний Агнець, від якого виходить ріка життя, має сім вогняних світильників, що горять перед ним, які є сімома духами Божими, посланими на всю землю.

Пам'ятайте, що, **хоча протягом сорока років Ізраїль пив воду, що текла зі скелі на Хориві, яка перетворилася на воду, скеля не зменшилася. Христос віддає Своє життя вічно бурхливим потоком, але в Нього завжди є ще стільки ж, щоб віддати.**

Уважайте, як ви слухаєте

Ви можете сприймати закон як моральний або як обрядовий, як самі вирішите. Хтось сказав мені: «Ви у своєму вченні не розрізняєте Закон і Євангеліє».

Звісно ж, ні. **Євангеліє – це життя Божого живого Закону, який є досконалим і наvertsає душу. Це єдине, що Бог коли-небудь справді давав Своему народу.** Але від того, як ми чуємо і як бачимо, залежить, чи отримаємо ми від нього життя чи смерть.

Якщо ми приймаємо Закон у Христі, то кожна із заповідей стає обітницею Божою, що очищає від гріха. Якщо ж ми закриваємо очі пеленою, то отримуємо лише смерть. Часто ми усвідомлюємо, наскільки реальна кров, життя Христа, пам'ятаючи, що Дух, вода і кров – одне ціле,

і тоді легко наповнитися Божою праведністю. **Якщо наші серця очищені настільки, що ми можемо бачити потік крові, ми можемо наповнити себе Його праведністю.**

Жінка, яка помирала від кровотечі, підійшла до Христа і встановила з Ним зв'язок: **вона доторкнулася до Нього, з'єдналася з головним потоком, і таким чином кров Христа, вода життя, потекла через неї.** У наших домівках можуть бути проведені труби, але, якщо немає зв'язку з магістраллю, води ми не отримаємо. Життєві сили тієї жінки майже вичерпалися, але вона прийшла туди, де перебуває вся повнота, з'єдналася вірою й отримала те, чого їй не вистачало. Христос – це засіб зв'язку між Небом і землею.

«О, – скажете ви, – якби ми тільки жили в ті дні й бачили всі ці чудеса! Які ж переваги мали тодішні люди, яких не маємо ми сьогодні!»

Жодної найменшої переваги. Кров – це життя, і прямо зараз вона тече в наших артеріях і венах. Але хіба вона залишатиметься там незмінною день за днем і рік за роком вічно? Ні.

Усе тіло постійно зазнає змін. Щомиті, навіть кожна думка, руйнує частину матерії нашого тіла. Кров зазнає найшвидших змін і швидко руйнується. Вона з певною періодичністю повністю оновлюється в людині. Постійно потрібне нове надходження крові.

Ви самі можете легко довести, що ваша кров не затримується. Якби ви тиждень нічого не їли, чи було б у вас стільки ж крові, скільки зараз? Ні; ви б ослабли, і ваше бліде обличчя показало б нестачу крові та харчування. Ми живемо, тому що щодня кров насичується. Кров постійно витрачається і постійно оновлюється завдяки дії сили Божої.

«О, значить, наш організм сам по собі виробляє й оновлює кров!».

Ні; Бог дає її нам за допомогою повітря, світла і їжі, і вона тече в нас, Він заповнює її нестачу і оживляє нас. Наші тіла забезпечуються кров'ю життя завдяки силі Христа, що виливається по благодаті з Його серця.

Реальність очищення, що звершується Його кров'ю для віруючої людини, видно щодня. Якщо циркуляція крові припиняється, починається отруєння і смерть. У нас повинна постійно циркулювати кров, і тому через нас тече потік життя, який забезпечує Бог, і ми – лише маленькі частинки цього каналу життя.

Це показує нам реальність Крові Христа, яка очищає від усякого гріха, Він вкладає в нас Свою власну праведність. Він проголошує Свою праведність для очищення від гріха. І оскільки Бог посилає Свою праведність, Кров Христа – потік, що тече зі Скелі, живого Камея, у якому знаходиться живий закон, що дає життя, ми отримуємо праведність закону як наше повсякденне життя.

Але навіть якщо праведність входить у нас, та **якщо ми кажемо, що в нас немає віри, ми отримуємо тільки форму, яка є смерть. Яке ж то легке і доступне життя праведності Божої, якби ми тільки повірили! Подібно до того, як ми можемо розширити легені й вдихнути свіже повітря, як ми освіжаємось з голови до п'ят потоком води, так і духовне життя може увійти в нас без жодної видимої форми, і ми набуваємо свіжості.**

Сьогодні Дух Христовий витає над усім творінням, щоб зберігати життя всьому. Ми повинні зупинитися й подумати: Бог тут, і Він вкладає життя в мене. Уранці ми можемо згадати про Того, Хто всю ніч підтримував у нас потік життя. Так ми зможемо уникнути розпусти, що є у світі через пожадливість.

Прокляття – це просто зворотний бік благословення. Стоп, що розділяв ізраїльтян і єгиптян, був світлом для Ізраїлю і темрявою для єгиптян; він був життям для одних і смертю для інших. **Так і закон є життям або смертю для нас, залежно від нашого ставлення до нього.**

Якщо ми порушуємо його – йдемо проти нього, – він розірве нас на шматки, розітре на порох і змете геть.

Але якщо ми ходитимемо в ньому, він буде в нас джерелом води, що освіжає нас з кожним днем і веде в життя вічне.

Е. Дж. Ваггонер

ЗАКОН ЖИТТЯ

Формат 60х84/16. Ум. друк. арк. 8,84. Тираж 300 прим.

Контактні дані та інформація:
Адреса ел. пошти: an.bokertov@gmail.com
Сайт: <https://zhazhda-cerkov.com>